

MOISESPA QELLQASQAN ISKAY KAQ LIBRO

EXODO

Exodo ninanqa “lloqsiy” otaq “ripukuy” ninanmi. Kay libroqa willakun Egipto nacionmanta Israel runakunapa lloqsimusqanmantam, paykunaqa lloqsimurqaku Moisespa pusasqanmi. Moisesman Tayta Dios rikuriykuspanmi kamachirqa Israel runakunata sirviente kasqankumanta libramuspan Canaan lawman pusananpaq. Chay allpatam Dios prometerqa Israel casta runakunapa ñawpa abuelonkunaman. Kay libroqa willakuntaqmi imaynam Israel casta runakunata Tayta Dios chunniqpi huk nacion rurasqanmantapas. Willakuntaqmi paypa munasqanman hina reglamentokuna qosqanmantapas.

Kay libroqa kimsa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Israel runakuna Egipto nacionpi sirviente kasqankumanta, Moisespa nacesqanmanta, mozo kasqanmanta, Moiesta chunniqpi Tayta Dios qayasqanmanta, ñakarichiqninku Rey Faraonwan parlasqanmanta hinaspa Pascua Fiestata ruraspa Egiptomanta lloqsimusqankumanta (1:1-15:2).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Sinai Orqoman chayanankukama purisqanku chunniqpi tukuy ima sucedekusqanmanta (15:22-24:18).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun contratota Dios ruraspa leyninkuna qosqanmanta. Chay leykunam karqa runamasinkuwan imaynam kawsanankumanta, llaqtapi gobiernaqkunapaq leykunamanta hinaspa Diosta adoranankupaq leykunamanta. Tayta Diosmi kamachirqa chunniqpi paypa karpanta ruranankupaq hinaspa chay karpapi ofrendakunata qonankupaq (25-40).

Egipto nacionpi Israelpa mirayninkuna ñakarisanqanmanta

1 ¹Israelpa churinkunam Egipto nacionman yaykurqaku, paykunawanmi yaykurqa taytanku Israelpas, sapakamam yaykurqaku familiarin. Israelpa chay churinkunam karqa: ²Ruben, Simeon, Leviy, Juda, ³Isacar, Zabulon, Benjamin, ⁴Dan, Neftaliy, Gad hinaspa Aser. ⁵Israelpa otaq Jacobpa mirayninkunam qanchis chunka karqa. Joseyqa Egipto nacionpiñam kachkarqa.

⁶Wañukurqañam Joseywan llapallan wawqenkuapas hinaspa llapallan chay wiñaymasinkunapas. ⁷Ichaqa Israelpa mirayninkunam sisi hinaña mancharikuypaqta mirarurqaku hinaspa sinchi atiyniyoq karqaku chaymi Egipto nacionpas paykunawan huntarurqa.

⁸Chaymantam Egipto nacionpi munaychakurqa Joseyta mana reqsiq huk mosoq reyña. ⁹Paymi runankunata nirqa:

—Kay Israelpa miraynin runakunaqa llumpayllatañam achkayarunku hinaspa pas aswan atiyniyoqmi ñoqanchikmantaqa kachkanku. ¹⁰Chaynaqa yachaywanyá imatapas rurasunchik paykunapa contranpi chaynapi ama miranankupaq. Yanqañataqmi ima guerrapas karuptin enemigonchikkunaman hukllawakuykuspa peleanman contranchikpi hinaspa ripukunmanku nacionninchikmanta —nispa.

¹¹Chayraykum Egipto runakuna churarqaku capatazkunata debaldella sasa llamkaykunawan Israelpa mirayninkunata ñakarichinankupaq. Paykunawanmi rurachirqaku kawsaykuna churana Piton llaqtatawan Ramses llaqtata, chay llaqtakunapim Rey Faraon waqaychaq kawsaykunata. ¹²Aswanqa maynata ñakarichiptinkupas aswanraqmi miraraqaku chaynapim Egipto runakuna karqaku mancharisqallaña Israelpa mirayninkunawan.

¹³Egipto runakunamá maqa-maqarispa servichikurqaku Israelpa mirayninkunawan. ¹⁴Ñakarichirqakumá mana aguantay atina sasallaña llamkaykunapi, mitu ruraypi, adobe chutaypi hinaspa campopi tukuy llamkaypi. Tukuy chay ruraypim Israelpa mirayninkunawan maqa-maqarispa servichikurqaku. ¹⁵Egipto nacionpi reyqa kamachirqataqmi Hebreo casta iskay parterakunatapas. Hukninmi karqa Sifra, hukninñataqmi karqa Fua, paykunatam nirqa:

¹⁶—Hebreo casta warmikunata atiendespaykikichka qawankichikmi imam kasqanta, qari kaptinqa wañuchinkichikmi, warmi kaptinñataqmi ama imanankichikpaschu —nispa.

¹⁷Ichaqa parterakunam Diosta respetaspanku Egipto nacionpi reypa kamachisqantaqa mana kasukurqakuchu, qari wawakunataqa manamá wañuchirqakuchu.

¹⁸Chaymi parterakunata rey qayachispan nirqa:

—¿Imanasqataq qari wawakunataqa kawsachirqankichik? —nispa.

¹⁹Hinaptinmi Egipto nacionpi Rey Faraonta parterakuna nirqaku:

—Hebreo casta warmikunaqa manam Egipto warmikuna hinachu. Paykunaqa kallpasapa kaspankum partera manaraqpas chayachkaptin wachakurunkuña —nispa.

²⁰Parterakunatam Dios favorecerqa chaymi Israel runakuna mirarurqaku ancha munayniyoq karunankukama. ²¹Parterakuna Diosta respetasqanraykum Diospas familiankunata achkayachirqa. ²²Chaymi Faraon kamachirqa lliw runankunata:

—Llapallan Hebreo casta qari wawa naceqtaqa mayumanyá wischuychik, llapallan warmi wawakunatam ichaqa ama imanankichikchu —nispa.

Moisespa nacesqanmanta

2 ¹Leviya ayllunmantam huk qari casarakurqa hina Leviy castanmanta warmiwan. ²Chay warmim wiksayakuruspan wachakururqa qari wawata chaymi suma-sumaq kasqanta qawaykuspan pakarurqa kimsa killapuni. ³Manañña pakayta atispanmi tuturamanta rurasqa canastillata hapiykuspan chapusqa breawan llusiparqa yaku mana yaykunanpaq. Chayman wawata churaykuspan Nilo Mayupa patanpi tuturakunapa chawpinpi saqeykurqa. ⁴Hinaspam wawapa panintañataq karullapi sayachirqa imam pasasqanta qawanpanpaq.

⁵Faraonpa warmi churinmi rirqa mayuta bañakuq chaymi compañaqnin sipaskunawan mayu patanpi purichkaptinku Faraonpa churin rikururqa tuturakunapa chawpinpi canastillata, paymi huknin sirvientanwan apachimurqa. ⁶Kichaykuspa qawaykuptinmi chaypiqa wawa waqachkasqa chaymi Faraonpa churin llakirikuspan nirqa:

—Hebreo casta wawacham kayqa —nispa.

⁷Chaymi wawapa panin nirqa Faraonpa warmi churinta:

—Kay wawata ñuñupusunaykipaq ¿qayarapamuykimancho hebreo casta warmita? —nispa.

⁸Faraonpa warmi churinñataqmi nirqa:

—Arí, qayaramuyá —nispa.

Chaymi chay sipasqa pasaspan wawapa mamallanta qayaramurqa.

⁹Paytam Faraonpa warmi churin nirqa:

—Apay kay wawata hinaspa ñuñupamuway, ñoqam pagapusqayki —nispa.
Chaymi wawata apaspan uywamurqa. ¹⁰Wawa wiñaruptinmi Faraonpa warmi churinman entregarqa, payñataqmi wawachakuspan “Moiseswan suticharqa: “Yakumanta horqomusqaymi” nispan.

Egipto nacionmanta Moises lluptikusqanmanta

¹¹Chaymantam Moisesqa mozoyaruspanña lloqsirqa castankuna watukuq hinaspam qawarqa sasa llamkaykunawan ñakariskankuta. Qawarqataqmi Hebreo castamasin runata Egipto runa maqasqantapas. ¹²Chaymi kaylawninta-waklawninta qawaykacharikuspan mana pipas chaypi kasqanta qawaspan wañurachirqa Egipto runata hinaspam pamparurqa aqopi. ¹³Paqarinnintin punchawpas lloqsispanmi hebreo casta iskay runakunata maqanakuchkaqta rikururqa hinaspam faltayoqta nirqa:

—¿Imanasqataq maqanki castaykita? —nispa.

¹⁴Chaymi payñataq nirqa:

—¿Pitaq qamtaqa churasurqanki ñoqaykupa jefeyku hinaspa jueznicyku kanaykipaq? ¿Egipto runata wañurachispachu ñoqatapas wañurachiwayta munachkanki? —nispa.

Hinaptinmi Moisesqa mancharikuruspan sonqonpi nirqa: “Cheqaptapunim kay rurasqaytaqa yacharunku” nispa. ¹⁵Chay rurasqanta Faraon yacharuspanmi Moiesta wañurachiypi rirqa. Hinaptinmi Moisesqa Faraonmanta ayqekurqa Madian lawpi *yachananpaq. Chayman chayaruspanñataqmi tiyaykurqa pozopa patanpi.

¹⁶Madian law sacerdotepam qanchis warmi churinkuna karqa, paykunam taytanpa ovejankunata tomachinanpaq artesakunaman yaku horqoq hamurqaku. ¹⁷Ichaqa michiqkuna hamuspanmi sipaskunata qarqorurqa. Chaymi Moises hatarispan sipaskunata defienderqa, ovejankunamanpas yakutam tomachirqa. ¹⁸Reuel sutiyoq taytankuman sipaskuna kutiruptinkuñataqmi pay tapurqa:

—¿Imanasqataq kunanqa chaylla kutiramunkichik? —nispa.

¹⁹Hinaptinmi paykuna nirqa:

—Egipto runam defiendewarqaku michiqkunamanta hinaspam yakutapas horqopuwaspamku ovejakunaman tomachirqa —nispa.

²⁰Chaymi taytanku tapurqa:

—¿Maypitaq payqa kachkan? ¿Imanasqataq saqeramunkichik? Qayamuychik mikunanpaq —nispa.

²¹Chaymi pusaramuptinku Moises aceptarqa Reuelwan *yachananpaq. Chaymantam Reuelqa Moiesta casarachirqa churin Seforawan. ²²Chay warmin qari wawata wachakuruptinmi Moises suticharqa Gersonwan: “Forasterom ñoqaqa kani runapa llaqtanpi” nispa.

²³Achka wata pasaruptinmi Egipto nacionpi chay rey wañururqa. Israelpa mirayninkunañataqmi sonqonkumanta llakikurqa sirviente kasqankurayku chaymi waqaspanku mañakurqaku Diosta. ²⁴“Ay, ay” nisqankuta Dios uyarispanmi mana qonqarqachu Abrahamwan, Isaacwan hinaspa Jacobwan contrato rurasqanta.

²⁵Diosmi qawarirqa Israelpa mirayninkuna imaynam tarikuskankuta.

^a 2:10 Hebreo simipi Moises ninanqa “horqosqa” ninanmi.

Moisesta Dios kamachisqanmanta

3 ¹ Moisesmi Madian lawpi sacerdote ^b Jetro suegronpa ovejankunata michichkaspan qatirqa chunnig orqopa qepanman hinaspan chayarurqa “Horeb sutiyoq Diospa orqonman. ² Chaymi Tayta Diospa angelnin rikuriykurqa Moisesman rupachkaq ninapi, chayqa karqa tankar kichkapim. Moises sumaqta qawaykuptinmi tankar kichkaqa rupaspapas mana kañakurqachu ³ chaymi Moises nirqa:

—Qawaramusaq kunallan wak admirakuypaq rikusqayta. ¿Imanasqataq wak tankar kichkaqa rupaspapas mana tukurunchu? —nispa.

⁴ Qawaykunanpaq riqta Tayta Dios qawaykuspanmi tankar kichkamanta qayamurqa:

—iMoises, Moises! —nispa.

Hinaptinmi payñataq nirqa:

—¿Imata, señor? —nispa.

⁵ Chaymi Diosñataq nirqa:

—Ama asuykamuwaychu. *Usutaykita horqokuy, sarusqayki allpaqa ñoqapaq sapaqchasqam —nispa.

⁶ Diosqa nirqataqmi:

—Ñoqaqa kani abueloyki Abrahampa, Isaacpa hinaspa Jacobpa Diosninmi —nispa.

Chaymi Moises uyanta tapakuykurqa Dios qawaykuyta manchakuspan. ⁷ Tayta Diosqa nirqataqmi:

—Qawachkanim Egipto nacionpi runaykunapa ñakarishqanta, uyarichkanitaqmi llamkachiqninkunarayku waqasqankutapas. Yachanitaqmi nanaypi kallasqankutapas. ⁸ Chaymi uraykamuni Egipto runakunamanta libranaypaq. Egipto nacionmantam tukuy imakunapapas kasqan hatun sumaq allpaman paykunata pusaq. Chay allpapim *yachachkanku Canaan casta runakuna, Het casta runakuna, Amor casta runakuna, Ferez casta runakuna, Hiv casta runakuna hinaspa Jebus casta runakuna. ⁹ Israelpa mirayninkuna waqasqantam uyariruni, rikunitaqmi Egipto runakunapa ñakarichisqantapas. ¹⁰ Chayraykum kunan Faraonman kachasqayki Israelpa miraynin runakunata Egipto nacionmanta horqomunaykipaq.

¹¹ Chaymi Diosta Moises nirqa:

—¿Pitaq ñoqaqa kani Rey Faraonman rinaypaqqa hinaspa Egipto nacionmanta Israelpa mirayninkuna horqomunaypaqqa? —nispa.

¹² Hinaptinmi Dios nirqa:

—Ñoqam yanapasqayki, qamta kachasqay señalmi kayna kanqa: Egipto nacionmanta runaykunata horqomuspaykim kay orqopi yupaychawankichik.

¹³ Ichaqa Moisesmi Diosta nirqa:

—Israelpa mirayninkunaman rispaymi nimusaq: “Abueloykichikkunapa Diosninmi qamkunaman kachamuwan” nispa. “¿Imataq sutin?” nispa tapuwaptinqa ¿Imanisaqtaq paykunataq?

¹⁴ Chaymi Diosñataq Moisesta nirqa:

—Ñoqaqa Kani Hina Kaqlam. Chaynaqa Israelpa mirayninkunaman má ninki: “ÑOQAM KANI” sutiyoqmi qamkunaman kachamuwan” nispa.

¹⁵ Kasqallanmi Moisesta Dios nirqa:

^b 3:1 Moisespa suegronpa sutinmi Jetro otaq Reuel otaq Hobab.

^c 3:1 Chay orqopa huknin sutinqa Sinai Orqom.

—Kaynatam Israelpa mirayninkunaman ninki: “Abueloykichik Abrahampa, Isaacpa hinaspa Jacobpa Diosninmi kachamuwan qamkunaman. Payqa Tayta Diosmi” nispa. Kaymá wiñaypaq sutiyaq, chay sutiyanmi yuyariwankichik wiña-wiñaypaq. ¹⁶Israelpa ancianonkunata huñumuspayaq nimuy: “Abueloykichik Abrahampa, Isaacpa hinaspa Jacobpa Diosninmi rikuriykuwaspa niwarqa: ‘Cheqaptapunim qamkunata watukamuykichik Egipto nacionpi imam rurasusqaykichikta qawanaypaq. ¹⁷Ñoqam Egipto nacionpi ñakarishaykichikmanta horqomusqaykichik Canaan casta runakunapa, Het casta runakunapa, Amor casta runakunapa, Ferez casta runakunapa, Hiv casta runakunapa hinaspa Jebus casta runakunapa allpanman pusanaypaq. Chayqa tukuy imakunapapas kasqan allpam’ nispa.” ¹⁸Israelpa ancianonkuna kasususpaykim qanwan kuska rinqaku chaymi Egipto nacionpi reyta ninkichik: “Hebreo castakunapa yupaychashan Tayta Diosmi tariramuwan ku chayraykum kunan risaaku chunniqman kimsa punchaw puriyta chaynapi yupaychashayku Tayta Diosman animalkunata wañuchipuspa adoramunaykuqpaq” nispa. ¹⁹Aswanqa ñoqam yachani Egipto nacionpi reyqa mana kacharisunaykichikta. Kacharisunkichikqa atiyiniwan horqoptiyñam. ²⁰Ñoqam atiyiniwan Egipto runakunata castigasaq tukuy rikchaq admirakuyqa rurayniykunawan, chaymantañam Faraonqa kachaykusunkichik. ²¹Ñoqam favorecechishaykichik Egipto runakunapa qayllanpi chaynapim ripuspaykichikpas tukuy imata apakunkichik. ²²Sapa warmim vecinanmanta hinaspa samapakuqnin warmimanta mañanqa qori-qollqe alhajakunata hinaspa pachakunata, chaykunawanmi churachinkichik churi-wawaykichikkunata. Chaynatamá qechunkichik Egipto runakunapa tukuy imankunata —nispa.

4 ¹Chaymi Moisesñataq Diosta nirqa:

—Paykunaqa manachá creewanqachu nitaqchá kasuwanqachu. Paykunaqa niwanqachá: “Tayta Diosqa manam rikurisurqankichu” nispa. ²Chaymi Tayta Dios nirqa: —¿Imataq chay makiki kachkan? —nispa.

Hinaptinmi payñataq nirqa:

—Tawnam —nispa.

³Hinaptinmi Dios kamachirqa:

—Pampaman wischuy —nispa.

Moises pampaman wischuykuptinmi culebraman tikrakururqa chaymi Moises ayqekurqa. ⁴Ichaga Moiestam Tayta Dios nirqa:

—Chupanmanta hapiruy —nispa.

Moises hapiruptinmi makinpi kaqla tawnayarurqa. Chaymi Tayta Dios nirqa:

⁵—Kay señalaykum creenqaku abueloykichik Abrahampa, Isaacpa hinaspa Jacobpa yupaychashan Tayta Dios qanman rikurisushaykita. ⁶Makikita hinay oqllaynikiman —nispa.

Moises oqllayninman makinta hinaykuspa horqoykuptinmi makinqa riti hina yuraqllaña lepra onqoywan kachkasqa. ⁷Hinaptinmi Tayta Dios nirqa:

—Yapatawan makikita oqllaynikiman hinay —nispa.

Chaymi makinta oqllayninman hinaykuspa horqoykuptin makinqa cuerpon hina sanoy-sanoyña kachkasqa. ⁸Tayta Diosqa nirqataqmi:

—Sichu punta kaq señalwan mana creespa mana kasukuspankuqa ichapas qepa kaq señalwanqa creenmanku. ⁹Chay iskay señalkunata mana creeptinkuqa nitaq nisqaykitapas mana kasukuptinkuqa yakutam wisiykunki mayumanta hinaspa hichaykunki chaki allpaman hinaptinmi mayumanta wisishayki yakuqa allpapi yawaryarunqa —nispa.

¹⁰Chaymi Tayta Diosta Moises nirqa:

—iAy Señorlláy! Ñawpaqpas-kunanpas ñoqaqa manam rimaysapa runachu kani, kay serviñnikiqa mana rimakuy atiqmi kani —nispan.

¹¹ Hinaptinmi Tayta Dios payta nirqa:

—¿Pitaq runaman simita qorqa? ¿Pitaq unancharqa mana rimaqta, mana uyarqta? ¿Pitaq unancharqa qawakuqta hinaspa ñawsata? ¿Manachu ñoqa Tayta Dios? ¹²Chaynaqa kunanyá riy, ñoqam rimachiñniki kasaq, ñoqataqmi yachachisqayki imam rimanaykitapas —nispa.

¹³Chaymi Moises nirqa:

—iAy Señorllay! Pim kachanaykitayá kachayqa —nispa.

¹⁴Tayta Diosñataqmi Moisespaq llumpayta piñakuspan nirqa:

—Ñoqaqa reqsinim Leviy casta wawqeki Aaronta. Paymi rimanqa. Paymi tari-pamusuchkanki, qawaykususpaykim sonqonpi kusikunqa. ¹⁵Qanmi rimapayanki payta, yachachinkitaqmi imam ninantapas, ñoqam yachachisqaykichik imam rimanaykichiktawan imam ruranaykichiktaqa. ¹⁶Paymi rimapayanqa runakunaman qampa rantikiipi, qampa rimanaykita hinam rimanqa, qamñataqmi kanki ñoqapa rantiypi. ¹⁷Chay tawnata apaspam señalkunata ruranki.

Egipto nacionman Moisespa kutisqanmanta

¹⁸Moisesmi suegron Jetropa wasinman kutiruspan nirqa:

—Kunanmi kutisaq Egipto nacionpi kaq castaykunaman kawsasqankupas wañusqankupas yachamunaypaq —nispa.

Hinaptinmi suegronñataq nirqa:

—Riyá allinlla —nispa.

¹⁹Madian lawpi Moises kachkaptinraqmi payta Tayta Dios nirqa:

—Kutiy Egipto nacionman, llapallan wañuchiy munasuñnikikunaqa wañurunñam —nispa.

²⁰Chaymi Moisesqa warmintawan churinkunata huk asnoman sillaykachispa kutikurqa Egipto nacionman. Moisesqa aparqataqmi Diospa tawnantapas. ²¹Chaymantam Moiesta Tayta Dios nirqa:

—Egipto nacionman kutispaykiqa amam qonqankichu chay rurachisqay llapallan milagrokuna Faraonpa qayllanpi rurayta. Ñoqañataqmi sonqonta rumiyarachisqay runaykunata mana kacharinanpaq. ²²Faraontam ninki: “Tayta Diosmi kaynata nin: ‘Israel casta runakunaqa piwi churiy hinam, ²³ñam nirqaykiña serviwananpaq churiyta kacharinaykipaq aswanqa manam munarqankichu kachariyta. Chaynaqa ñoqam piwi churikita wañurachisqa’ nispa.”

²⁴Ñanpi familiantin samana wasipi kachkaptinmi Tayta Dios tuta rikuriykurqa Moiesta wañurachinanpaq. ²⁵Chaymi warmin Sefora ñawchi rumita hapiykuspan wawanpa qari kayninpa qarachanta kuchururqa hinaspa Moisespa chakinman tupaykachirqa:

—Cheqaptapas qamqa kanki yawarwan chapukusqa qosaymi —nispa.

²⁶Chaymi Dios mana wañurachirqachu. Chay señaaraykum Sefora nirqa: “yawarwan chapukusqa qosaymi” nispa.

²⁷Aarontapas Tayta Diosmi nirqa:

—Chunniqta riy Moises taripaq —nispa.

Chaymi pay rispan tupaykurqa Diospa orqonpi, payta rimakuykuspanmi muchaykurqa.

²⁸Chaymi Aaronman Moises willarqa:

—Tayta Diosmi kachamuwan kaykunata rimanaypaq, kamachiwantaqmi tukuy kay señalkuna ruranaypaqpas —nispa.

²⁹Moiseswan Aaron rispankum Israelpa mirayninkunamanta llapallan anciano-kunata huñururqaku. ³⁰Chaymi Aaron paykunaman willarqa Tayta Diospa tukuy ima Moisesman nimusqanta, runakunapa rikusqantataqmi señalkunatapas rurarqa.

³¹Chaymi paykunata runakuna creerqaku. Israelpa mirayninkunam Tayta Dios paykunata watukusqanta yachaykuspanku hinaspa ñakarisiqankuta Dios qawaykusqanta uyariykuspanku kumuykuspa adorarqaku Diosta.

Moiseswan Aaron Rey Faraonta rimapayasqankumanta

5 ¹Chaymantam Moiseswan Aaron yaykurqaku Faraonman hinaspa payta nirqaku: —Israelpa yupaychasqa Tayta Diosmi nin: “Runaykunata kachariy chunniqni fiestata rurapuqniy rinankupaq” nispa.

²Chaymi Rey Faraonñataq nirqa:

—¿Pitaq Tayta Diosqa kasunaypaq hinaspa Israel castakunata kachaykunaypaqqa? Tayta Diostaqa manam reqsinichu manataqmi Israel castakunataqa kachariymanchu —nispa.

³Chaymi paykuna nirqaku:

—Hebreo castakunapa Diosninmi ñoqaykuta tariramuwanku. Kachaykuwaykuyá kimsa punchaw puriy chunniqta riruspa yupaychasqayku Tayta Diosman animalkunata wañuchipuspa adoramunaykupaq, mana chayqa ñoqaykumanni hamurunman peste onqoypas otaq guerrapas —nispa.

⁴Ichaqa Egipto nacionpi reymi paykunata nirqa:

—Yaw Moiseswan, Aaron ¿imanasqataq llamkayninkumanta runakunata sayarachinkichik? Llamkaynikichikman riychik —nispa.

⁵Faraonmi nirqataq:

—Kunanqa qamkunapa castaykichikqa achkallañam. ¿Qamkunañataqchu samarachinkichik llamkanankumanta? —nispa.

⁶Hinaptinmi chay punchawpuni llamkachiqkunatawan capatazkunata Faraon kamachirqa:

⁷—Qayninpakuna hinaqa amam runakunapaq pajata huñuchipunkichikchu adobe chutanankupaq, kunanqa kikinkuñayá huñuchunku pajatapas. ⁸Ichaqa qayninpakuna adobe ruranankuta hinam rurachinkichik, amam imaniraqtapas menosyachinkichikchu. Ociosom kachkanku chaymi rimachkanku: “Animalkunata wañuchispayá adoramusunchik Diosninchikta” nispa. ⁹As allinta llamkachiychik chaypi ocupakuspa llulla rimaykunata ama uyarinankupaq.

¹⁰Chaymi llamkachiqkuna hinaspa capatazkuna lloqsispanku runakunata nirqaku:

—Kaynatam Rey Faraon nin: “Manañam pajataqa qoykichikmanchu. ¹¹Chaynaqa rispayá huñumuychik pajata maymantapas ichaqa imam llamkanaykichikqa amam imayniraqtapas menosyanqachu” nispa.

¹²Chaymi Israel runakuna cheqerirqaku lliw Egipto nacionman pajapa rantinpi rastrojotaña huñumunankupaq. ¹³Llamkachiqkunañataqmi hikutarqaku:

—Paja qosusqaykichikpi hina tukuychik sapa punchaw llamkanaykichikta chay punchawllapi —nispa.

¹⁴Faraonpa llamkachiqninkunam Israelpa mirayninmanta capatazkuna churasqankuta azoterqaku:

—¿Imanasqataq qayninpakuna hina adobe chutanaykichiktaqa mana tukuchin-kichikchu qayna punchawpas nitaq kunan punchawpas? —nispa.

¹⁵Chaymi Israelpa miraynin capatazkuna quejakuq yaykuspanku Faraonta nirqaku:

—¿Imanasqataq kayta rurawankiku sirvientekikunataqa? ¹⁶Mana paja qos-qam sirvientekikunaqa llamkackhaniku chaywanpas llamkachiqkunam niwanku: “Ruramuychik adobekunata” nispa. Chaynapim kay sirvientekikunaqa azotesqa kachkaniku, runaykikunam huchayoqqa, manam ñoqaykuchu —nispa.

¹⁷Ichaqa Faraonmi nirqa:

—Ociosom kachkankichik, arí, ociosom, chayraykum nichkankichik: “Hakuchikyá Tayta Diospaq animalkunata wañuchipamusun adoramunanchikpaq” nispa. ¹⁸Pasawaychik hinaspa llamkamuychik! Manam pajataqa qosunkichikchu, adobetañataqmi entregankichik hina ruranaykichikta hinalla.

¹⁹Israelpa miraynin capatazkunam sasachakuyipi rikurirurqaku: “Amam me-nosyachinkichikchu sapa punchaw adobe chutaytaqa” nisqanwan. ²⁰Chaymi Faraonpa ñawpaqinmanta lloqsiramuspanku hawapi suyaqnin Moiseswan hinaspa Aaronwan tuparurqaku. ²¹Paykunatam nirqaku:

—Tayta Diosyá qawasunkichik hinaspa castigasunkichik. Qamkunaraykum Faraonqa runankunapiwan cheqnipakuruwaspanku wañuchiwaykupi richkanku.

Diosta Moises mañakusqanmanta

²²Chaymi Tayta Diosta huktawan mañakuspan Moises nirqa:

—Señorlláy ¿imanasqataq mana allinta ruranki kay runakunata? ¿Imapaqtaq kachamuwarqanki? ²³Faraonman qampa sutiki rimapayaq yaykusqaymantapunim runaykikunataqa mana allinta Faraonqa rurachkan. Qamqa manamá runaykikunataqa libraykunkichu —nispa.

6 ¹Tayta Diosmi Moiesta nirqa:

—Kunanmi qawanki Faraonta imam rurasqayta, hatun atiyiniwanmi kachaykusunkichik, atiyiniwantaqmi wischurusunkichik nacionninmantapas.

Moiseta huktawan Dios kamachisqanmanta

²Moiesta rimapayaspam Dios nirqa:

—Ñoqam kani ⁴Tayta Dios. ³Rikurirqanim Abrahamman, Isaacman hinaspa Jacobman “Tukuy Atiyiniyoq Dios” sutiyan reqsichikuspay, aswanqa Tayta Dios sutiypiqa paykunamanqa manam reqsichikurqanichu. ⁴Chaynataqmi contratoyta ruraraqani paykunawan Canaan allpata qonaypaq. Chaypim paykunaqa *yachapakuspanku forastero karqaku. ⁵Yachanitaqmi Israelpa mirayninkunaqa sonqonkumanta llakikusqankuta. Paykunatam Egipto runakuna servichikuchkanku ichaqa contratoytaqa manam qonqanichu. ⁶Chayraykum Israelpa mirayninkunata ninki: “Ñoqam kani Tayta Dios chaymi ñoqa horqosqaykichik Egipto nacionpi sasa llamkaykunamanta, librasqaykichiktaqmi servipakuq kasqaykichikmantapas. Atiyiniwanmi salvasqaykichik hatun castigokunawan. ⁷Runaykunaña kapitkichikmi ñoqañataq Diosnikichik kasaq. Qamkunam yachankichik Egipto nacionpi sasa llamkaykunamanta horqoq yupaychasqaykichik Tayta Dios kasqayta. ⁸Abrahamman, Isaacman hinaspa Jacobman qonaypaq jurasqay allpamanmi yaykuchisqaykichik. Chay allpatam qosqaykichik dueñoña kanaykichikpaq. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.”

⁴6:2 Hebreo simipi sapa kuti Diospa sutin YHWH rikuriptinmi runa simipi ninchik “Tayta Dios” nispa.

⁹Chaymantam Moises rimapayarqa Israelpa mirayninkunata. Aswanqa paykunam Moiesta mana kasurqakuchu sasallaña servipakuypi kaspá mana pacienciayóq kasqankurayku. ¹⁰Chaymi Moiesta Tayta Dios nirqa:

¹¹—Yaykuspayá Egipto nacionpi Rey Faraonta rimapayarqa Israelpa mirayninkunata kay allpamanta kachaykunapaq —nispa.

¹²Chaymi Moisesñataq Tayta Diosta nirqa:

—Israelpa mirayninkunaqa manam kasuwanchu. Chaynaqa Faraonqa ñimaynamá kasuwanaqa kay mana rimakuy atiqtaqa —nispa.

¹³Hinaptinmi Tayta Dios rimapayarqa Aarontawan Moiesta. Kamachirqataqmi Israelpa mirayninkunatapas hinaspa Rey Faraontapas Egipto nacionmanta Israelpa mirayninkunata horqonapaq.

Aaronpa hinaspa Moisespa ñawpa abuelonkunamanta

¹⁴Ñawpa abuelonkupa familianman hina jefekunam kaykuna:

Israelpa piwi churin Rubenpa churinkunam karqa Hanoc, Hezron hinaspa Carmi. Paykunamá karqa Rubenpa ayllunkuna.

¹⁵Simeonpa churinkunam karqa Jemuel, Jamin, Ohad, Jaquin, Zohar hinaspa Canaan warmipa wawan Saul. Paykunamá karqa Simeonpa ayllunkuna.

¹⁶Leviya churinkunañataqmi mirayninkunam hina karqa Gerson, Coat hinaspa Merari. Leviymi kawsakurqa pachak kimsa chunkan qanchisniyoq watata. ¹⁷Gersonpa churinkunam ayllunkunaman hina karqa Libni hinaspa Simeí. ¹⁸Coatpa churinkunam karqa Amram, Izhar, Hebron hinaspa Uziel. Chay Coatmi kawsakurqa pachak kimsa chunkan kimsayóq watata. ¹⁹Meraripa churinkunam karqa Mahliwan Musi. Paykunamá Leviya ayllunkuna karqa mirayninkunam hina.

²⁰Amranmi casarakurqa tian Jocabedwan chaymi pay wachakururqa Aarontawan Moiesta. Amranmi kawsakurqa pachak kimsa chunkan qanchisniyoq watata.

²¹Izharpa churinkunam karqa Corey, Nefeg hinaspa Zicri.

²²Uzielpa churinkunam karqa Misael, Elzafan hinaspa Sitri.

²³Aaronmi casarakurqa Aminadabpa churin otaq Naasonpa panin Elizabetwan. Elizabetmi wachakurqa Nadabta, Abiuta, Eleazarta hinaspa Itamarta.

²⁴Coreypa churinkunam karqa Asir, Elcana hinaspa Abiasaf. Paykunam Corey castapa ayllunkuna karqa.

²⁵Aaronpa churin Eleazarpas, Futielpa huknin warmi churinwanmi casarakurqa chaymi wachakurqa Fineesta. Paykunam jefekuna karqaku taytanku Leviya casta ayllunkunaman hina.

²⁶Kay Aarontawan Moiestam Tayta Dios kamachirqa Egipto nacionmanta Israelpa mirayninkunata tropa-tropata horqomunankupaq. ²⁷Moiseswan Aaronmi kikinkupuni Rey Faraonta rimapayarqaku Egipto nacionmanta Israelpa mirayninkunata kacharinapaq.

Moiestawan Aaronta Dios qayasqanmanta

²⁸Egipto nacionpi chay punchaw Moiesta Tayta Dios rimapayaspanmi ²⁹nirqa: —Ñoqam kani Tayta Dios. Ñoqapa tukuy nisqaykunatayá willay Egipto nacionpi Rey Faraonman.

³⁰Aswanqa Moisesmi nirqa Tayta Diosta:

—Ñoqaga mana rimakuy atiq runam kani ñimaynamá uyariwanqa Faraonqa? —nispa.

7 ¹Hinaptinmi Moiesta Tayta Dios nirqa:
 —Qamtaqa diosta hinam churaruyki Faraonpaq, wawqeki Aaronñataqmi kanqa qanmanta willakuq hina. ²Qanmi ninki ñoqapa tukuy kamachisqaykunata hinaptinmi wawqeki Aaron rimanqa Faraonwan chaynapi Israelpa mirayninkunata Egipto nacionmanta kacharinanpaq. ³Aswanqa ñoqam Faraonpa sonqonta rumiyarachisqa hinaspa Egipto nacionpi achka-achka señalkunata hinaspa milagroynkunata rurasqa. ⁴Faraonqa manam uyarisunkichikchu. Aswanqa ñoqam Egipto nacionta castigasqa mancharikuypaq castigokunawan hinaspa Israelpa miraynin tropaykunata horqosaq. ⁵Egipto runakunata atiyuniwan castigaspa Israelpa mirayninkunata paykunapa chawpinmanta horqoptiyimi Egipto runakuna yachanqaku ñoqapa Tayta Dios kasqayta.
⁶Chaymi Moiseswan Aaron, Tayta Diospa kamachisqanman hina ruraraqaku.
⁷Faraonwan rimasqa tiempopim Moises karqa pusaq chunka watanpiña, Aaronñataqmi karqa pusaq chunka kimsayoc watanpiña.

Culebraman tikrakuruq Aaronpa tawnanmanta

⁸Moisesmanwan Aaronmanmi Tayta Dios nirqa:
⁹—“Qawachiway milagrota” nispas Faraon nisuptikichikqa Aarontam ninki: “Hapiy tawnaykita hinaspa Faraonpa ñawpaqninman wischuykuy culebraman tikrakunanpaq” nispas.
¹⁰Yaykurqakum Faraonman Moiseswan Aaron hinaspa Tayta Diospa kamachisqanman hina ruraraqaku. Chaymi tawnanta Faraonpa hinaspa serviqninkunapa ñawpaqninman Aaron wischuykurqa hinaptinmi culebraman tikrakururqa. ¹¹Chaymi Faraonpas qayarqa yachaysapa runakunatawan brujokunata hinaptinmi Egipto nacionniyoq brujokunapas chaynata ruraraqaku brujeriankuwan: ¹²sapakama tawnankuta wischuykuptinkum chaykunapas tikrakururqa culebraman, aswanqa culebraman tikrakuruq Aaronpa tawnanmi paykunapa culebraman tikrakuruq llapallan tawnankuta millpururqa. ¹³Faraonpa sonqonñataqmi rumiyarurqa Tayta Diospa nisqanman hina chaymi paykunata mana kasurqachu.

Yakukunapa yawaryasqanmanta

¹⁴Chaymantam Moiesta Tayta Dios nirqa:
 —Faraonpa sonqon rumiyasqa kaptinmi Israel runakunata mana kachariyta munanchu.
¹⁵Riy tutapayta Faraonman, paymi rinqa mayuta chaymi mayupa patanpi suyanki paywan tupanaykipaq, apankitaqmi culebraman tikrakuruq tawnatapas. ¹⁶Hinaspa payta ninki: “Hebreo castakunapa yupaychasqa Tayta Diosmi kachamuwan qanman kayta ninaypaq: ‘Chunniqi adorawanapaq runaykunata kachariy ichaqa kunankamam manaraq kasukunkichu’ nispas. ¹⁷Kaynatam Tayta Dios nin: ‘Kunanmi yachanki Tayta Dios kasqayta: Moisespa makinpi tawnaywanmi mayuta waqtarachisqa hinaptinmi yakuqa yawarman tikrakurunqa. ¹⁸Chaymi mayupi kaq challwakunapas wañurunqa, mayupas asnariruptinmi Egipto runakunaqa mayu yaku tomaytapas millakurunqakuña.’”
¹⁹Chaymi Tayta Dios nirqa Moiesta:
 —Niy Aaronta: “Tawnaykita hapispa makikita haywariy Egipto nacionpi yakukunapa hawanman, mayukunapa hawanman, hatun mayumanta lloqsiq yaraqkunapa hawanman, qochakunapa hawanman hinaspa qocharayaq yakukunapa hawanman, chaynataqa ruranki llapachallan yakukuna yawaryarunapaqmi. Chaymi yawarqa kanqa kullumanta yaku churanankupi chaynataq rumimanta yaku churanankupipas lliw Egipto nacionpi.”
²⁰Chaymi Tayta Diospa kamachisqanta hina Moiseswan Aaron ruraraqaku.
 Tawnanta hoqarispanmi Faraonwan serviqninkuna qawachkaptin mayu yaku-

ta waqtarurqa hinaptinmi Nilo Mayupi lliw yakukuna yawarman tikrakururqa. ²¹Challwakunapas wañuruptinmi mayupas asnarirurqa yakutapas Egipto runaku-naqa mana tomay atinankukama chaymi yawar karqa lliw Egipto nacionpi.

²²Egipto nacionniyoq brujokunapas brujeriankuwan chaynata ruraptinkum Faraonpa sonqon rumiyarurqa chaymi Moiestawan Aaronta mana kasurqachu Tayta Diospa nisqanpi hina. ²³Faraonmi wasinman kutikurqa, paytaqa manam imapas qokurqachu chaykunamantaqa. ²⁴Lliw Egipto runakunam mayu yakuta to-mayta mana atispanku mayupa patanpi uchkurqaku limpio yakuta maskaspanku.

Kayra castigomanta

²⁵Mayu waqtachisqanmanta qanchis punchawña pasaruptinmi.

8 ¹Moiesta Tayta Dios nirqa:
—Faraonpa kasqanman yaykuspaya ñoqa Tayta Diospa nisqayta kaynata nimuy: “Runaykunata kachariy adoramuwananpaq. ²Sichu mana kachariyta munaptikiqa ñoqam castigasaq kayrakunawan enteron nacionnikita. ³Mayupi kayrakuna nana-na-naqa miraruspanmi lloqsimunqa palacioykiman, puñunayki cuartoman, camaykiman, serviñnikunapa wasinman, runaykikunapa wasinman, hornoykikunaman chaynataq artesaykikunamanpas. ⁴Kayrakunaqa seqanqataqmi qampa hawaykimanpas, runaykiku-napa hawanmanpas chaynataq llapallan sirvientekikunapa hawanmanpas” nispa.

⁵Chaymi Tayta Dios nirqa Moiesta:

—Aarontayá niy kaynata: “Haywariy tawnaykita mayukunapa hawanman, hatun mayumanta lloqsiq yarqakunapa hawanman hinaspa qochakunapa hawan-man chaynapi chaykunamanta Egipto nacionman kayrakuna lloqsinanpaq” nispa.

⁶Hinaptinmi Aaron makinta haywarirqa Egipto yakukunapa hawanman chay-mi kayrakuna lloqsirimurqa Egipto allpata tapaykunankama. ⁷Brujokunapas brujeriankuwan chaynata ruraspankum Egipto allpaman kayrakunata lloqsirachi-murqaku. ⁸Chaymi Moiestawan Aaronta Faraon qayachispan nirqa:

—Tayta Diosta ruegakuychik ñoqamantawan runaykunamanta kayrakuna asu-chinanpaq hinaptinqa castaykikunatam kacharisaq animalkunata wañuchipuspa Tayta Diosta adoramankupaq —nispa.

⁹Hinaptinmi Faraonta Moises nirqa:

—Kikikipuniyá niway haykapim qampaqwan, serviñnikikunapaq hinaspa runaykikunapaq ruegapunaypaq chaynapi kayrakunata qanmanta hinaspa pala-cioykikunamanta Dios qechunanpaq chaynapi Nilo Mayullapiña kananpaq.

¹⁰Hinaptinmi Faraon nirqa:

—Paqarinpuniyá chinkachichun —nispa.

Chaymi Moises nirqa:

—Yupaychasqayku Tayta Dios hina mana huk dios kasqanta yachanaykipaqmi maña-kusqaykiman hina rurasqa kanqa. ¹¹Kayrakunam pasakunqa qanmanta, palacioykimanta, serviñnikikunamanta hinaspa runaykikunamanta. Kaspaqa-kanqa hatun mayullapiñam.

¹²Moiseswan Aaronmi lloqsirqaku Faraonpa qayllanmanta chaymi Moises mañakur-qa Tayta Diosta Faraonman kachasqan kayrakunata chinkachinanpaq. ¹³Hinaptinmi Moisespa nisqanman hina Tayta Dios rurarqa chaymi wasikunapi, patiokunapi hinaspa chakrakunapi kayrakuna wañururqa. ¹⁴Chaymi wañusqakunata monto-montonta runaku-na huñururqaku allpapas asnarinankama. ¹⁵Aswanqa Faraonmi tukuy ima sosegarusqanta qawaykuspan Tayta Diospa nisqanpi hina sonqonta rumiyarachispan mana kasukurqachu.

Puka chuspi castigomanta

¹⁶Tayta Diosmi nirqa Moisesa:

—Aarontayá niy: “Tawnaykita hoqarispayki waqtay allpapa polvonta chaynapi puka chuspiman tikrakuspan enteron Egipto nacionpi kananpaq” nispa.

¹⁷Hinaptinmi paykuna chaynata ruraraqaku. Aaronmi tawnanta haywarispan allpapa polvonta waqtarurqa hinaptinmi puka chuspi waykarqa runakunatawan animalkunata. Allpapa polvonmi puka chuspiman tikrakururqa enteron Egipto nacionpi. ¹⁸Chaynataqmi brujokunapas brujeriankuwan puka chuspi lloqsichiypi karqa aswanqa manam atirakuñachu, puka chuspimá waykarqa runakunatawan animalkunata. ¹⁹Chaymi Faraonta brujokuna nirqaku:

—Diosmantam kayqa —nispa.

Aswanqa Tayta Diospa nisqanpi hina Faraonpa sonqon rumiyaruptinmi mana kasukurqachu.

Tankayllu castigomanta

²⁰Tayta Diosmi Moisesa nirqa:

—Tutapayta hatarispaykiyá Faraonman presentakamuy, payqa mayumanmi lloqsichkan. Ñoqa Tayta Diospa nisqaytayá kaynata nimuy: “Kachariy runaykunata adoramuwanaq. ²¹Runaykunata mana kachariptikiqa ñoqam kachamusaq nana-nanaq tankayllukunata qampa hawaykiman, serviqníkikunapa hawanman, runaykikunapa hawanman hinaspa palacioykikunamanpas. Egipto runakunapa wasinmanmi huntanqa nana-nanaq tankayllukuna, huntanqataqmi kasqanku allpamanpas. ²²Ichaqa chay punchawmi runaykunapa *yachasqan Gosen lawta sapaqchasaq chaypiqa tankayllukuna mana kananpaq chaynapim yachanqaku kay pachapiqa ñoqa Tayta Dios kasqayta. ²³Runaykunataqa rakinasaqmi runaykikunamanta. Paqarinmi kay señal rurasqa kanqa” nispa.

²⁴Chaynatamá Tayta Dios ruraraq. Nana-nanaq tankayllukunam yaykururqa Faraonpa palacionman, serviqninkunapa wasinman chaynataq llapallan Egipto allpapa hawanmanpas chaymi chay nacionqa tankayllukunawan pasaypaq purmachisqa karqa.

²⁵Chaymi Moisetawan Aaronta qayaspan Faraon nirqa:

—Rispayá Diosnikichikpaq animalkunata wañuchipamuychik ichaqa kay nacionmanta ama lloqsispalla —nispa.

²⁶Hinaptinmi Moises nirqa:

—Manam kayllapiqa ruraymankuchu. Yupaychasqayku Tayta Diospaq wañuchinayku animalkunataqa adorankichikmi. Kay Egipto runakuna qawachkaptin chay adorananku animalkunata wañuchiptiykuqa rumiwanchá choqaparuwanku. ²⁷Kimsa punchaw puriy chunniqtam risačku hinaspa yupaychasqayku Tayta Diospaq animalkunata wañuchimusaqku, chaynataqa ruramusaqku paypa niwasqankuman hinam —nispa.

²⁸Chaymi Faraon nirqa:

—Ñoqam chunniqman kachaykusqaykichik Diosnikichikpaq animalkunata wañuchimunaykichikpaq ichaqa amam llumpayta karunchakunkichikchu. Mañapamuwaychikyá ñoqapaqpas —nispa.

²⁹Hinaptinmi Faraonta Moises nirqa:

—Ñawpaqníkimanta lloqsiyuspallaymi Tayta Diostaqa mañakusaq nana-nanaq tankayllukunata qanmanta, serviqníkikunamanta hinaspa runaykikunamanta paqa-

rinpuni chinkachinanpaq. Ichaqa amañayá engañawaykuchu aswanqa kachariyá Israel runakunata chaynapi Tayta Diospaq animalkunata wañuchimunaykupaq —nispa.

³⁰Chaymi Faraonpa ñawpaqninmanta Moises lloqsispan Tayta Diosta mañakurqa. ³¹Chaynatamá Tayta Dios ruraraq Moisespa nisqanman hina, lliw tankayllukunam pasakurqa Faraonmanta, serviqninkunamanta chaynataq runankunamantapas. Manam chullallapas puchurqachu. ³²Aswanqa Faraonmi yapatawan sonqonta rumiyarachispan mana kacharirqachu Israel runakunata.

Peste onqoy castigomanta

9 ¹Tayta Diosmi Moiesta nirqa:

—Hebreo castakunapa yupaychasqan ñoqa Tayta Diospa nisqaytayá Faraonman yaykuspa kaynata nimuy: “Kachariy runaykunata adoramuwanankupaq. ²Mana kacharipa hapikuykuptikiqa ³ñoqa Tayta Diosmi llumpa- llumpay peste onqoywan castigasaq campopi kaq animalnikikunata otaq caballokunata, asnokunata, camellokunata, vacakunata, hinaspuna ovejakunata. ⁴Ichaqa ñoqa Tayta Diosmi sapaqchasaq Israel castakunapa animalninkunataqa, manam wañunqachu chulla animalpas Israel castakunapaqa” nispa.

⁵Tayta Diosmi plazota qospan nirqa:

—Chaytam paqarin rurasaq kay nacionpi —nispa.

⁶Hinaptinmi paqarinnin punchaw Tayta Dios chaynata ruraraq. Egipto nacionpi animalkunam lliw wañururqa, Israelpa mirayninkunapa animalninmi ichaqa mana chullapas wañurqachu. ⁷Chaymi Faraon kacharqa Israel castakunapa animalnin qawaq hinaptinmi chaypiqa mana chullapas wañusqachu. Chaywan Faraonpa sonqon rumiyaruptinmi Israel runakuna kachariyta mana munarqachu.

Chupu onqoy castigomanta

⁸Tayta Diosmi Moiestawan Aaronta nirqa:

—Huk aptiyninka hoqariychik hornomanta uchpata hinaptin Moises maqchichun cielo lawman Faraonpa qayllanpi. ⁹Enteron Egipto nacionpa hawanpi uchpa polvoyaruspanmi chupukunata rikurirachinqa runakunapipas chaynataq animalkunapipas —nispa.

¹⁰Hornomanta uchpata hoqarispankum Faraonpa ñawpaqninpi sayaykurqaku chaymi Moises maqchirqa cielo lawman. Hinaptinmi chupukuna rikurirurqa runakunapipas chaynataq animalkunapipas. ¹¹Hinaptinmi Moisespa ñawpaqninpi brujokuna mana aguantayta atirqakuchu chupuwan kasqankurayku. Chupukunamá rikurirurqa brujokunapipas chaynataq lliw Egipto runakunapipas. ¹²Ichaqa Tayta Diosmi Faraonpa sonqonta rumiyarachirqa hinaptinmi paykunata mana kasurqachu, chaynaqa karqa Moisesman Tayta Diospa nisqanpi hinam.

Runtu para castigomanta

¹³Tayta Diosmi Moiesta nirqa:

—Tutapayta hatarispaykiyá yaykuy Faraonman hinaspayá Hebreo castakunapa yupaychasqan ñoqa Tayta Diospa nisqayta kaynata nimuy: “Kachariy runaykunata adoramuwanankupaq. ¹⁴Kunanmi tukuy castigoyta kacharimusaq qanman, serviqnikikunaman hinaspa runaykikunaman chaynapim yachanki ñoqa hina huk diosqa tukuy kay pachapi mana kasqanta. ¹⁵Sichu qanmanwan runaykikunaman peste onqoyta kachaykamuptiyqa kay pachamantam chinkaruwaqña karqa. ¹⁶Cheqaptaqa ñoqam hatarichirqayki qanman atiyniyta qawachinaypaq chaynapi sutiy lliw kay pachapi willakusqa kananpaq.

¹⁷¿Qamchu hatun tukunkiraq runaykunata mana kacharichkaspayki? ¹⁸Paqarinmi kay horata nisyu-nisyu runtu parata chayachimusaq. Chayna paraqa manam karqachu Egipto nacionpa qallarisqan punchawmanta kunankamapas. ¹⁹Kachayá animalnikiman hinaspa campopi tukuy imaykipas kaqkunaman, chaynapi wasiki ukuman huñumunanpaq. Runapas, animalpas wasiman mana huñusqa kaspaga runtu parawanmi wañurunqa” nispa.

²⁰Faraonpa wakiq serviqninkunallam Tayta Diospa nisqanta manchakuspanku wasi ukuman lluptichirqaku servientinkunata chaynataq animalninkutapas.

²¹Wakinmi ichaqa Tayta Diospa nisqanta mana kasukuspanku sirvientenkutawan animalninkuta campopi saqeramurqaku. ²²Hinaptinmi Tayta Dios nirqa Moisessta:

—Haywariy makikita cielo lawman chaynapi lliw Egipto runakunapa hawanman, animalkunapa hawanman hinaspa campopi lliw qorakunapa hawanman runtu para chayamunanpaq —nispa.

²³Moisesmi tawnanta haywarirqa cielo lawman hinaptinmi rayokunata tunrururuchimuspa runtu parata Tayta Dios chayachimurqa, chay rayokunam pampaman chayarqa.

Runtu paratamá Tayta Dios chayachirqa Egipto nacionman. ²⁴Llipyachkaq rayowan runtu param taqrुकuykuspan kaynaman-waknaman purirqa. Chayna sinchi runtu paraqa manam karqachu Egipto nacionpa qallarisqanmantapunipas. ²⁵Runtu param dañarurqa enteron Egipto nacionpa camponpi tukuy ima kaqta, dañarurqamá runakunatapas chaynataq animalkunatapas. Runtu paraqa dañarurqataqmi campopi tukuy qorakunatapas hinaspa pakiparurqataq campopi llaqa sachakunatapas. ²⁶Israelpa mirayninkunapa maymi kasqanku Gosen lawllapim ichaqa runtu para mana karqachu.

²⁷Chaymi Moisetawan Aaronta Faraon qayachispan nirqa:

—Kunanpas huchallikurunim. Tayta Diosqa allin ruraqmi, ñoqam ichaqa runaykunapiwan huchasapa kaniku. ²⁸Mañakuychikyá Tayta Diosta truenoskunawan runtu para chayllaña kananpaq. Ñoqaqa kachaykusqaykichikñam, manam quedankichikñachu —nispa.

²⁹Chaymi Moises nirqa:

—Kay pachaqa Tayta Diospa kasqanta yachanaykipaqmi llaqtamanta lloqsipalla brazoyta kicharisaq Tayta Diosman hinaptinmi rayokuna tanirunqa, runtu parapas manañam kanqachu. ³⁰Aswanqa ñoqam yachani qampas chaynataq serviqninkunapas yupaychasqayku Tayta Diostaqa manaraq manchakunaykichikta.

³¹Linazamá cebadapiwan dañasqa karurqa, cebadaqa espigayoqñam karqa, linazapas sisapiñam karqa. ³²Trigom ichaqa cebadillapiwan mana dañasqachu karqa qepaña kasqanrayku.

³³Moisesñataqmi Faraonpa ñawpaqinmanta lloqsirqa llaqtapa hawa lawninman hinaspa brazonta kicharisaq Tayta Diosta mañakurqa. Chayraqmi truenoskunapas hinaspa runtu parapas tanirurqa hinaptinmi manaña paramurqachu. ³⁴Parapas, runtu parapas, truenopas tanirusqanta Faraon qawaykuspanmi huktawan huchallikururqa. Paypa hinaspa serviqninkunapa sonqonmi rumiyarurqa. ³⁵Moiseswan Tayta Diospa nichisqanman hina Faraonpa sonqon rumiyaruqinmi Israelpa mirayninkunata mana kacharirqachu.

Aqarway uru castigomanta

10

¹Tayta Diosmi Moisessta nirqa:

—Yaykuy Faraonman, paypa sonqontawan serviqninkunapa sonqontam rumiyarachini, chaynataqa ruraruñi kay señalniykunata paykuna ukupi qawachinaypaqmi.

²Chaynataqa rurachkani Egipto nacionpi rurasqaymanta churikikunaman hinaspa will-kaykikunaman willanaykipaqmi. Chaynapim yachankichik ñoqaqa Tayta Dios kasqayta.

³Chaymi Moiseswan Aaron yaykurqaku Faraonman hinaspam nirqaku:

—Hebreo castakunapa yupaychasqan Tayta Diosmi nin kaynata: “¿Haykapikamataq ñoqapa qayllaypi mana humillakunkichu? Kachariy runaykunata adoramuwananpaq.

⁴Runaykunata mana kachariyta munaptikiqa paqarinmi kachamusaq aqarwaykunata enteron nacionnikiman. ⁵Aqarwaykunam allpata tapaykunqa pampapas mana rikuy atina-kama. Chay aqarway urukunam runtu paramanta puchukunata mikunqa, mikunqataqmi campopi llapallan iklliqa sachakunatapas. ⁶Chay aqarwaykunataqa huntarachisqaqtaqmi palacioykikunamanpas, lliw serviñnikunapa wasinmanpas chaynataq Egipto nacionpi lliw runakunapa wasinmanpas. Chaykunataqa taytaykichikkunapas nitaq abueloykichik-kunapas kunankamam mana rikurqakuchu kay Egipto nacion kasqanmantapuni” nispa.

Moisesmi chay rimayta tukuruspan Faraonpa qayllanmanta lloqsikurqa. ⁷Chaymi Faraonta serviñnikuna nirqaku:

—¿Haykapikamataq kay runa sasachakuyllata qowasunchik? Kachariy Israel runakunata yupaychasqanku Tayta Diosta adoramunankupaq. Yachankiñam lliw Egipto nacionqa paykunarayku purmachisqa kasqanta.

⁸Faraonmi Moisetawan Aaronta qayachispan nirqa:

—Rispaykichik adoramuychik yupaychasqaykichik Tayta Diosta. Ichaqa ¿piku-nataq chay riqkunaqa kachkankichik? —nispa.

⁹Chaymi Moisesñataq nirqa:

—Tayta Diosta adoranayku fiesta kasqanraykum risaqku warmaykupiwan, yuyaqniykupiwan, qari-churiykupiwan hinaspa warmi churiykupiwan. Qatikusaq-kum ovejaykutawan vacaykutapas.

¹⁰Chaymi Faraonñataq nirqa:

—Tayta Dios qamkunawanña kaptinpas manam warmaykichikkunatawanqa kacharikichikmanchu. Qamkunaqa mana allintam piensachkankichik. ¹¹Manam chaynaqa kanmanchu, riychik qari kaqkunalla hinaspa adoramuychik Tayta Diosta. Chaytaqa qamkunam mañakurqankichik —nispa.

Chaynata Faraon rimaruspanmi paykunata ñawpaqinmanta qarqorachirqa.

¹²Chaymi Moiesta Tayta Dios nirqa:

—Egipto allpapa hawanman makikita haywariy aqarwaykuna hamuspan runtu parapa puchusqan lliw qorakunatapas mikunanpaq —nispa.

¹³Hinaptinmi Moises haywarirqa tawnanta Egipto allpapa hawanman chaymi Tayta Dios tutantin punchawnintin intipa qespimunan lawmanta wayrata pukuchimurqa allpapa hawanman. Chaymi paqarinnin punchawpaq intipa qespimunan lawman-ta wayra aparamurqa aqarwaykunata. ¹⁴Lliw Egipto nacionpa hawanman aqarway hamuruspanmi nana-nanaq tiyarurqa, chayna aqarwayqa manam karqachu nitaqmi kanqachu. ¹⁵Lliw allpatamá taparurqa pampapas tutayanankama, runtu paramanta puchuq allpapi qoratam mikururqa, mikururqataqmi sachakunapa lliw ruruntapas. Lliw Egipto nacionpim verdeqa mana imapas puchurqachu sachakunapi nitaq qorakunapipas.

¹⁶Chaymi Faraon utqayllamanña Moisetawan Aaronta qayachimuspan nirqa:

—Yupaychasqaykichik Tayta Diospa contranpiwan qamkunapa contraykichik-pim huchallikuruni. ¹⁷Ichaqa kunanllañayá pampachaykuwaychik huchayta hinaspayá mañakuychik yupaychasqaykichik Tayta Diosta kay plagallatañapas ñoqamanta wischunanpaq chaynapi ama wañunaykupaq —nispa.

¹⁸Moisesmi Faraonpa ñawpaqninmanta lloqsispan Tayta Diosta mañakurqa.
¹⁹Chaymi Tayta Dios intipa seqaykunan lawmanta sinchi wayrata pukurachimuspan aqarwayta wischururqa Puka Lamar Qochaman, manam chulla aqarwaypas Egipto nacionpiqa puchurqachu. ²⁰Ichaqa Tayta Diosmi Faraonpa sonqonta rumiyarachirqa chaymi Israelpa mirayninkunata mana kacharirqachu.

Sinchi tutayay castigomanta

²¹Tayta Diosmi Moiesta nirqa:
 —Makikitayá cielo lawman hoqariy Egipto nacionpi tutayay kananpaq, chay tutayayqa kanqa lllachpaypas atinaraqmi —nispá.
²²Chaymi Moises makinta hoqarirqa cielo lawman hinaptinmi yanay-yanay tutayay kimsa punchaw Egipto nacionpi karurqa. ²³Kimsa punchawpunim mana pipas rikunakurqakuchu nitaqmi maymi kasqanmantapas lloqsirqakuchu. Israelpa llapallan mirayninkunapa yachasqallanpim ichaqa achkiy karqa.
²⁴Chaymi Moiesta Faraon qayachispan nirqa:
 —Rispaykichik adoramuychik Tayta Diosta, pusaychiktaqyá warmaykichiktapas. Ovejaykichikwan vacaykichikyá ichaqa quedachun —nispá.
²⁵Chaymi Moisesñataq nirqa:
 —Cheqaptaqa qanmi qowankikuman animalkunataqa yupaychasqayku Tayta Diospaq wañuchispa kañanaykupaq. ²⁶Animalniykupas ñoqaykuwanmi rinqa, manam chullallapas quedanchu, yupaychasqayku Tayta Dios adoranaykupaqqa chay animalkunamantam hapirisayku. Manaraqmi yachanikuchu chayanaykukama imawanmi Tayta Dios adoraytapas —nispá.
²⁷Aswanqa Tayta Diosmi Faraonpa sonqonta rumiyarachirqa, chayraykum kachariyta mana munarqachu. ²⁸Aswanqa Faraonmi Moiesta nirqa:
 —Pasaway qayllaymanta, ama masta rikurimuwaychu, yapatawan hamuwaptikiqa wañurachisqaykim —nispá.
²⁹Hinaptinmi Moises nirqa:
 —Allintapunim ninki: “Manañam yapatawanqa hamusqaykiñachu” nispá.

Piwikuna wañunanpaq willakuymanta

11 ¹Tayta Diosmi Moiesta nirqa:
 —Huk castigotawanmi Faraonman apamusaq chaynataq Egipto runakunamanpas, chay castigokunapa qepantam kaymanta kachaykusunkichik hinaspa qarqorusunkichik qalay-qalayta. ²Israel runakunamanyá nimuy qaripas-warmipas vecinonkumanta qori-qollqe alhajakunata mañakunankupaq.
³Chaymi Egipto runakunawan Israel runakunata Tayta Dios favorecechirqa. Moisespas ancha respetasqa runam karqa Egipto nacionpi, respetasqataqmi karqa Faraonpa serviqninkunapa hinaspa lliw runakunapa ñawpaqninpipas.
⁴Chaymi Faraonta Moises nirqa:
 —Tayta Diosmi kaynata nin: “Chawpi tutatam ñoqa lloqsimusaq Egipto nacionpa chawpinta. ⁵Hinaptinmi Egipto nacionpi lliw piwikuna wañunqa, tronopi tiyaq Faraonpa piwi churinmanta qallaripa maraypa ladonpi tiyaq sirvientapa piwinkama, wañunqataqmi llaqa animalpa piwinpas. ⁶Hatun waqaymi kanqa lliw Egipto nacionpi, chayna waqayqa manam haykapipas karqachu manataqmi haykapipas kanqachu. ⁷Ichaqa lliw Israelpa

kaqninkunataqa manam pipas imananqachu runatapas nitaq animaltapas. Chaynapim yachankichik Egipto runakunamanta Israel runakunataqa Tayta Dios sapaqchasqanta” nispa.

⁸Faraontam Moises nirqa:

—Llapallan serviqnirikuna ñoqaman hamuwaspanmi ñawpaqniypi qonqorakuykuspa niwanqaku: “Lloqsiy llapallan qatusuqniki runakunapiwan” nispa. Chaymantañam lloqsisaq. Chaynata rimaruspanmi Moises lloqsirqa Faraonpa ñawpaqninmanta llumpay piñasqallaña. ⁹Chaymantam Moiesta Tayta Dios nirqa: —Faraonqa manam kasusunkichikchu, chaynapim Egipto nacionpi milagroykunata achkayachisq —nispa.

¹⁰Moisespiwan Aaronmá tukuy chay milagrokunata ruraraqaku Faraonpa ñawpaqninpi. Ichaqa Faraonpa sonqonta Tayta Dios rumiyarachiptinmi Israelpa mirayninkunata Egipto nacionmanta mana kacharirqachu.

Pascua fiestamanta

12 ¹Moisesmanwan Aaronmanmi Egipto nacionpi Tayta Dios nirqa: ²—Watapa qallariynin kay killam qamkunapaq allin reqsisqa kanqa. ³Israelpa lliw huñunakuyinpin ninki: “Kay killapa chunka punchawninmanmi familianman hina sapakama hapinqa malta carnerota otaq malta chivatota. Huk familiapaqmi kanqa huk animal. ⁴Aswanqa chay animalta mikunankupaq wakiqninpa aslla familian kaptinqa vecinontam qayamunqa animalta haykam mikunanpaq haypaqta otaq sapakamapa mikusqanman hina. ⁵Chay animalqa kanqa huk watayoy orqo sano animalmi. Kanmanmi carneropas otaq chivatopas. ⁶Chay animaltaqa waqaychankichik kay killapa chunka tawayoy punchawninkamam, Israel casta lliw runakunam inti seqaykruptinña wañuchinqaku. ⁷Yawarta chaskispankum hinnanqaku maypim mikunanku wasi punkupa iskaynin sarpunman hinaspa punkupa chakaqninmanpas. ⁸Chay tutam mikunqaku ninapi kankasqa aychata, mikunqakutaqmi mana qonchuyoq tantatawan qatqe verdurapa llaqentapas. ⁹Chawa aychataqa amam mikunkichikchu nitaq yakupi yanusqatapas, enteronmi ninapi kankasqa kanqa umanpas, piernankunapas hinaspa ukunninkunapas. ¹⁰Amataqmi puchuchinkichikchu paqarinnintin punchawpaqqa, puchuruptinqa kañarunkichikmi. ¹¹Mikunkichikqa utqaymanmi illanapaq hina allin pachasqa. Usutaykichikpas sumaq watasqa hinaspa tawnaykichikpas hapirisqallam kankichik. Ñoqa Tayta Diospa *Pascuaymi kayqa. ¹²Chay tuta Egipto nacionninta pasaspaymi wañuchisq runapa piwinkunatawan animalpa lliw piwinkunata, castigasqaqmi Egipto lliw dioskunatapas. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

¹³“Egipto nacionpi wañuchiptiyqa yawarmi kanqa señal maymi qamkunapa kasqaykichik wasipi, yawarta qawaspaymi pasarusaq hinapinmi mana qamkunapi wañuy castigo kanqachu. ¹⁴Chay punchawmi qamkunapaq kanqa yuyarinaykichik punchaw chaymi hatun adorawanaykichik fiestata rurankichik. Ñoqa Tayta Diospaq kay hatun adorawanaykichik fiestata rurankichik tukuy miraynikichikpi wiñaypaq decretota hina. ¹⁵Qanchis punchawmi mikunkichik mana qonchuyoq tantata, qallariynin punchawpinim wishunkichik qonchuta wasikichikmanta, chaynataqa rurankichik qallariynin punchawmanta qanchis punchawkamam. Pipas qonchuyoqta mikuqqa Israel castamanta qarqosqam kanqa. ¹⁶Qallariy punchawpi hinaspa qanchis kaq punchawpim ñoqapaq kanqa hatun huñunakuy, chay punchawkunapiqa amam llamkankichikchu. Ruraspaqarurankichik sapakamapaqmi mikunallaykichikta. ¹⁷Rurankichikmá Mana Qonchuyoq Tanta Fiestata, chay punchawpunim tropa-tropata Egipto nacionmanta horqosqaykichik.

Chayraykum chay punchawta waqaychankichik tukuy miraynikichikpi wiñaypaq decreto-ta hina. ¹⁸Qallariy killapim mikunkichik mana qonchuyoq tantata, chaytaqa mikunkichik killapa chunka tawayoq punchawninpa tardenmanta qallarispam iskay chunka hukniyoq punchawpa tardenkama. ¹⁹Qanchis punchawmi wasikichikpi mana kanqachu qonchu, pipas qonchuyoq mikuqqa forastero kaspapas otaq castamasikichik runa kaspapas Israel castapa huñunakuyinmanta qarqosqam kanqa. ²⁰Amam imatapas qonchuyoqtaqa mikunkichikchu, maypiña *yachaspapas mana qonchuyoq tantatamá mikunkichik.”

²¹Chaymi Israel casta llapallan ancianokunata Moises qayachimuspan nirqasips: —Hapimuychik carnerota otaq chivatota familiaykichikpaq hinaspa wañuchiy-chik *Pascua Fiestata ruranykichikpaq. ²²Hapiychik huk aptay hisopo sutiyoq plantata hinaspa medianopi kaq yawarman challpuspa chaywan hinaychik punkupa chakaqninmanwan punkupa iskaynin law sarpunman, wasikichikmantaqa amayá mayqannikichikpas lloqsichikchu achikyanankama. ²³Tayta Diosqa Egipto runakunapa piwi churinta wañuchistinmi pasanqa, punkupa chakanpi hinaspa iskaynin sarpunkunapi yawarta qawaykuspanmi ichaqa karullanta pasarunqa, chaynapi-má Tayta Diosqa wasikichikmanqa manaña yaykuchinqachu wañuchiqa. ²⁴Kay decretotam wiñaypaq kasukunkichik churikichikkunapiwan. ²⁵Tayta Diospa prometesqaykichikman hina qosunaykichik allpaman yaykuspaqa kay Pascua Fiestatamá rurankichik. ²⁶“¿Imataq kay fiestapi rurasqaykichikqa?” nispa churikichik tapusup-tikichikqa ²⁷kaynatam ninkichik: “Tayta Diospaq *Pascuapi wañuchina animalmi kayqa. Paymi Egipto nacionpi Israelpa mirayninkunapa wasinpa hawallanta pasarur-qa, Egipto runakunatam ichaqa wañuchirqa, familiaykutaqa libraykurqamá” nispa.

Chaykunata Moises rimayta tukuykuptinmi Israel runakuna qonqorakuykuspa Diosta adoraraqaku. ²⁸Israelpa mirayninkuna pasaspankum ruraraqaku Moisesman-wan Aaronman Tayta Diospa kamachisqanman hina.

Piwikunapa wañusqanmanta

²⁹Tayta Diosmi wañurachirqa Egipto nacionpi llapallan piwikunata, chawpi tuta ho-ratam payqa wañuchirqa palacionpi gobiernaq Faraonpa piwinmanta qallarispas carcelpi kaq presopa piwinkama, wañuchirqataqmi llapa animalkunapa piwintapas. ³⁰Chay tutam Faraon hatarirqa llapallan serviqninkunapiwan hinaspa lliw Egipto runakunapi-wan, hatu-hatun waqaymi karqa, Egipto nacionpiqa manam huk wasipas wañuymantaqa salvakurqachu. ³¹Chaymi Moisetawan Aaronta chay tuta Faraon qayachispan nirqa:

—Qamkunapa Israelpa mirayninkunapiwanyá kaymanta pasawaychik. Runay-kunapa chawpinmanta lloqsispayá nisqaykichikpi hina rispa adoramuychik Tayta Diosta. ³²Nisqaykichikpi hinataqyá qatiychik ovejaykichiktapas, vacaykichiktapas. Rispayá Diosta mañakamuychik ñoqapaqqas —nispa.

³³Chaymi Egipto runakuna apurarqaku Israel runakunata chay llaqtamanta lloqsi-nankupa. Paykunam piensaraqaku llapallanku wañuruuya. ³⁴Israel runakunam tanta masankupas manaraq qonchuchasqa kachkaptin artesata pachankuwan wankuykuspa hombronkupi aparqaku. ³⁵Israelpa mirayninkunapa Moisespa kamachisqanpi hinam Egipto runakunamanta mañakurqaku qori-qollqe alhajakunatawan pachankuta. ³⁶Egipto runakunawanmi Tayta Dios favorecechirqa, Israel runakunapa tukuy mañakusqankutam qorqaku, chaynatamá paykunapa qechururqaku Egipto runakunapa tukuy imanta.

Israelpa mirayninkunapa lloqsisqanmanta

³⁷Chaymi Israelpa mirayninkuna pasakurqaku Ramses llaqtamanta Sucot lawman. Chaki-puri qarikunallam yaqa soqta pachak waranqa karqa, wawakunaqa manam yu-pasqachu karqa. ³⁸Paykunawantaqmi lloqsirqa nana-nanaq tukuy rikchaq runakunapas chaynataq achka-achka ovejakunawan vacakunapas. ³⁹Egiptomanta apamusqanku mana qonchuyoq otaq mana poqosqa masamantam tortillakunata ruraraqaku, Egipto nacionmanta qarqomuptinkum mana tiemponku karqachu manataqmi mikuytapas rurakurqakuchu.

⁴⁰Israelpa mirayninkunapa Egipto nacionpi *yachasqankum karqa tawa pachak kimsa chunkan wata. ⁴¹Chaymi tawa pachak kimsa chunkan wata pasaruptin chay punchawpuni Tayta Diospa llapallan tropankuna Egipto nacionmanta lloqsirqaku. ⁴²Egipto nacionmanta chay tuta horqonanpaqmi Tayta Dios tukuy tuta cuidarqa. Chayraykum chay tutata yuyarispa Israelpa llapallan mirayninkunaqa rikchananku tukuy mirayninkupi.

Pascua Fiesta kamachikuykunamanta

⁴³Tayta Diosmi nirqataq Moiestawan Aaronta:

—Kaymi kay *Pascuamanta decreto: Pascua Fiestapi mikunaykichik animaltaqa amam mikunqachu extranjero runaqa. ⁴⁴Qollqewan rantisqa lliw sirvientekunam ichaqa mikunqaku señalasqa kaspanku. ⁴⁵Samapakuq runawan llamkapakuq runaqa amam chaytaqa mikunqachu. ⁴⁶Sapakamam wasillaykichikpi mikunkichik. Amam kay aychataqa horqonkichikchu chay wasimanta hawamanqa nitaqmi tulluntapas paikichikchu. ⁴⁷Llapallan huñunasqa Israel castakunam chaynataqa ruranqa. ⁴⁸Pipas extranjero runa qanwan *yachaspa Tayta Diospa *Pascuan ruray munaqqa, puntatam lliw qarikuna señalachikunqa hinaspañam asuykunqa Pascua Fiestata rurananpaq, chaynata ruraspaqa castamasikichik hinañam kanqa. Mana señalachikuspaqa amamá pipas mikunqachu. ⁴⁹Hina chay yachachikuyllam kanqa castamasikichikpaqpas hinaspa extranjero runa qamkunawan *yachaqaqpas —nispá.

⁵⁰Moisesmanwan Aaronman Tayta Diospa kamachisqanpi hinamá Israelpa llapallan mirayninkunaqa ruraraqaku. ⁵¹Chay punchawpunim tropa-tropata Israelpa mirayninkunata Tayta Dios horqorqa Egipto nacionmanta.

13 ¹Tayta Diosmi Moiesta nirqa:

²—Qoway llapallan piwikunata, Israelpa mirayninkunamanta punta nacemuqkunaqa ñoqapam runakuna kaspá otaq animalkuna kaspapas —nispá.

³Chaymi Moises nirqa runakunata:

—Amam qonqankichikchu kay punchawta, kay punchawpim Egipto nacionpi sirviente kasqaykichikmanta lloqsirqankichik. Tayta Diosmá hatun atiyinwan kaymanta horqosurqankichik. Chaynaqa amam mikunkichikchu qonchuyoq tantataqa. ⁴Qamkunam kunan lloqsichkankichik Abib sutiyoq killapi. ⁵Tayta Diosmi yaykuchisunkichik Canaan casta runakunapa, Het casta runakunapa, Hiv casta runakunapa hinaspa Jebus casta runakunapa allpanman. Abueloykichikkunamanmi jurarqa tukuy imakunapapas kasqan allpata qosunaykichikpaq. Chayman yaykuspaykichikmi kay fiestata rurankichik hina chay Abib sutiyoq killapi. ⁶Qanchis punchawmi mikunkichik mana qonchuyoq tantata, qanchis kaq punchawpiñataqmi kanqa Tayta Diosta adorana fiesta. ⁷Qanchisnintin punchawmi mikunkichik mana qonchuyoq tantata. Maymi kasqaykichikpiqa amam kanqachu imapas qonchuwán poqosqaqa nitaq qonchupas. ⁸Churikichikmanmi chay punchawpi willankichik: “Kaytaqa rurachkanchik Egipto nacionmanta Tayta Dios horqo-

muwasqankuraykum” nispa. ⁹Ama qonqanaykichikpaqmi kayqa kanqa señal chaynapi makikichikpi hinaspa urkuykichikpi marka apachkaq hina Tayta Diospa yachachikuyin simillaykichikpi kananpaq. Tayta Diosqa hatun atiyinwanmi Egipto nacionmanta horqomusurqankichik. ¹⁰Kay decretotamá rurankichik watan watan imam punchawninpi.

¹¹—Qanmanpas, abueloykikunamanpas juramentasqanman hina Canaan casta runakunapa allpanman Tayta Dios yaykuchisuptikim hinaspa qoykusuptikim ¹²punta naceq llapallan qari wawata Tayta Diosman qonkichik, qonkitaqmi punta naceq orqo animaltapas, chaykunaqariki Tayta Diospaqñam. ¹³Asnopa punta wawantam ichaqa cambianki huk carnerowan, mana cambiaspaqa kunkantam qewirunki. Llapallan piwi qarikunatapas cambiankitaqmi. ¹⁴Churiki qepa punchawta tapuspa: “¿Imataq kayqa?” nisuptikiqa paytam ninki: “Tayta Diosmi sirviente kasqaykumanta hatun atiyinwan Egipto nacionmanta horqomusurqaku. ¹⁵Faraon sonqonta rumiyarachispan mana kachariwaptinkum runapa piwi churinmanta qallaripa animalpa piwinkama lapa piwikunata Tayta Dios wañura-chirqa Egipto nacionpi. Chayraykum wañuchiniku Tayta Diospaq llapallan punta nacemuq animalkunata, cambianikutaqmi llapallan qari piwikutapas. ¹⁶Chaynaqa qampaqmi kanqa huk señal makikiywan urkuykipi marka apachkaq hina chaynapi Tayta Dios hatun atiyinwan Egipto nacionmanta horqomuswasqankuta ama qonqanaykipaq” nispa.

Sayaq puyupi hinaspa ninapi Tayta Dios compañasqanmanta

¹⁷Israel runakunata Faraon kachaykuruptinmi hichpalla kachkaptinpas Filistea casta runakunapa nacionninman riq ñannintaqa Dios mana púsarqachu. Diosmi piensarqa: —Yanqam runakunaqa guerrapi kaspanku mancharikuspa Egipto nacionman kutikunmanku —nispa.

¹⁸Chaymi Diosqa runakunata muyuchirqa Puka Lamar Qocha law chunniq ñanninta chaymi Israelpa mirayninkunaqa tropa-tropa lloqsirqaku Egipto nacionmanta. ¹⁹Moisesqa apachirqataqmi Joseypa cuerpontapas. Joseymi kaw-sachkasparaq Israelpa mirayninkunata jurachirqa:

—Diosmi cheqaptapuni watukamusunkichik, chayna kaptinmi tulluykunata kaymanta apankichik —nispa.

²⁰Chaymi Sucot lawmanta pasaspanku Etam lawpi karpankuta sayachispanku samarurqaku chunniqpa qallariyinpi. ²¹Tayta Diosmi paykunapa ñawpaqñinta punchaw rirqa sayanpa puyupi ñanninkupi pusananpaq, tutañataqmi rirqa sayanpa ninapi paykunata achkinanpaq chaynapi punchawpas tutapas rinankupaq. ²²Runakunapa ñawpaqñinmantaqa manam punchawpi sayanpa puyupas nitaq tutapi sayanpa ninapas karunchakurqachu.

Puka Lamar Qochata chimpasqankumanta

14 ¹Tayta Diosmi Moiesta nirqa:

²—Israelpa mirayninkunata nimuy kutirispanku, Pi-hahiro lawpa chimpanpi karpankuta sayachispa samanankupaq. Samanakuqa lamar qochamanta Migdol lawman riq Baal-zefon lawpa chimpanpim. Lamar qochapa patanpi karpaykichikta sayachispaykichikmi samankichik. ³Faraonmi ninqa: “Israelpa mirayninkunaqa purunpim pantaruspanku chunniqwan wichqarachikunku” nispa. ⁴Faraonpa soqontam rumiyarachisqa qatimusunaykichikpaq chaymi Faraonpa contranpi hinaspa lliw tropanpa contranpi rurasqayrayku alabasqa kasaq. Chaymi Egipto runakuna yachanqa ñoqaqa Tayta Dios kasqayta —nispa.

Israel runakunaqa chaynatamá ruraraqaku. ⁵Chaymi Egipto nacionpi reyman willaraqaku Israel castakunapa lluptisqankuta hinaptinmi Faraonqa serviqninkunapiwan paykunamanta hukmantaña piensarurqaku hinaspa nirqaku:

—Israel castata manaña serviwananchikpaq kachaykuspaqa yanqatam rurarchik —nispa.

⁶Carretanta caballokunaman wataspanmi pusarqataq guerrapaq runankunatas. ⁷Pusarqam soqta pachak akllasqa carretakunata, pusarqataqmi Egipto nacionpi llapallan carretakunatas, sapa carretapim huk capitan rirqa. ⁸Tayta Diosmi Egipto nacionpi Rey Faraonpa sonqonta rumiyarachirqa hinaptinmi Israelpa mirayninkunata qatirqa. Israelpa mirayninkunaqa llumpay qari-qarillañam lloqsirqaku.

⁹Egipto runakunamá Faraonpa llapallan caballonkunawan, carretankunawan, caballeriankunawan hinaspa tropankunawan Israel runakunata qatispa hayparurqaku lamar qochapa hichpanpi samachkaqta, hayparurqakuqa Baal-zefonpa chimpan Pi-hahirotpa ladonpim. ¹⁰Faraon hichpaykamuptinñam Israelpa mirayninkuna musyakururqaku Egipto runakuna paykunapa qepan hamusqanta chayraykum hatu-hatunta mancharikuspanku Tayta Diosman qaparispa mañakurqaku. ¹¹Moisestam nirqaku:

—Egipto nacionpi sepultura kachkaptinmi yanqa horqomuwarqankiku kay chunniqqi wañunaykupaq. ¿Imanasqataq kayta rurawankiku Egipto nacionmanta horqoramuwaspaykiku? ¹²¿Manachu Egipto nacionpiraq nirqaykiku: “Dejaykuwayku Egipto runakunata servinaykupaq” nispa? Allinchá kanman Egipto runakuna serviyniyku, chunniqqi wañunaykumantaqa —nispa.

¹³Chaymi runakunata Moises nirqa:

—Ama manchakuychikchu, sayaychik hinaspa qawaychik Tayta Diospa kunan salvawasqanchikta, kaytaqa kunanpunim qamkunawan ruranqa. Egipto runakuna kunan qawasqaykichiktaqa manañam qawankichikñachu wiña-wiñaypaq. ¹⁴Tayta Diosmi peleapusunkichik qamkunapaqqa, qamkunaqa hawkallayá kaychik.

¹⁵Chaymi Tayta Dios nirqa Moisesa:

—¿Imanasqataq ñoqataraq mañakuwachkanki? Pasananpaqyá kamachiy Israelpa mirayninkunata. ¹⁶Qamñataq tawnaykita hoqarispayki haywariy lamar qochapa hawanman, lamar qocha rakikuruptinmi chakisqa chawpinta Israelpa mirayninkuna pasanqa. ¹⁷⁻¹⁸Ñoqam rumiyarachisqa Egipto runakunapa sonqonta qamkunapa qepaykichikta yaykumunankupaq hinaptinmi Faraonpi, lliw tropankunapi, carretankunapi hinaspa caballeriankunapi imam rurasqayrayku alabasqa kasaq. Chayraqmi Egipto runakunaqa yachanqaku ñoqaga Tayta Dios kasqayta.

¹⁹Chaymi Israel tropakunapa ñawpaqnin riq Diospa angelnin pasarurqa paykunapa qepanmanña, sayanpa puyupas paykunapa ñawpaqninmantam pasarurqa qepankumanña. ²⁰Chaymi Egipto tropakunapa campamentonpa hinaspa Israel tropakunapa campamentonpa chawpinpi churakururqa chay puyu hinaptinmi tutayay karqa Egipto runakunapaq, Israel runakunapaqñataqmi achkirqa, chaynapimá chay tutayaypi kaq Egipto runakunaqa mana paykunaman asuykurqachu.

²¹Hinaptinmi Moises makinta haywarirqa lamar qochapa hawanman chaymi Tayta Dios tukuy chay tuta intipa qespimunam lawmanta sinchi wayrawan lamar qochata rakinarachirqa hinaptinmi lamar qochapa chawpin chaki rikurirurqa. ²²Chaymi Israelpa mirayninkuna pasaykurqaku lamar qochapa chakichisqa chawpinta, yakukunam karurqa perqa hina *alleq lawninkupi hinaspa *ichoq lawninkupi.

²³ Hinapinmi Egipto runakuna qatiykuspa yaykururqaku paykunapa qepanta lamar qochaman. Yaykurqamá Faraonpa llapallan caballonkuna, carretankuna chaynataq caballeriankunapas. ²⁴ Chaymi achikyamuchkaqtaña Egipto runakunapa tropanta Tayta Dios qawarirqa sayanpa nina puyumanta hinaspa chaqwarurqa Egipto runakunapa tropanta. ²⁵ Chaymi carretankunapa ruedanta cienegarachirqa sasallataña rinankupa hinapinmi Egipto runakuna nirqaku: —Ayqesunchik Israel runakunamanta, ñoqanchikpa contranchikpiqa Tayta Diosmi peleachkan —nispa.

²⁶ Chaymi Tayta Dios nirqa Moisesa:

—Haywariy makikita lamar qochapa hawanman chaynapi yakukuna Egipto runakunaman, carretankunaman hinaspa caballeriankunaman kutiykunapaq —nispa.

²⁷ Moisesmi makinta haywariykurqa lamar qochapa hawanman hinapinmi achikyaykuchkaqtaña lamar qocha imaynam kasqanman kutiykurqa chaymi Egipto runakuna ayqechkaspanku yakuwan tupanakururqaku. Tayta Diosmi lamar qochapa chawpinpi Egipto runakunata chinkarachirqa. ²⁸ Yakukunam kasqallan kutiykuspan carretakunata hinaspa caballeriakunata taparurqa, Israel castakunapa qepanta lamar qochaman yaykuq Faraonpa lliw tropankunaqa manam chullallapas puchurqachu.

²⁹ Israelpa castankunam ichaqa lamar qochapa chakisqa chawpinta pasarurqaku. Yakukunam karurqa perqa hina *alleq lawninkupi hinaspa *ichoq lawninkupi.

³⁰ Chaynatam Tayta Dios chay punchaw Egipto runakunamanta Israel runakunata salvarurqa hinapinmi Israel runakuna qawarqa lamar qochapa patanpi wanusqa Egipto runakunata. ³¹ Israel runakunam qawarqa Egipto runakunapa contranpi Tayta Diospa hatun milagro rurasqanta chaymi runakuna Tayta Diosta respetarqaku hinaspa confiakurqaku Tayta Diospi chaynataq serviqnin Moisespipas.

Moisespa takisqanmanta

15 ¹ Chaymi Tayta Diosman Moiseswan Israelpa mirayninkuna takirqaku kay takita:

Tayta Diosmanmi takisaq,
hatun atiyntam qawachikurqa,
caballotapas sillakuqnintapas
lamar qochamanmi wischuykurqa.

² Tayta Diosmi kallpanchawaqniy.
Tayta Diosmi salvawaqniy.
Chaymi ñoqallayqa takipuni.
Payqa ñoqapa Diosniymi.

Sumaq kasqantam willakuni.
Payqa abueloykunapa Diosninmi.
³ Tayta Diosqa guerrapi peleaqmi.
Payqa Tayta Dios sutiyoqmi.

⁴ Faraonpa carretankunatam,
Faraonpa tropankunatam
lamar qochaman wischuykurqa.
Akllasqan capitanninkunam
Puka Lamar Qochapi chinkaykurqa.

⁵ Qocha ukumanmi

rumi hina wichiykurqa.
Lamar qocham
paykunata pamparurqa.

- ⁶ Yupaychasqayku Tayta Dios,
*alleq makillaykim kallpasapallaña.
Yupaychasqay Tayta Dios,
alleq makillaykiqa enemigoytam chamchaparunña.
- ⁷ Hatu-hatun atiynikiwanmi
contraykipi hatariqkunata chinkarachinki.
Tamota hina ruparunanpaqmi
piñakuynikita kachaykamurqanki.
- ⁸ Piñakuywan pukuruptikim
yakukunaqa montonakururqa.
Huk muralla hinam
timpuy-timpuy yakupas sayarurqa.
Lamar qochapa uku chawpinmi tikarurqa.
- ⁹ Enemigom nirqa:
“Haypanaykamam qatisaq,
qechusqaytam rakinakusaq,
chayraqmi saksasqa hina kasaq,
espadayta horqospam chinkarachisaq.”
- ¹⁰ Wayrata pukuykachiptikim
lamar qocha paykunata taparurqa.
Manchakuypaq yakukunapim
titi hina tiyarurqa.
- ¹¹ Yupaychasqay Dios Taytalláy,
qam hina huk diosqa manam kanchu.
Qam hina admirakuypaq
chuya Diosqa manam kanchu.
Qam hina alabanapaq
respetana Diosqa manam kanchu.
Qam hina milagrokuna ruraq
Diosqa manam kanchu.
- ¹² Atiyniyoq *alleq makikitam haywarirqanki.
Allpawanmi paykunata millpurachirqanki.
- ¹³ Prometewasqaykikuman hinam
kay librasqayki runakunata pusawachkankiku.
Hatun atiynikiwanmi
*yachanayki wasiman pusawachkankiku.
- ¹⁴ Runakuna uyariruspam katkatatanqaku.
Filistea runakunam nanaywan hapirachikunqaku.
- ¹⁵ Edom nacionpi kamachikuqkunapas hukmanyarunqakum.
Moab nacionpi jefekunapas katkatatanqakum.
Canaan lawpi llapallan *yachaqkunapas hukmanyarunqakum.

¹⁶ Yupaychasqayku Dios Taytalláy,
paykunaqa mancharikuywanyá katkatatachunku.
Hatun atiyunikiraykuyá rumi hina upallachunku.
Runaykikuna pasanaykukamayá paykunaqa upallachunku.
Kay rantisqaykikuna pasanaykukamayá upallachunku.

¹⁷ Yupaychasqayku Dios Taytalláy,
qanmi yaykuykachiwankiku.
Qanmi plantaykuwankiku
herenciayki orqopi,
*yachanaykipaq preparasqayki sitiopi,
santuario hatarichisqaykipi.

¹⁸ Tayta Diosmi gobiernanqa wiña-wiñaypaq.

Mariapa takisqanmanta

¹⁹ Faraonpa caballonkunam, carretankunam hinaspa caballeriankunam yaykurqaku lamar qochaman chaymi Tayta Dios paykunapa hawanman lamar qochata kutiykachirqa. Israelpa mirayninkunam ichaqa chakisqa allpallanta lamar qochapa chawpinta pasarqaku. ²⁰ Chaymi Aaronpa panin Maria Diosmanta willakuq kasqanrayku hapiykurqa tinyanta, llapallan warmikunapas paypa qepantam lloqsirqaku tinyankuta tocastin hinaspa tusustin. ²¹ Mariañaataqmi takispan nirqa:

Tayta Diosman takiychik,
hatun atiyaintam qawachikurqa.
Caballotapas, sillakuqnintapas
lamar qochamanmi wischuykurqa.

Mara nisqanku sitiopi qatqe yakumanta

²² Israelpa castankunatam Moises pasachirqa Puka Lamar Qochamanta Shur sutiyoq chunniqman, lloqsispankum mana yakuta tarispa kimsa punchaw rirqaku chunniqninta. ²³ Chaymi “eMara” sutiyoq sitioman chayaruspanku chaypi yaku qatqe kaptin mana tomayta atirqakuchu. Chayraykum Marawan suticharurqaku.

²⁴ Runakunam Moisespa contranpi rimarqaku:

—¿Imatataq tomasaqku? —nispa.

²⁵ Chaymi Tayta Diosta Moises mañakuptin pay qawaykachirqa huk sachata, chay sachata yakuman wischuykuptinmi yaku miskiyarurqa. Chaypim qorqa decretotawan imaynam kawsanankupaq kamachikuyta hinaspa chaypitaq paykunataqa pruebarqa. ²⁶ Tayta Diosmi nirqa:

—Ñoqaqa yupaychasqayki Tayta Diosmi kani, sichu sumaqta uyariykuwaptikiqa, ñawpaqniypi allin kaqta ruraptikiqa hinaspa kamachikuyiniyunata uyariptikiqa chaynataq decretoykunatapas kasukuptikiqa Egipto runakunaman apachisqay onqoykunataqa manam mayqantapas apachimusqaykichu. Ñoqaqa hampiqniki Tayta Diosmi kani —nispa.

° 15:23 Hebreo simipi Mara ninanqa “qatqe” ninanmi.

²⁷Paykunam chayarurqaku Elim lawman chunka iskayniyoq pukyukunapa chaynataq qanchis chunka palmera sachakunapa kasqanman hinas pam karpankuta sayachirqaku yakukunapa hichpanpi.

Cielomanta hamuq mikuymanta

16 ¹Lliw huñunasqa Israelpa mirayninkunam Elim lawmanta pasarqaku Sin sutiyoq chunniqman chayanankukama, chay chunniqqa kachkan Elim lawmanta Sinai lawman rinapa chawpinpim, chaymanqa chayarqaku huk killaña Egipto nacionmanta lloqsisqanku hawam otaq iskay kaq killapa chunka pichqayoq punchawninpim. ²Chay chunniqpim lliw huñunasqa Israelpa mirayninkuna rimarqaku Moisespa chaynataq Aaronpa contranpi. ³Chay runakunam nirqaku:

—Allinchá kanman karqa Egipto nacionpiraq Tayta Dios wañurachiwap-tinkuqa, chay nacionpiqa aychayoq mankakunapa ladonpim tiyarqaniku, saksanaykukamam mikukuq kaniku, kunanñataqmi kay chunniqman pusaramuwankiku llapachallaykuta yarqaymanta wañuchiwanaykikupaq —nispá.

⁴Chaymi Tayta Dios nirqa Moiesta:

—Ñoqam parata hina cielomanta mikuyta chayachipamusqaykichik. Runakunam lloqsispanku sapa punchaw huñunqaku chay punchawpaq kamaqlata chaynapim yachasaq yachachikuyniyan hina kawsasqankuta otaq chayna mana kawsasqanku tapas. ⁵Soqta kaq punchawpi apamusqankuta preparaptinkuqa iskay punchawpaqmi kanqa, manam sapa punchawpaq huñusqanku hinallañachu —nispá.

⁶Chaymi Israelpa llapallan mirayninkunata Moiseswan Aaron nirqa:

—Tardemanmi yachankichik Egipto llaqtamanta Tayta Dios horqomususqaykichikta. ⁷Paqarin madrugawñataqmi qawankichik Tayta Diospa kanchayninta, payqa uyarirunmi contranpi rimasqaykichikta. Ñoqaykuqa ¿pitaq kaniku contraykupi rimanaykichikpaqqa? —nispá.

⁸Moisesmi nirqataq:

—Tardemanmi Tayta Dios aychata qosunkichik mikunaykichikpaq, paqarin madrugawñataqmi qosunkichik mikuyta saksanaykichikkama. Tayta Diosqa uyarirunmi paypa contranpi rimasqaykichikta. Ñoqaykuqa ¿pitaq kaniku? Qamkunapa rimasqaykichikqa manam ñoqaykupa contraykupichu aswanqa Tayta Diospa contranpim —nispá.

⁹Hinaptinmi Aaronta Moises nirqa:

—Israelpa mirayninkunata lliwta huñunaspa niy: “Asuykamuychik Tayta Diospa qayllanman, rimasqaykichiktam pay uyarirun” nispá.

¹⁰Lliw huñunasqa Israelpa mirayninkunata Aaron rimapayachkaptinmi qawarirurqaku chunniq lawta hinaptinmi Tayta Diospa kanchaynin kachkasqa puyupi.

¹¹Chaymi Tayta Dios rimapayarqa Moiesta:

¹²—Ñoqam uyarirqani Israelpa mirayninkunapa rimasqanta, paykunatayá niy: “Tutaykuqtam mikunkichik aychata, achikyaqtañataqmi saksankichik mikuywan chaymi yachankichik ñoqaqa yupaychasqaykichik Tayta Dios kasqayta” nispá.

¹³Tardeykuqtamá yutukuna hamuruspa taparurqa campamentota, paqarinin madrugawñataqmi campamentopa muyuriqninpi karqa sulla kaqla. ¹⁴Sulla waspiruptinñataqmi chunniqqiqa allpapa hawanpi lasta hina qasa kachkasqa.

¹⁵Israelpa mirayninkuna rikuruspankum mana ima kasqanta yachaspanku nina-kurqaku: “¿Imataq kayqa?” nispa. Chaymi Moises paykunata nirqa:

—Kayqa Tayta Diospa qosusqaykichik mikuyumi. ¹⁶Kaymi Tayta Diospa kamachikuskusan: “Huñuychik sapakama mikunaykichikpaq kamaqta. Karpaykichikpi haykam runapa kasqanman hinam iskay kilotakama hoqarinkichik sapa punchaw” nispa.

¹⁷Chaynatamá Israelpa mirayninkuna ruraraqaku, wakinmi huñurqa achkata wakinñataqmi asllata. ¹⁸Chaymi tupuptinku mana puchurqachu achka huñuqpapas nitaqmi pisirqachu aslla huñuqpapas. Sapakamam huñurqaku mikunankupaq kamaqllata.

¹⁹Chaymi Moises nirqa:

—Kay mikuytaqa amam paqarinpaqqa mayqannikichikpas puchuchinkichikchu —nispa.

²⁰Aswanqa wakiqninkum Moisespa kamachisqanta mana kasukuspanku puchururqaku paqarinintinkama hinaptinmi ururuspan asnarirurqa chaymi Moises piñakururqa paykunapa contranpi.

²¹Sapa madrugawmi huñurqaku sapakama mikunankupaq kamaqta, puchunñataqmi intipa rupayninwan chullururqa. ²²Soqta kaq punchawpiqa huñurqaku huk chaynatawanmi. Tawa kilotam huñurqaku sapakamapaq hinaptinmi chay huñunakuyninkumanta llapallan kamachikuqkuna hamurqaku Moisesman willanankupaq. ²³Hinaptinmi paykunata Moises nirqa:

—Kaymi Tayta Diospa nisqa: “Paqarinmi ñoqa Tayta Diospaq sapaqchasqa samana punchaw. Tantanaykichiktapas kunan tantaychik, yanunaykichiktapas kunan yanuychik, puchuqtañataq waqaychaychik paqarinpaq” nispa.

²⁴Paykunam Moisespa kamachisqanman hina waqaycharqaku paqarinintinkama chaymi mana asnarirqachu nitaq urururqachu. ²⁵Chaymi Moises nirqa:

—Mikuychik kunan Tayta Diospaq samana punchaw kasqanrayku, campopiqa manam kunanqa imatapas tarinkichikchu. ²⁶Soqtantin punchawmi huñunkichik. Ichaqa qanchis kaq punchawqa samana punchawmi, chaypiqa manam imapas kanqachu.

²⁷Wakin runakunam lloqsirqaku qanchis kaq punchawpi huñuq hinaspam mana tarirqakuchum imatapas. ²⁸Chaymi Tayta Dios nirqa Moiesta:

—¿Haykapikamataq mana kasukunkichikchu kamachikuyniykunatapas chaynataq yachachikuyniykunatapas? ²⁹Amam qonqankichikchu, ñoqam qoykichik samana punchawta chayraykum soqta kaq punchawpiqa mikuytapas qoykichik iskay punchawpaña. Chaynaqa qanchis kaq punchawpiqa, sapakamam maymi kasqaykichikpi kankichik, amayá pipas lloqsichunchu maymi kasqanmantaqa —nispa.

³⁰Chaymi runakuna samarqaku qanchis kaq punchawpi. ³¹Chay hoqarisqankutam Israel castakuna suticharqaku “*maná” nispa, chayqa karqa culantropa muhun hina yuraqmi, gustonñataqmi karqa mielniyoq galleta hina. ³²Chaymantam Moises nirqa:

—Kaymi Tayta Diospa kamachikusqa: Iskay kilo yaykuq tupumanyá huntachiy-chik chay mikuyta chaynapi miraynikichikpaq waqaychasqa kananpaq. Chaymi paykuna qawanqaku Egipto nacionmanta horqomuspa qosqay mikuyta —nispa.

³³Hinaptinmi Moises nirqa Aaronta:

—Chay mikuyta mankapi churay iskay kilota hinaspa waqaychay Tayta Diospa ñawpaqninpi chaynapi miraynikunapaq waqaychasqa kananpaq —nispa.

³⁴Tayta Diospa Moisesman kamachisqañpi hinamá Aaron churarqa, Chunkan-tin Kamachikuypa ñawpaqninpi waqaychasqa karqa.

^f 16:15 Hebreo simipi man-hu ninanqa “¿Imataq kayqa?” ninanmi.

³⁵Chaynatam Israelpa mirayninkuna mikurqaku chay *maná sutiyoq mikuyta tawa chunka watapuni, mikurqakuqa runakunapa yachanan allpaman yaykunankukamam.

³⁶Iskay kilo tuputam Hebreo rimaypi sutichanku gomerwan. Chay gomerqa efa sutiyoq tupupa chunkaman rakisqapa hukninmi.

Qaqamanta lloqsiq yakumanta

(Nm 20:1-13)

17 ¹Lliw huñunasqa Israelpa mirayninkunam Tayta Diospa kamachisqanman hina Sin sutiyoq samasqanku chunniqmanta lloqsispanku pasarqaku hinaspank carpankuta sayachispanku samarurqaku Refidim lawpi ichaqa chaypim yaku mana karqachu runakuna tomananpaq. ²Chaymi runakuna Moiseswan atipanakuspanku nirqaku: —iQowayku yakuta tomanaykupaq! —nispa.

Hinaptinmi Moises paykunata nirqa:

—¿Imanasqataq mañapayawankichik? ¿Imanasqataq Tayta Diosta tentaspa pruebankichik? —nispa.

³Runakunamá chaypi yakumanta kaspanku Moisespa contranpi rimarqaku:

—¿Imapaqtaq horqomuwarqankiku Egipto nacionmanta ñoqaykuta, churiykuta hinaspa animalniykuta yakumanta wañuchiwanaykikupaq? —nispa.

⁴Chaymi Moises qayakurqa Tayta Diosta:

—¿Imatataq rurasaq kay runakunawan? Kunanmanta asllatawanqa rumiwan-chiki choqaparuwanku —nispa.

⁵Chaymi Moiesta Tayta Dios nirqa:

—Runakunapa ñawpaqninman riy hinaspa pusay Israel casta ancianokunata. Apaytaqyá Nilo Mayu waqtasqayki tawnaykitapas. Pasaypuniyá. ⁶Ñoqam sayach-kasaq chimpaykipi Horeb sutiyoq hatun rumipa hawanpi. Rumita waqtaptikim chaymanta yaku lloqsimunqa chaymi runakuna tomanqaku —nispa.

Moisesmá rurarqa chaynata Israel casta ancianokuna qawachkaptin. ⁷Chay sitiotam suticharqaku “Meriba” nispa chaypiqa Israelpa mirayninkuna atipanakusqankurayku. Suticharqakutaqmi “Masah” nispapas chaypiqa Tayta Diosta tentaspa pruebasqankurayku. Paykunam nirqaku: “¿Ñoqanchikwanchu kachkan Tayta Dios icha manachu?” nispa.

Amalec casta runakunawan Israelpa mirayninkuna peleasqankumanta

⁸Amalec runakunam rirqaku Refidim lawman chaypi Israelpa mirayninkunawan peleanankupaq. ⁹Chaymi Moises nirqa Josueyta:

—Aklly ñoqanchik parte qarikunata hinaspa lloqsiy Amalec runakunawan pe-leaq. Paqarinmi ñoqa kasaq orqopa puntanpi Diospa tawnanta hapiykuspay —nispa.

¹⁰Hinaptinmi Josuey rurarqa Moisespa kamachisqanman hina, Amalec runakunawan peleaqmá lloqsirqa. Moisesñataqmi Aaronwan hinaspa Hur sutiyoq runawan seqarqaku orqopa puntanman. ¹¹Chaymi Moises makinta altoman hoqariptin Israel runakuna vencerqa, makinta uraykachiptinñataqmi Amalec runakuna vencerqa. ¹²Moisespa bronzkuna utiruptinñataqmi paykuna churarqaku huk rumita hinaptinmi Moises tiyaykurqa chaypa hawanpi. Aaronpiwan Hurñataqmi takyachirqaku bronzkunata, Aaronmi kaylawnin-

⁸ 17:7 Hebreo simipi Meriba ninanqa “atipanakuy” ninanmi.

^h 17:7 Hebreo simipi Masah ninanqa “pruebasqa” ninanmi.

manta takyachirqa Hurñataq waklawninmanta chaynapim brazonkuna takyarqa intipa seqaykunankama. ¹³Hinaptinmi Amalec runakunata Josuey vencerurqa guerrapi peleaspa.

¹⁴Chaymi Tayta Dios nirqa Moisessta:

—Qellqay kayta huk libropi ama qonqarunaykichikpaq hinaspa niy Josueyta: “Chinkachisaqpunim kay pachamanta Amalec runakunata” nispa.

¹⁵Huk altarta Moises perqaspanmi suticharqa “Tayta Diosmi banderay” nispa.

¹⁶Chaymi nirqa:

Tayta Diospa banderanta

hapiy juramentanaykipaq.

Tayta Diosmi peleachkan

Amalec runakunawan wiña-wiñaypaq.

Moisesman suegron Jetro watukusqanmanta

18 ¹Moisespa suegron otaq Madian lawpi sacerdote Jetrom uyarirurqa Moisespaq hinaspa Israel runankunapaq Dios tukuy ima rurasqanta, uyarirqataqmi imaynam Egipto nacionmanta Israel runakunata Tayta Dios horqomusqantapas. ²Ñawpaqtaraqmi Moises kacharqa warmin Seforata taytan Jetropa kasqanman chaymi payñataq chaskiykurqa, ³kacharqaqa iskaynin wawankunatawan kuskatam. Moisespa huknin churimpa sutinmi karqa ⁴Gerson, paymantam Moises nirqa: “Forasterom ñoqaqa kani runapa llaqtanpi” nispan. ⁴Huknin churimpa sutinñataqmi karqa ⁵Eliezer, paymantam Moises nirqa: “Abueloypa Diosninmi yanapawarqa hinaspa Faraonpa wañuchiwananmantapas librawarqa” nispa.

⁵Chunniqqi hinaspa Diospa orqonpa hichpan campamentopi Moises kachkaptinmi suegron Jetro hamurqa Moisespa churinkunapiwan hinaspa warminpiwan.

⁶Hinaspa Moisessta nirqa:

—Ñoqa suegroyki Jetrom hamuni qanman warmikiapiwan hinaspa iskaynin wawankunapiwan —nispa.

⁷Moisesmi suegronman taripaykuspan qonqoranpa pampaman kumuykurqa hinaspa muchaykurqa. Tapunakurqakum imaynam kasqankumanta hinaspa maykurqaku karpaman. ⁸Chaymi Moises willakurqa suegronman Tayta Diosqa Faraonta chaynataq Egipto runakunata Israel castarayku tukuy ima rurasqanmanta. Willakurqataqmi tukuy sasachakuykuna hamusqankupi pasamusqantapas chaynataq imaynam paykunata Tayta Dios libramusqantapas.

⁹Jetromá kusikurqa Egipto runakunamanta libraspa Israel runakunapaq Tayta Dios tukuy allin rurasqanmanta. ¹⁰Chaymi Jetro nirqa:

—Alabasqa kachun Tayta Dios, paymi Egipto runakunamantawan Faraonmanta libramusurqankichik, Egipto runakunapa sirvienten kasqaykichikmantam libramusurqankichik. ¹¹Egipto runakunaqa karqa Israel runakunapa contranpi alto tukuqllañam chaymi vencesqa karqaku. Kunanmi reqsini Tayta Diosqa llapa dioskunamantapas aswan hatun kasqanta. ¹²Chaymi Moisespa suegron Jetro apamurqa huk animalta wañuchispan Diospaq lliwta kañananpaq. Chaywan kuskata kañananpaqmi apamurqataq huk rikchaq ofrendakunatapas. Chaymanmi hamurqa Aaronpas chaynataq Israel castakunapa llaflan ancianonkunapas Diospa qayllanpi Moisespa suegronwan mikunankupaq.

¹ 17:15 Hebreo simipi Jehova-nisi ninanqa “Tayta Diosmi banderay” ninanmi.

⁴ 18:3 Hebreo simipi Gerson ninanqa “forastero” ninanmi.

⁵ 18:4 Hebreo simipi Eliezer ninanqa “Diosniymi yanapawaqniy” ninanmi.

Queja arreglaqkunata Moises churasqanmanta

(Dt 1:9-18)

¹³Paqarinnintin punchawmi runakunapa quejan arreglanapaq Moises tiyaykurqa, runakunañataqmi Moisespa ñawpaqninpi sayarqaku tempranomanta tardekama.

¹⁴Chaymi runakunapaq Moisespa tukuy rurasqanta suegron qawaykuspan nirqa:

—¿Imatataq kay runakunawanqa rurachkanki? ¿Imanasqataq sapallayki tiyanki hinap-tin llapallan runakunañataq ñawpaqnikiipi sayanku tempranomanta tardekama? —nispa.

¹⁵Hinaptinmi Moisesñataq nirqa:

—Diosta tapupunaypaqmi runakuna ñoqaman hamuwanku. ¹⁶Imapas asun-tonku kaptinmi hamunku ñoqaman hinaptinmi paykunapa asuntonta arreglani, yachachinitaqmi Diospa decretonkunatapas chaynataq yachachikuyninkunatapas.

¹⁷Chaymi Moiesta suegron nirqa:

—Manam allinchu chay rurasqaykiqa. ¹⁸Qamllaqa anchatam pisiparunki chaynataq qanman hamuq runakunapas. Chay rurasqaykiqa sasallañam qamllapaqqa, manam rurayta atiwaqchu sapallaykiqa. ¹⁹Kunanyá uyariway kay consejasqayta, Diostaq-yá qanwan kachun. Qanmi Diosman presentakunayki kay runakunapa rantinpi, apanaykitaqmi paykunapa asuntokunatapas. ²⁰Paykunamanyá rimapayay Diospa decretonkunatawan yachachikuyninkunata hinaspayá yachachiy imaynam kawsanan-kutawan imam ruranankuta. ²¹Akllay runakunamanta chaypaq hina qarikunata, Dios respetaqkunata, cheqap rimaq qarikunata, apuyaruylla mana munaqkunata. Payku-natam churanki waranqa runakuna kamachiqpaq, pachak runakuna kamachiqpaq, pichqa chunka runakuna kamachiqpaq chaynataq chunka runakuna kamachiqpaq. ²²Paykunam tukuy tiempopi runakunapa quejanta arreglanqaku, llapa sasan kaq-kunatañataqmi apamusunki, paykunam facil arreglana quejakunata arreglanqaku. Chaynapim kay sasa llamkasqaykimanta samarinki, chay yanapaqnirikunamá qamta-qa yanapasunki. ²³Amalaya Diospas chaynata kamachisunkiman, kayta ruraspaykiqa aguantankim, kay llapallan runakunapas hawkallam wasinkuman kutikunqaku.

²⁴Moisesmá suegronpa nisqanta kasukuspan chaynata ruraraq. ²⁵Akllarqamá lliw Israel castamanta chaypaq hina qarikunata hinaspa churarqa runakunapi jefekunata waranqa kamachiqpaq, pachak kamachiqpaq, pichqa chunka kama-chiqpaq hinaspa chunka kamachiqpaq. ²⁶Paykunam tukuy tiempopi runakunapa quejankunata arreglaqku. Sasan asuntokunatañataqmi Moisesman apamuqku, facil arreglana quejakunatañataqmi paykuna arreglaqku. ²⁷Chaymantam Moises-qa aviarqa suegronta chaymi payñataq llaqtanman ripukurqa.

Israelpa mirayninkuna Sinai Orqoman chayasqankumanta

19 ¹Egipto nacionmanta Israelpa mirayninkuna kimsa killa lloqsimusqanku hawa-ñam chay punchawpuni chayarqaku Sinai chunniqman. ²Paykunamá Refidim lawmanta pasaspanku chayarurqaku Sinai chunniqman, chaypim karpankuta sayachir-qaku chunniqpi. Sinai Orqopa ñawpaqninpi má Israel runakunaqa samarurqa. ³Chaymi Moises seqarqa Dioswan tupamunapaq hinaptinmi Tayta Dios qayamaruqa orqomanta:

—Kaynatam ninki Jacobpa castankunata otaq Israelpa mirayninkunata: ⁴“Qamkunaqa qawarqankichikmi Egipto runakunata imam rurasqayta, qawarqankichiktaqmi aguilapa rapranpi hina ñoqapa kasqayman qamkunata hoqarimusqaytapas. ⁵Chaynaqa kunanqa nisqayta kasuspaykichikqa chaynataq contratoytapas cumplispaykichikqa qamkuna-

má kankichik wakin runakunamanta akllakusqay runaykuna. Kay pachaqa ñoqapam. ⁶Llapallaykichikmi ñoqapaq kankichik reya serviq sacerdotekuna, ñoqallata serviwanaykichikpaq sapaqchasqa nacion.” Kay nisqaykunatam Israelpa mirayninkunaman willanki.

⁷Moises pasaspammi runakunapa ancianonkunata qayarqa hinaspam willarqa Tayta Diospa llapallan kamachisqan palabrankunata. ⁸Hinaptinmi lliw runakuna chulla runa hinalla nirqaku:

—Tayta Diospa tukuy kamachisqantaqa rurasaqkum —nispa.

Moisesñataqmi kutispan runakunapa nisqanta Tayta Diosman willarqa. ⁹Chaymi Tayta Dios nirqa Moiesta:

—Ñoqam hamusaq yanay-yanay puyupi qanwan rimanaypaq chaynapi runakuna uyarispanku tukuy tiempo qampi confiakunankupaq —nispa.

Moisesñataqmi runakunapa nisqanta Tayta Diosman willarqa. ¹⁰Chaymi Tayta Dios nirqa:

—Runakunaman rispayki kunan hinaspa paqarin punchaw preparamuy adoranankupaq, pachankuta taqsakuspankuyá ¹¹minchapaq allichakuchunku, mincham ñoqa Tayta Dios uraykamusaq Sinai Orqopa hawanman llapallan runakuna qawachkaptin. ¹²Orqopa muyuriqninpi señaalkunata churanki chaykamalla rispanku ama pasanankupaq. Kaynatamá paykunata ninki: “Amam orqomanqa seqankichikchu nitaqmi patallantapas sarunkichikchu, pipas chayna ruraqqa cheqaptapunin wañurunqa” nispa. ¹³Mana kasukuqtaqa ama llachpaspallam choqapankichik otaq flechankichik. Animal kaptinpas otaq runa kaptinpas wañuchinkichikmá. Corneta unay waqaruptinñam seqanqaku orqomanqa —nispa.

¹⁴Moisesmi orqomanta uraykamurqa runakunapa kasqanman, uraykamuspamá Diosta adoranankupaq runakunata prepararqa, taqsakurqakutaqmi pachankutapas. ¹⁵Moisesmi nirqa runakunata:

—Minchapaq preparakuychik, amam puñunkichikchu warmikichikwanpas —nispa.

¹⁶Chay punchaw chayaramuptinmi achikyaqta rayokuna, llipyakuna, rakta yana puyukuna orqopa hawanpi karqa, cornetakuna sinchillataña waqaptinmi campamentopi kaq llapallan runakunapas katkatatarqaku. ¹⁷Chaymi Moises campamentomanta runakunata lloqsichimurqa Dioswan tupanankupaq hinaptinmi orqopa ñawpaqinpi sayarqaku. ¹⁸Orqopa hawanman Tayta Dios ninapi uraykamusqanraykum enteron Sinai Orqo qosnirirqa. Chay qosnim hoqarikurqa huk hornopa qosniynin hinarraq, enteron orqom katkatatarqa sinchillataña. ¹⁹Cornetañataqmi aswan sinchitaraq warqqa chaymi Moises rimapayaptin Dios contestarqa rayo hina qaparillawanña.

²⁰Tayta Diosmi Sinai Orqopa puntanpa hawanman uraykamurqa hinaspam chayman rinanpaq Moiesta qayarqa hinaptinmi Moisesñataq seqarqa. ²¹Chaymi Moiesta Tayta Dios nirqa:

—Uraykuspayki runakunata anyamuy, seña churasqaykita ama chimpamunankupaq hinaspa qawawanankupaq, yanqañataqmi achkallaña wañurunmanku. ²²Ñoqaman asuykuq sacerdotekunapas adoranankupaqyá preparakuchunku, yanqañataq paykunatapas castigaruyman —nispa.

²³Chaymi Moisesñataq Tayta Dios nirqa:

—Sinai Orqomanqa runakunapa manam seqanmankuchu, qanmi kamachiwarqankiku: “Orqopa muyuriqninpi señaalta churay hinaspa sapaqchay” nispa.

²⁴Chaymi Moiesta Tayta Dios nirqa:

—Uraykuy hinaspa seqamuy Aaronwan ichaqa sacerdotekunawan runakunaqa amam chimpamunqakuchu orqopa muyuriqninpi señal churamusqaykitaqa, chay señaltaqa churarqanki ñoqapa kasqayman ama seqamunankupaqmi, chimpamup-tinkuqa yanqañataqmi paykunatapas castigaruyman —nispa.

²⁵Runakunapa kasqanman Moises uraykamuspanmi chaykunata willarqa.

Chunkantin kamachikuykunamanta

20 ¹Diosmi rimarqa tukuy kay palabrakunata:

²—Ñoqam kani yupaychasqaykichik Tayta Dios, Egipto nacionpi sirviente kasqaykichikmantam horqomurqaykichik.

³—Ñoqallam Diosqa kani, amam huk dioskunaga kapusunkichu.

⁴—Amam taytacha-mamachataqa rurankichu imaman rikchakuqtapas, hanaq pachapi kaqman rikchakuqtapas, kay pachapi kaqman rikchakuqtapas nitaq allpapa ukun yakupi kaqman rikchakuqtapas. ⁵Amam qonqorakunkichu chaykunapa ñawpaqninpiqa, amataqmi adorankichu. Ñoqaga kani yupaychasqayki Tayta Diosmi. Ñoqaga manam munanichu sapaq dios adoranaykichiqa, chaynata ruraspas cheqniwaqniy tayta-mamakunapa huchallikusqanmantam castigasaqpuni wawa-churinkunata, chay wawa-churinkunapa willkankunata chaynataq chay willkanpa churinkunatapas. ⁶Ichaqa kuyawaqniy runataqa otaq kamachikuyniy kasukuq runataqa waranqantin mirayninkamam favorecesaq.

⁷—Ñoqapa sutiyaqa amam yanqaga rimankichu. Sutiyanqa rimaqtaqa castigasaqpunim.

⁸—Amam qonqankichu samana punchawqa ñoqapaq sapaqchasqa kasqanta. ⁹Soqta punchaw llamkaspaykim tukuy ruraynikunata ruranki, ¹⁰qanchis kaq punchawpim ichaqa samanki, chay punchawqa punchawniy kasqanrayku. Chay punchawpiqa amam rurankichu ima ruranatapas. Amataqmi ruranqachu qari churikipas nitaq warmi churikipas nitaq sirvientekipas nitaq servientaykipas nitaq animalnikipas nitaq llaqtaykipi yachaq forasteropas. ¹¹Ñoqaga soqta punchawpim unancharqani cielokunata, kay pachata, lamar gochata chaynataq chaykunapi tukuy ima kaqkunatapas. Qanchis kaq punchawpiñataqmi samarqani hinaspa chay punchawtaqa bendecirqani punchawniypaq sapaqchaspay.

¹²—Tayta-mamaykitam respetanki chaynapi ñoqapa qonay allpapi unay wata kawsanaykipaq.

¹³—Amam pitapas wañuchinkichu.

¹⁴—Amam hukwanqa pierdekunkichu.

¹⁵—Amam suwakunkichu.

¹⁶—Amam runamasikipa contranpiqa llullakunata rimankichu.

¹⁷—Amam munapayankichu runamasikipa wasinta, amam munapayankichu runamasikipa warminta nitaq sirviententapas nitaq sirvientantapas nitaq asnotapas nitaq runamasikipa imantapas.

Diosta Israelpa mirayninkuna manchakusqankumanta

¹⁸Llapallan runakunam uyarirqaku rayokunata hinaspa cornetapa waqasqanta, qawarqakutaqmi llipyakunatawan orqopa qosnisqantapas. Chaymi runakuna manchakuspanku karullapi sayarqaku. ¹⁹Hinaspa Moises niraqaku:

—Qamyá rimapayawaykuqa, ñoqaykuqa uyarisaqkum, Diosqa amayá rimapayawachunkuchu, yanqam wañuruyman —nispa.

²⁰Chaymi Moisesñataq niraq:

—Ama manchakuychikchu. Diosqa hamurqa pruebaman churasunaykichikpaqmi chaynapi payta respetaspaykichik mana huchallikunaykichikpaq —nispa.

²¹ Runakuna karullapi sayanankukamam Moisesñataq Diospa kasqan tutayaq puyú ukuman asuykurqa.

Altar ruranankupaq kamachikuyamanta

²² Israelpa mirayninkunaman ninanpaqmi Moiesta Tayta Dios kaynata nirqa: —Qamkunaqa yachankichikñam cielomanta qamkunawan rimasqayta. ²³ Ñoqata hina adoranaykichikpaqqa amam rurankichikchu qori-qollqemanta taytacha-mamachakunata. ²⁴ Allpamantam ruranki altarta ñoqapaq hinaspam wañuchisqayki animalkunata chaypi lliwchanta kañanki, chaypitaqmi wañuchinki ovejaykikunatawan vacaykikunatapas chaynataq ñoqawan allinlla kasqaykimanta ofrendakunatapas. Munasqay sitiopi adoranaykichikpaq sutiy churasqa lugarman hamuspaymi bendecisqaykichik. ²⁵ Rumimanta altarta rurapuwaspaykiqa, amam labrasqa rumimantachu ruranki, herramientawan labraspaykiqa manam adoranaykipaq hinachu rurachkanki. ²⁶ Altarniymanqa amam gradasnintaqa seqankichu chaynapi chankaykita ama rikuchikunaykipaq.

Sirvientekunapa favorninpi leykunamanta

21 ¹ Israel runakunaman kay leykunata qonanpaqmi Moisesman Tayta Dios nirqa: ²—Hebreo castaykimanta sirvientepaq runata rantispaykiqa soqta watam servichikunki, qanchis kaq watapiqa mana pagaspam libre lloqsikunqa. ³ Sapallan yaykumuspaqa sapallanmi lloqsikunqa, warmiyoy yaykumuspaqa lloqsikunqa warminpiwan kuskam. ⁴ Sirviante kachkaptinraq warmita qospan patronnin casarachiptinqa, chay warmiñataq qosanpata qaritapas otaq warmitapas wachakuruptionqa, chay warmim wawankunapiwan patronninpaq kanqa, qosanñataqmi lloqsikunqa sapallan. ⁵ Sichu chay sirviante ninman: “Kuyanin patronniyta, kuyanitaqmi warmiyawan churiykunatapas. Manam libreqa lloqsiymanchu” nispa hinaptionqa, ⁶ patronninmi Diospa qayllanman pusapan punkuman otaq punkupa marconman asuykachispan alisnawan sirvientepa rinrinta toqorunqa hinaptionmi kawsanankama chay patronninpa sirvientenña kanqa.

⁷—Pipas warmi churinta sirvientepaq rantikuptionqa chay warmiqa lloqsinqa manam qari sirviante hinachu. ⁸ Chay sirvientata casarakunanpaq patronnin akllaruchkaspanpas chay patronnin mana gustaspanqa kachaykunqam paypa precionta pagaykapuptinku ichaqa engañarusqanraykum huklaw llaqtayoy runamanqa ama rantikunqachu. ⁹ Churinwan casarachispanmi ichaqa warmi churita hina uywanqa. ¹⁰ Chay patron huk warmita casaruspanqa amam pisichinqachu chay casarasqan sirvientapa mikunanta nitaq pachantapas nitaq casada derechontapas. ¹¹ Sichu sirvientapa chay kimsan derechonta patronnin mana ruraptionqa chay sirvientam lloqsikunqa mana pagaspalla.

Runamasin wañurachiqpaq leykunamanta

¹²—Pipas runamasinta maqaspa wañuchiqa paypas wañuchisqataqmi kanqa. ¹³ Aswanqa pipas mana wañuchiyta munachkaspa Diospa munasqanman hina wañurachiptinqa chay runam ayqenqa ñoqapa akllanay sitioman. ¹⁴ Ichaqa pipas runamasinta wañuchiyta munaspan traicionmanta wañurachiptinqa altarniyman-tapas horqonkichikmi wañuchinaykichikpaq.

¹⁵—Pipas taytanta otaq mamanta maqaqqa wañunqapumim.

¹⁶—Pipas runa masinta suwaspa rantikuruptinqa otaq makinpiraq kaptinqa chay suwaqa wañuchisqam kanqa.

¹⁷—Pipas taytanta otaq mamanta insultaqaqa wañunqapunim.

¹⁸—Iskay runakuna atipanakuchkaptinku huknin runa rumiwan chamqarunman otaq takarunman, hukninñataq mana wañuspa camachakurunman chaynapi ¹⁹hatariruspan hawapi tawnawan puriptinqa chay maqaqnintaqa amam wañuchinkichikchu. Ichaqa paganqam onqospan tiempo pierdesqanmanta, paytaqa hampichinqam allinyanankama.

²⁰—Pipas sirviententa otaq sirviententa kaspiwan waqtaspa wañurachiptinqa chay runaqa castigasqapunim kanqa. ²¹Ichaqa chay wañunayaq sirvierte huk punchaw otaq iskay punchawraqpas kawsaptinqa patronninqa manam castigasqachu kanqa qollqenpa chanin kasqanrayku.

²²—Qarikuna peleachkaspanku wiksayoq warmita maqaruspa abortarachiptinkuqa hinaspa masta mana dañasqa kaptinqa dañaqnin runam multasqapuni kanqa, warmipa qosanpa mañasqanman hinam paganqa juezkunapa tanteasqanta. ²³Aswan sinchi dañasqa kaptinqa warmipa vidanmantam vidanwan paganqa. ²⁴Runaqa pagachun ñawinwanyá hukninpa ñawinmanta, kirunwan hukninpa kirunmanta, makinwan hukninpa makinmanta, chakinwan hukninpa chakinmanta, ²⁵ninawan puslluchisqanmanta puslluywan, heridasqanmanta heridawan, qoyoyachisqanmanta qoyoyaywan.

²⁶—Pipas sirviententa otaq serviententa maqaspan ñawinta toqyarachispaqa paytam libreta kachaykunqa ñawinrayku. ²⁷Chaynataq sirvientenpa otaq sirviententa kirunta wichirachispaqa paytam libreta kachaykunqa kirunrayku.

Qonqaymanta wañurachiqkunapaq leykunamanta

²⁸—Huk bueyes, qaritapas otaq warmitapas waqraruspan wañurachiptinqa bueyesmi rumiwan choqapasqa wañunqa, aychantapas amam mikunqakuchu, buyespa dueñonmi ichaqa mana culpayoq kanqa. ²⁹Ichaqa chay bueyes unayña waqrakuq kaptinqa chaynataq dueñonpas avisasqa kachkaspa mana cuidaptinqa chaynapi pitapas wañurachiptinqa bueyesmi rumiwan choqapasqa wañunqa, wañuchisqataqmi kanqa dueñonpas. ³⁰Ichaqa buyesniyoqta mana wañuchispanku multaptinkuqa wañuqpa familiankunamanmi paganqa juezpa tanteasqanta. ³¹Bueyesniyoqwanqa chayna sentenciataqmi rurasqa kanqa pipapas qari churinta otaq warmi churintapas waqraruptinqa. ³²Pipapas huk sirviententa otaq huk sirviententa bueyes waqraruptinqa dueñonmi paganqa paykunapa patronninman cuarto kilo masnin qollqeta, bueyesñataqmi rumiwan wañuchisqa kanqa.

³³—Pipas pozopa tapanta kichanman otaq pozota toqospan mana tapanmanchu hinaptinñataq chayman bueyes otaq asnopas wichiykunman hinaptinqa ³⁴pozopa dueñonmi paganqa qollqeta animalpa dueñonman, chay wañusqa animalñataqmi pozoyoqpaqña kanqa.

³⁵—Pipapas buyesnin runamasinpa buyesninta waqraruspa wañurachiptinqa chay kawsaq buyestam *rantikurunqaku hinaspa chay qollqeta rakinakunqaku lamitadninka chaynataqmi wañusqa buyestapas partenakunqaku. ³⁶Ichaqa chay bueyes lliwpa reqsisqan unayña waqrakuq kaptinqa chaynataq dueñonpas mana waqyachiptinqa chay wañuq buyesmantam sayachipunqa huk buyesta, chay wañusqa buyesñataqmi paypaq kanqa.

Dañomanta leykuna

22¹—Pipas suwakurunman bueyesta otaq ovejatapas hinaspañataq narunman otaq *rantikurunmanpas hinaspaqa huk bueyesmantam sayachipunqa pichqa bueyestaña, huk ovejamantañataqmi qonqa tawa ovejastaña.

²—Sichu suwata tarirunmanku suwakunanpaq wasi yaykuchkaqta hinaspa maqaruspa wañurachinmanku hinaptinga chay maqaqninga manam runa wañuchiqaqchu sentenciasqa kanqa. ³Ichaqa achikyaqtaña chay suwata wañurachiptinga chay maqaqinmi runa wañuchiqaq sentenciasqa kanqa. Chay suwakuq kawsachkaspanraq hapirachikuspa ichaqa dueñonman lliwta sayachipunqapuni, mana imapas sayachipunpaq kaptinqa rantikusqam kanqa suwakusqanmanta pagananpaq.

⁴—Suwapa makinpi bueyesta, asnota otaq ovejata kawsachkaqtaraq tariruptinkuqa chay suwam huk chaynatawanraq sayachipunqa.

⁵—Pipas animalninta qaykunman chakranpi otaq uvas chakranpi michinanpaq hinaptinñataq hukpa tarpukuyninta dañorachinman hinaspaqa sayachipunqam allinin kaqwan chakranmanta chaynataq uvas chakranmantapas.

⁶—Pipas ninawan kañachkaptin chay nina kichkakunaman chayaruspa ru-parunman huñusqa kawsayta otaq sayaq kawsaytapas hinaptinga chay nina ratachiqui dueñonman sayachipunqapuni kañasqanmanta.

⁷—Pipas qollqenta otaq imantapas churachikunman runamasinman hinap-tinñataq chay churapakuq runapa wasinmanta pipas suwarunman, chay suwata tariruptinkuqa chay suwam sayachipunqa huk chaynatawanraq. ⁸Chay suwata mana tariptinkuqa chay churapakuqmi Diospa qayllanman pusasqa kanqa chaynapi runa-masinpa kapuqnin suwakusqanmanta otaq mana suwakusqanmantapas jurananpaq.

⁹—Sichum pipas bueyesta otaq asnota otaq ovejata otaq pachata otaq imatapas hapikuykuchkaspan ninmanraq llullakuspan: “Ñoqapam kayqa” nispa hinaptinga Diospa qayllanpim arreglanqaku, culpayoq kaqmi sayachipunqa huk chaynatawanraq.

¹⁰—Pipas runamasinman qonman asnonta otaq bueyesninta otaq ima animalninta-pas waqaychapunanpaq hinaptin chay animal wañurunman otaq maqapasqa karunman otaq mana pipapas rikusqanta suwasqa karunman hinaptinga ¹¹chay waqaychaqmi Tayta Diospa qayllanpi juramentanqa chay runamasinpa kapuqnintaqa mana suwakusqanman-ta hinaptinmi animalpa dueñonqa cheqap kasqanpaq chaskinqa chaynapim chay animal waqaychaqqa mana sayachinqachu. ¹²Aswanqa qawachkaptin animal suwasqa karuptin-qa sayachipunqam dueñonman. ¹³Purun animal wañurachiptinga apamunqam puchunta hinaptinmi mana paganqachu purun animalpa wañurachisqanmanta.

¹⁴—Pipas runamasinmanta prestakunman uywanta hinaptin dueñonpa mana rikusqanta imanakurunmanpas otaq wañurunmanpas hinaptinga sayachipunqapunim. ¹⁵Ichaqa dueñon qawachkaptin wañuruptingqa manam sayachipunqachu, alquillasqa kaptinqa alquilerllantam pagapunqa.

Runamasinkuwan allin kawsanamanta leykuna

¹⁶—Manaraq compromisoq doncella sipasta pipas engañaruspa paywan puñuruspaqa pagapunqam sipaspa tayanman hinaspa chay sipaswan casarakunqa. ¹⁷Taytan mana casarachiya munaptinga casarachkaq hinam engañasqanmanta sipasman qollqenpi paganqa.

¹⁸—Brujataqa wañuchinkichikpunim.

¹⁹—Pipas animalwan huchallikuqqa wañunqapunim.

²⁰—Adoranaykipaqqa Tayta Diosllapaqmi animaltaqa wañuchinki, huk dioskunapaaq animal wañuchiqqa wañunqapunim.

²¹—Forasterotaqa amam engañankichu nitaqmi ñakarichinkichu. Qamkunapas Egipto nacionpim forastero karqankichik.

²²—Amam pi viudatapas nitaq mana tayta-mamayoqtapas ñakarichinkichu. ²³Ñakarichisqaykirayku pay mañakuwaptinqa uyarisaqpunim. ²⁴Chaynata ruraptikichikqa sinchita piñakuspaymi guerrawan wañuchisqaykichik, warmikichikñataqmi viuda kanqa, churikichikkunapas mana taytayoqmi kanqaku.

²⁵—Qanwan kaq huk wakcha runayman qollqeta prestaspaykiqa amam miraynillan cobrakuq runa hinaqa kankichu, amam llumpay mirayniyoqtaqa cobrankichu. ²⁶Runamasikipa pachanta prendapi hapispaykiqa manaraq inti seqaykuchkaptinmi kutiykachipunki ²⁷chaylla maytukuykunapaaq kasqanrayku. Mana chayqa ñimapitaq puñunman? Pay mañakamuwaptinmi uyarisaq kuyapayakuq kasqayrayku.

²⁸—Amam Diostaqa insultankichu, amataqmi llaqtamasiki autoridatapas ñakankichu. ²⁹—Ama demoraspa qowanki cosechaykikunamanta kaqtaqa chaynataq uvasnikimanta kaqtapas.

—Piwi churikitaqa qowankipunim. ³⁰Qowankitaqmi vacaykikunapa chaynataq ovejaykikunapa punta kaq wawankunatapas, nacesqanmantam qanchis punchaw kanqa mamanwan, pusaq punchawninmanñataqmi ñoqaman qowanki.

³¹—Qamkunaqa kankichik ñoqallapaqña sapaqchasqa runakunam chaymi ama mikunkichikchu purun animalpa wañuchisqan aychataqa, chay aychataqa allqokunamanmi wischuykunkichik.

Allin arreglo ruranapaaq leykunamanta

23 ¹—Amam willakachakunkichikchu yanqa rimaykunataqa.

—Amataqmi falso testigo kanaykipaqqa mana allin runakunawanqa rimanakunkichu.

²Achkallaña kaptinkupas amam chaqrukunkichu mana allin ruraqkunamanqa, testigakuspaqa amam sayapakunki achka runakunamanchu. Cheqapllatam rimankiqa. ³Amataqmi wakchamanpas sayapakunkichu pleitonpiqa.

⁴—Enemigoykipa chinkaqa bueyesnintapas otaq asnontapas tarispaykiqa kutirachipunkipunim. ⁵Cheqnisuqnikipa cargayoq asnon llasaywan urmaruqta rikuspaykiqa amam qawayllaqa-qawankichu aswanqa yanapaykunkim sayarinanpaq.

⁶—Wakcha runa pleitopi kaptinqa amam negankichu allin arreglo rurayta.

⁷—Llulla runataqa amam chaskinkichu mana culpayoq allin ruraq runata wañuchinaykipaqqa, culpayoq kaqkunataqa castigasaqpunim.

⁸—Amam chaskinkichu mana allin ruranaykipaq regalotaqa, chay regalokunaqa allin ruraqkunatapas pantachinmi, allin ruraq runakunapa cheqap rimasqantapas muyuchinmi.

⁹—Amam ñakarichinkichu forastero runataqa, qamkunaqa forasteropa imaynam kasqantaqa yachankichikmi. Forasteromá karqankichik Egipto nacionpi.

Chakrakuna samachinamanta

¹⁰—Soqta watam chakraykipi tarpuspa cosechanki. ¹¹Aswanqa qanchis kaq watapiqa chakraykitam samachinki, chaynataqa ruranki castaykimanta wakchakuna palla-pakuspan mikunankupaqmi. Puchunin kaqtañataqmi purun animalkuna mikunqa, chaynallatam ruranki uvas huertaykiwanpas chaynataq aceitunas huertaykiwanpas.

¹²—Soqta punchawmi ruraynikita ruranki, qanchis kaq punchawpiñataqmi samanki chaynapi bueyesnikipas, asnoykipas samanapaq. Chaynapi wasikipi naceq sirvientekipas hinaspa wasikipi samakuq forasteropas kallpata hapinqa.

¹³—Kasukuychikyá tukuy nisqaykunata. Amam yuyarinkichikchu nitaqmi ri-mankichikchu sapaq dioskunapa sutintaqa.

Watapi kimsa hatun fiestakunamanta

(Ex 34:18-26. Dt 16:1-17)

¹⁴—Watapim kimsa kutita hatun fiestata rurapuwanki. ¹⁵Mana Qonchuyoq Tanta Fiestatam ruranki. Kamachisqayman hinamá qanchis punchawpuni mana qonchuyoq tantata mikunki. Chay fiestataqa ruranki Abib sutiyoq killapim, chay killapim Egipto nacionmanta lloqsimurqankichik. Mana imayoqqa amam pipas ñawpaqniymanqa asuykamunqachu.

¹⁶—Rurankitaqmi tarpusqaykimanta Cosecha Qallariy Fiestatapas chaynataq Cosecha Tukuy Fiestapas, kaytaqa ruranki sapa wata cosecha tukuytam.

¹⁷—Watapim kimsa kutita llapallan qarikuna ñoqa Señor Diosman asuykamuwanqaku.

¹⁸—Animalta wañuchispaykiqa yawarnintawan kuskataqa amam ofrecewankichu qonchuyoq tantataqa, amataqmi paqarinnin punchawkamaqa wirantapas puchuchinkichu.

¹⁹—Chakraykipi punta kaq allin rurutam yupaychasqayki ñoqa Tayta Diospa wasiyman apamunki.

—Amam uña cabrachataqa mamanpa lechepiqa yanunkichu.

Israel casta runakunata Tayta Diospa angelnin pusasqanmanta

²⁰—Ñoqam qampa ñawpaqnikita angelta kachachkani risqaykipi waqaychasunaykipaq chaynapi allichapusqay sitioman chayachisunaykipaq. ²¹Paypa nisqanta uyarispayá kasukuy, amayá hatariychu paypa contranpiqa, payqariki ñoqapa rantiypim kachkan, mana kasukuq kasqaykichikmantaqa manam payqa pampachasunkichikchu. ²²Ichaqa cheqaptapuni nisqanta uyarispayki tukuy kamachisqayta ruraptikiqa enemigoykinunapa enemigon kaspaymi paykunapa contranpi kasaq. ²³Angelniy pusasuspaykim chayachisunki Amor casta runakunapa, Het casta runakunapa, Ferez casta runakunapa, Canaan casta runakunapa, Hiv casta runakunapa hinaspa Jebus casta runakunapa kasqanman. Paykunataqa ñoqam chinkachisaq. ²⁴Paykunapa taytacha-mamachanmanqa amam qonqorankichu nitaqmi adorankichu. Paykunapa rurasqanta hinaqa amam qatipakunkichu aswanqa lliwtam puchukachinki hinaspa suytu rumi adorasqankutapas lliwta ñutupanki. ²⁵Yupaychasqaykichik ñoqa Tayta Diosllatam adorawankichikqa hinaptinmi bendecisq mikunaykitawan tomanaykita, ñoqataqmi qamkunamantaqa onqoykunatapas wischusaq. ²⁶Llaqtaykipiqa warmikunapas manam abortanqachu nitaqmi mana wachakuqpas kanqachu, unaytam kawsachisqayki.

²⁷—Ñawpaqnikichikta riptiyi yaykunaykichik allpapi runakuna anchallataña mancharikuspa chaqwachisqa kanqaku. Enemigoykikunam ñawpaqnikimanta ayqekunqa.

²⁸Qampa ñawpaqnikitam wayliskunata kachasaq chaynapi Hiv casta runakunata, Canaan casta runakunata hinaspa Het casta runakunata qampa ñawpaqnikimanta wischunanpaq. ²⁹Chay runakunataqa manam huk watallapichu ñawpaqnikimanta wischusaq, watallapi qarqoruptiyqa allpam purunyarunman hinaptinmi purun animalkunapas miraruspan contraykichikpi karunman. ³⁰Miranaykikamam chay runakunataqa as-asmamanta ñawpaqnikimanta wischusaq hinaptinmi chay allpaqa qamkunapaqña kanqa. ³¹Qanman qosqay nacionpa linderonmi kanqa Puka Lamar Qochamanta qallaripa Filistea Runaku-

napa Lamar Qochankama chaynataq chunniqmanta qallarista Eufartes Mayukama. Chay lawkunapi *yachaqkunataqa qamkunamanmi qosqaykichik wischunaykichikpaq.

³²—Paykunawanqa amam contratota rurankichu nitaq diosninkuwanpas. ³³Allpaykipiqa amamá *yachanqakuchu, yachaptinkuqa diosninkuta adoraspam huchallikuwag ñoqapa contraypi chaynapim qamkunapaqqa kanman urmachiq rumi hina.

Tayta Dioswan huktawan contrato rurasqankumanta

24 ¹Moisestam Tayta Dios nirqa: —Ñoqapa kasqayman hamuspaykiyá pusamuy Aaronta, Nadabta, Abiuta hinaspa Israel casta qanchis chunka ancianokunata, paykunaqa karullapim qonqorakunqaku. ²Qamllam ñoqamanqa asuykamuwanki, pusamusqayki runakunaqa amam asuykamuwankakuchu nitaqmi runakunapas qanwanqa seqamunqachu —nispa. ³Chaymi Moises rispan Tayta Diospa tukuy nisqankunata runakunaman willarqa, willarqataqmi Tayta Diospa qosqan lliw leykunatapas hinaptinmi chulla runa hinalla llapallanku nirqaku:

—¡Tayta Diospa tukuy nisqankunataqa rurasqkum! —nispa.

⁴Chaymi Tayta Diospa tukuy nisqankunata Moises qellqarqa hinaspam tutapayta hatarisan huk altarta rurarqa Sinai Orqopa ñawpaqninpi. Sayachirqataqmi chunka iskayniyoq suytu rumikunatapas, chaynataqa rurarqa Israelpa chunka iskayniyoq ayllunkunaman hinam. ⁵Kacharqataqmi Israel casta wakin mozokunatapas animalkunata wañuchispa Tayta Diospaq lliwta kañanankupaq, wañuchirqakutaqmi Tayta Dioswan allinlla kasqankumanta ofrenda torokunatapas. ⁶Moisesmi animalkunapa parten yawarta chaskispan medianokunapi churarqa, wakin yawartañaataqmi altarpa hawanman chaqchurqa. ⁷Contrato librota hapiykuspanmi leerqa runakuna uyarinanpaq, chaymi paykunañataq nirqaku:

—Tayta Diospa tukuy nisqanta ruraspam kasukusunchik —nispa.

⁸Chaymi Moises yawarta hapiykuspan runakunaman challastin nirqa:

—Kay yawarmi ñoqanchikwan Tayta Diospa contrato rurasqanpa señalnin, chay contratotaqa rurarqa imaynam rimapayawasqanchikman hinam —nispa.

⁹Moises seqaptinmi paywan rirqa Aaron, Nadab, Abiu hinaspa Israel casta qanchis chunka ancianokuna. ¹⁰Chaypim Israelpa Diosninta rikurqaku. Chakinpa sarusqanmi kachkasqa suma-sumaq kichasqa cielo hina hinaspa safiro alhaja rumi hina. ¹¹Diosqa manam imanarqachu Israelpa castan kamachikuqkunataqa chaymi Diosta qawarqaku hinaspam mikuspanku tomarqaku.

Sinai Orqopi Moises kasqanmanta

¹²Tayta Diosmi Moiesta nirqa:

—Seqamuy ñoqapa kasqay orqoman hinaspa chaypi suyaway, tabla rumikunapi qellqasqay yachachikuytawan kamachikuytam qanman qosqayki chaynapi runakunaman yachachinaykipaq —nispa.

¹³Chaymi Moisesqa yanapaqnin Josueypiwan pasarqa Diospa kasqan orqoman.

¹⁴Chaymi ancianokunata nirqa:

—Kayllapi suyaykuwayku kutimunaykukama. Aaronwan Hurpas qamkunawanmi kachkan, pipapas quejan kaptinqa paykunaman rispamá willakunkichik —nispa.

¹⁵Moises orqoman seqaruptinmi orqota puyu tapaykurqa. ¹⁶Tayta Diospa kanchayninñataqmi tiyaykurqa Sinai Orqopa hawanman, puyum soqta punchaw orqota taparurqa. Qanchis kaq punchawpiñataqmi puyu ukumanta Moiesta Tayta Dios

qayamurqa. ¹⁷Tayta Diospa kanchaynintam rikurqaku Israelpa mirayninkuna orqopa puntanpi lenguachkaq ninata hina. ¹⁸Chaymi Moises puyu ukuman yaykuspan seqarqa orqoman. Moisesmi chay orqopi karqa tawa chunka punchaw hinaspa tawa chunka tutan.

Santuario ruranankupaq ofrendakuna qosqankumanta

(Ex 35:4-9)

25 ¹Moisestam Tayta Dios nirqa:
²—Israelpa mirayninkunatayá niy ofrendakunata apamuwanankupaq. Llapallan runakunapa voluntadwan qosqan ofrendatam chaskinkichik. ³Paykunamantamá chaskinkichik: qorita, qollqeta, bronceta, ⁴morado qaytuta, grosella qaytuta, guindo qaytuta, linomanta llañu qaytuta, cabrakunapa pelonta, ⁵carneropa pukaman teñisqa qalasninkunata, fino qalaskunata, acacia sutiyoq qerukunata, ⁶achkikunapaq aceite-ta, untana aceitepaq especeriakunata, kañanapaq especeriakunata, ⁷efodpaq hinaspa pecherapaq onice alhaja rumita chaynataq hapichinapaq alhaja rumikunatapas. ⁸Huk santuariotayá rurapuwaychik qamkuna ukupi *yachanaypaq. ⁹Yachanay karpatawan chaypi llapallan serviciokunataqa kay qawachisqayman hinam rurankichik.

Diospa Baulninmanta

(Ex 37:1-9)

¹⁰—Rurachinkitaqmi acacia sutiyoq tablamanta huk baultapas. Largonmi kanqa huk metro tumpa maschan, anchonñataqmi kanqa parte metro masnin, sayayninñataqmi kanqa parte metro masnin. ¹¹Qori-purowanmi qarachanki chay baulpa hawantawan ukuntaqa hinaspa patanpa muyuriqninpipas qorimanta molduranta rurachinki. ¹²Fundichispataqmi rurachinki baulpa qorimanta tawa anillokunata, chaykunatam churachinki baulpa tawan esquinanpa waqtanman, iskaynin anillotam churachinki huklawninman, iskaytataqmi churachinki huklawninmanpas. ¹³Varillakunatapas acacia kaspimanta rurachispaykim qarachanki qoriwan. ¹⁴Chay varillakunatam baulpa waqtanpi anillokunaman ustuchinki chaykunawan hoqarispas baulta hombronankupaq. ¹⁵Baulpa anillonkunapim chay varillakunaga kanqa mana horqona. ¹⁶Chay baulpa ukunpim churanki qosqay Chunkantin Kamachikuykunata.

¹⁷—Rurachinkitaqmi chay baulpaq qori-puromanta huk tapatapas chaypa hawanpi huchakuna pampachasqa kananpaq, chaypa largonqa kanqa huk metro tumpa maschanmi, anchonñataqmi kanqa parte metro masnin. ¹⁸Chay tapapa iskay lawninpa cantonpipas rurachinkim qorimanta martillasqa iskay querubin sutiyoq angelkunata. ¹⁹Chay tapawan iskaynin angelqa huk piezallamanta rurasqam kanqa. Huknin angelmi kanqa kaylaw cantonpi, hukninñataq waklaw cantonpi. ²⁰Angelkunapa raprankunam llantuchkaq hina kichasqa kanqa tapapa hawanman, uyankuñataqmi qawanakuchkaq hina kumuykanakuspa tapata qawanqaku. ²¹Chay tapataqa baulpa hawanmanmá churanki, chay baulmantaqmi churanki ñoqapa qosqay Chunkantin Kamachikuytapas. ²²Chaypi tupanakuptinchikmi, rimapayasqayki tapapa hawanmanta otaq Chunkantin Kamachikuyniy waqaychana baulpa hawanpi kaq angelkunapa chawpinmanta, chaypim willasqayki Israelpa mirayninkunapaq lliw kamachikuyniykunata.

Diospa qayllanpi tanta churananku mesamanta

(Ex 37:10-16)

²³—Rurachinkitaqmi acacia sutiyoq tablamanta huk mesatapas, largonmi kanqa huk metro, anchonñataqmi kanqa yaqa parte metro, sayayninñataqmi kanqa parte metro masnin. ²⁴Chay mesatam qori-puowan qarachanki, muyuriqninpiñataqmi rurachinkitaq qorimanta molduranta. ²⁵Rurachinkitaqmi mesapa muyuriqninpi media cuarta maschan adornotapas, chay adornopa muyuriqninpiñataqmi qorimanta molduranta rurachinki. ²⁶Rurachinkitaqmi qorimanta tawa anillokunatapas, chaykunataqa churachinki mesapa tawantin chakinpa waqtankunapim. ²⁷Anillonkunaqa kanqa adornopa uraychanpim chayman varillakunata ustuchispa mesata apanankupa. ²⁸Acacia sutiyoq kaspimanta varillakunata rurachispam qoriwan qarachanki, chaykunawanmi mesata hombronqaku. ²⁹Rurachinkitaqmi mesapaq platokunatapas, wisllakunatapas, aysakukunatapas hinaspa vino ofrenda tallinapaq tazonkunatapas, tukuy chaykunaqa kanqa qori-puromantam. ³⁰Chay mesamanmi mana pisiyta churanki ñoqapaq sapaqchasqaykichik tantata otaq qayllaypi churanaykichik tantata.

Qori candleromanta

(Ex 37:17-24)

³¹—Rurachinkitaqmi qori-puromanta martillasqa huk candlerota, huk piezallamanta rurasqam kanqa tiyananpas, tronconpas, copankunapas hinaspa umpawan waytankunapas. ³²Chay candleropa waqtankunamantam soqta kallmakuna lloqsinqa, kimsa kallmam lloqsinqa huknin waqtanmanta, kimsañataq huknin waqtanmanta. ³³Chay candleropa tronconmanta lloqsiq soqtantin sapa kallmakunapim kanqa kimsa copakuna, chay copakunapa rikchayninqa kanqa almendras wayta hinam, sapakamam kanqa umpayoyq hinaspa waytayoq. ³⁴Candleropa tronconpipas kanqa tawa copakunam, chay copakunapa rikchayninqa kanqa almendras wayta hinam, chaykunaqa kanqa umpayoyq hinaspa waytayoqkamam. ³⁵Candeleropimá kanqa kimsa pares kallmakuna. Chay candleropa qallariyninpi kanqa sapakamapaq huk umpa, chay umpakunam hapinqa chay soqtantin kallmakunata. ³⁶Umpakunawan kallmakunapas hina chay chulla piezallamantam kanqa qori puromanta martillasqa. ³⁷Rurachinkitaqmi qanchis mecherokunatapas, chaykunatam churanki ñawpaqman achkinanpaq. ³⁸Qori-puromantataqmi rurachinki mecha limpianakunatapas chaynataq mecha limpianapaq platochankunatapas. ³⁹Candelerotawan servicionkunatam rurachinki kimsa chunka kimsayoyq kilo qori-puromanta. ⁴⁰Chaykunataqa rurachinki Sinai Orqopi qawachisqayman hinam.

Diosman asuykuna karpamanta

(Ex 36:8-38)

26 ¹—Rurachinkim *yachanaypaq karpata chunka cortinakunamanta, chay cortinakunam kanqa lino kawpusqamanta, morado qaytumanta, grosella qaytumanta hinaspa guindo qaytumanta. Chay awasqa cortinapim suma-sumaqa bordachinki querubin sutiyoq angelkunata. ²Sapa cortinapa largonmi kanqa chunka iskayniyoq metro parten, anchonñataqmi kanqa iskay metro. Llapan cortinakunam kanqa chayna sayayniyoqlla. ³Pichqa cortinakunatam sapakamata tinkinachispa sirachinki, chaynallatam tinkinachinki wakin pichqan cortinakunatapas. ⁴Cordonmanta ojalkunatapas pichqantin cortinapa patanpim churachinki, chayqa kanqa morado qaytumantam, chaynallatam rurachinki

huknin pichqantin cortinapipas. ⁵Rurachinkim cordonmanta pichqa chunka ojalkunatapas, chaykunataqa rurachinki punta kaq pichqantin sirasqa cortinakunapa patanpim, rurachinkitaqmi huknin pichqantin sirasqa cortinakunapa patanpipas cordonmanta pichqa chunka ojalkunata, chaykunaqa kanqa cortinapa tinkina law patanpim, chay ojalkunaqa kanqa chimpa-chimpapuram. ⁶Rurachinkitaqmi qorimanta pichqa chunka corchetekunatapas, chaykunawanmi tinkinki punta kaq pichqantin sirasqa cortinata chay huknin pichqantin cortinawan hinaptinmi chayqa kanqa hukllaman huñusqa *yachanay karpa.

⁷—Rurachinkitaqmi cabrakunapa pelonmanta chunka hukniyoq cortinakunatapas, chaykunaqa kanqa yachanay karpapa hawanpaqmi. ⁸Kaynam kanqa llapallan cortinakunapa medidan: largonmi kanqa chunka kimsayoq metro parten, anchonñataqmi kanqa iskay metro. ⁹Pichqa cortinatam sapakamata tinkinachispa sirachinki, chay puchoqnin soqta cortinakunatapas hina chaynallatam sirachinki, chay soqta cortinapa masyaqqin-tam karpapa ñawpaqnin law patanman pataraykachinki. ¹⁰Rurachinkitaqmi cordonmanta pichqa chunka ojalkunatapas, chay ojalkunaqa kanqa chay pichqantin sirasqa cortinakunapa patanpim, chay soqtantin sirasqa cortinakunapa patanpipas rurachinkitaqmi cordonmanta pichqa chunka ojalkunata. ¹¹Rurachiytaqyá broncemanta pichqa chunka corchetekunatapas, chaykunawanmi hapichinki cordonmanta ojalkunata chaymi karpaqa kanqa chullallaman tinkisqa. ¹²Karpapa cortinankunaqa largo kasqanraykum puchuninpa lamitadnin warkurayanqa karpapa qepan lawman. ¹³Karpapa *alleq lawninmanmi cortinakunapa puchuq largon yaqa parte metro warkurayanqa, *ichoq lawninmanpas yaqa parte metrotaqmi warkurayanqa chaynapim tapanqa *yachanay karpapa iskay lawninta.

¹⁴—Karpapaqmi rurachinkitaq carneropa qalasnin pukaman teñisqa qatatapas, chaypa hawanpaqpas rurachinkimá fino qalaskunamanta huk qatatapas.

¹⁵—*Yachanay karpapaqmi rurachinkitaq acacia sutiyoyq tablakunamanta sayaq marconkunata. ¹⁶Sapa marconpa largonmi kanqa tawa metro parten, anchonñataqmi kanqa parte metro masnin. ¹⁷Marcopura tupanachisqa kananpaqmi sapa marco-pa kanqa iskay espigankuna. Chaynatamá rurachinki yachanay karpapa llapallan marconkunapi. ¹⁸Iskay chunka marcokunatam rurachinki yachanay karpapa alliq lawninpaq. ¹⁹Rurachinkitaqmi qollqemanta tawa chunka toqosqa tiyanakunatapas, iskay toqom kanqa sapa marcopi, chaymanmi yaykunaq marcopa iskay espigankuna.

²⁰—Chay *yachanay karpapa *ichoq lawninpaqpas rurachinkitaqmi iskay chunka marcokunata. ²¹Qollqemantataqmi rurachinki tawa chunka toqosqa tiyanakunatapas, iskay toqoyoq tiyanakunam kanqa sapa marcopa tiyananpaq. ²²Yachanay karpapa qepa lawninpaqñataqmi otaq intipa seqaykunan lawpi kaqpaqñataqmi rurachinki soqta marcokunata. ²³Rurachinkitaqmi iskay marcokunatapas qepan law esquinankunapaq. ²⁴Chay iskaynin marcokunam tupanachisqa kanqa pampanmanta altonkama huklla kananpaq punta kaq anillonkama, iskaynin esquinankunapaqmi iskaynin marcokunawan chayna rurasqa kanqa. ²⁵Chaynaqa kanqa pusaq marcokunam, chay pusaq marcokuna tiyananpaqmi kanqa qollqemanta chunka soqtayoq toqosqa tiyanakuna, iskay toqom kanqa sapa marcopa tiyananpaq.

²⁶—*Yachanay karpapa huklawnin marconkunapaqpas rurachinkimá pichqa qerukunata, chay qerukunaqa kanqa acacia sutiyoyq sachamantam. ²⁷Pichqa qerukunataqmi kanqa yachanay karpapa huklawnin marconkunapaqpas, hina chayna pichqa qerukunataqmi kanqa yachanay karpapa qepan lawnin marconkunapaqpas. ²⁸Chawpipi kaq qerum pasanqa marcokunapa chawpinta kaylaw cantonmanta waklaw cantonkama. ²⁹Marconkunataqa qarachanki qoriwanmi, qorimantataqmi anillonkunatapas

rurachinki qerukuna chayninta pasanapaq, qerukunatapas qoriwanmá qarachanki.

³⁰Yachanay karpataqa sayachinki imaynam Sinai Orqopi qawachisqayman hinamá.

³¹—Rurachinkitaqmi cuartota iskayman rakinaq telatapas, chayqa kanqa morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta hinaspa lino kawpusqamanta querubin sutiyoq angelkuna kuruyoqmi. ³²Qoriwan qarachasqa acacia kullumanta tawa pilarkunamanmi warkunki chay telata. Chay pilarkunaqa kanqa qorimanta ganchoyoqmi, sayanqañataqmi qollqemanta toqoyoq tawa tiyanakunapi. ³³Chaynaqa ganchokunamanmá warkunki cuarto rakinaq telataqa hinaspam chay telapa qepanman apaykunki Chunkantin Kamachikuyniy waqaychana baulta. Chaynapim cuarto rakinaq telaqa servisunkichik “Chuya” sutiyoq lugarta “Chuyay-chuyay” sutiyoq lugarmanta rakinanpaq. ³⁴Chunkantin Kamachikuyniy waqaychana baulpa hawanmanmi tapata churanki, chaytaqa ruranki “Chuyay-chuyay” sutiyoq lugarpim. ³⁵Cuarto rakinapaq telaqa hawa lawnin *yachanay karpapa *ichoq lawninpim churanki mesatapas, candelerotañataqmi churanki mesapa chimpan yachanay karpapa *alleq lawninpi.

³⁶—Rurachinkitaqmi karpapa punkunpaq suma-sumaq bordasqa huk telatapas, chay telaqa kanqa morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta hinaspa lino kawpusqamantam. ³⁷Chay telapaqmi rurachinkitaq acacia qerumanta pichqa pilarkunata, chaykunaqa kanqa qoriwan qarachasqa hinaspa qorimanta ganchoyoqmi, fundichinkitaqmi bronce manta toqoyoq pichqa tiyanankunatapas.

Ofrendakuna kañana bronce altarmanta

(Ex 38:1-7)

27 ¹—Rurachiyá acacia sutiyoq tablamanta cuadrado altarta, tawan lawpa medida mi kanqa iskay metro cuartonkama. Sayayninñataqmi kanqa huk metro cuarton. ²Rurachinkitaqmi altarpa tawan esquinanpi waqrachakunatapas, chaykunaqa kanqa altarpa huk piezallanmantam, chay altartam qarachanki broncewan. ³Rurachinkitaqmi uchpa hoqarina mankankunatapas, palachankunatapas, tazonninkunatapas, trinchenkunatapas hinaspa ninapaq kallanankunatapas. Chay serviciokunaqa lliwmi bronce manta kanqa. ⁴Hinaspam rurachinki malla hina bronce manta rejillasta, chay rejillaspatawan cantonpim rurachinki bronce manta tawa anillokunata. ⁵Chay rejillastam churanki altarpa patanpa ukunpi chaynapim rejillasqa altarpa chawpinpi kanqa. ⁶Rurachinkitaqmi altarpaq acacia kaspimanta raku varillakunatapas, chaykunatam qarachanki broncewan. ⁷Chay varillakunatam pasachinki anillokunapa chawpinta hinapinmi chaykunaqa kanqa altarpa iskay lawninpi hombronapaq. ⁸Altarpa ukunqa kanqa vaciom, waqtankunañataqmi tablamanta, imaynam orqopi qawachisqayta hinamá rurachinki.

Santuariopa muyuqnin patioman

(Ex 38:9-20)

⁹—Rurachinkitaqmi *yachanay karpapa pationtapas. *Alleq lawnin patiopa cortinankunaqa kanqa lino kawpusqamantam, largonpa medidancha kanqa tawa chunka pichqayoq metronmi. ¹⁰Iskay chunka pilarminkunapiwan iskay chunka tiyanankunaqa kanqa bronce mantam. Pilarkunapa ganchonkunawan varillankunañataqmi kanqa qollqemanta. ¹¹*Ichoq lawnin patiopa cortinankunapa largonqa kanqa tawa chunka pichqayoq metronmi, iskay chunka pilarninkunapiwan iskay chunka toqoyoq tiyanankunaqa kanqa bronce mantam, pilarkunapa ganchonkunawan varillankunañataqmi kanqa qollqemanta. ¹²Intipa seqaykunawan lawpi yachanay karpapa qepa pationñataqmi kanqa iskay chunka iskayniyoq metro parten

anchoyoq, chayna medidayoqllam kanqa cortinankunapas, pilarninkunañataqmi kanqa chunka, chunkataqmi kanqa toqoyoq tiyanankunapas. ¹³Intipa qespimunan lawpi punkun law patiopa anchonpas kanqa iskay chunka iskayniyoq metro partenmi. ¹⁴Punkupa huknin waqtanpi kaq cortinakunaqa kanqa yaqa qanchis metrom, kimsam kanqa pilarninkuna, kimsataqmi kanqa toqoyoq tiyanankunapas. ¹⁵Punkupa huklawnin cortinankunapas kanqa qanchis metrom, kimsam kanqa pilarninkunaqa, kimsataqmi kanqa toqoyoq tiyanankunapas. ¹⁶Patioman yaykunapim kanqa huk cortina, chaypa medidanmi kanqa isqon metro, chay cortinaqa rurasqa kanqa morado qaytumanta, grosella qaytumanta hinaspa guindo qaytumantam, rurasqaqa kanqa lino kawpusqamanta suma-sumaq bordasqam. Tawam kanqa pilarninkunawan toqoyoq tiyanankunapas. ¹⁷Patiopa llapallan muyuriqninpi pilarkunam kanqa qollqemanta varillakunawan hapichisqa, ganchonkunapas qollqemantam kanqa, toqoyoq tiyanankunañataqmi kanqa broncemanta. ¹⁸Patiopa largonmi kanqa tawa chunka pichqayoq metron, anchonñataqmi kanqa iskay chunka iskayniyoq metro parten, sayayninñataqmi kanqa iskay metro cuarton, cortinankunam kanqa lino kawpusqamanta, toqoyoq tiyanankunañataqmi kanqa broncemanta. ^{19*}Yachanay karpapi servichikunapaq llapallan serviciokunaqa kanqa broncemantam, broncemantataqmi kanqa karpapa llapallan estacankunawan patiopa llapallan estacankunapas.

Mecherokunapaq aceitemanta

(Lv 24:1-4)

²⁰—Israelpa mirayninkunatayá kamachiy achkikunapaq fino aceiteta apamunankupaq, chayqa preparasqa kanqa kutasqa aceitunasmantam, chaynapim mecheroqa mana tukuyta ratanqa. ²¹Aaronmi churinkunapiwan mecherokunata allichanqaku chaynapi tukuy tuta ñoqapa ñawpaqniypi ratananpaq. Asyukuwananku karpapa kanqa telawan iskayman rakinasqam. Ukun lawpim kanqa Chunkantin Kamachikuyniy, chay hawan lawpimá mecherokunataqa churanqaku. Kaymi kay wiñaypaq decretoy Israelpa mirayninkunapaq.

Sacerdotekunapa pachanmanta

(Ex 39:1-31)

28 ¹—Israelpa mirayninkunamanta akllaspayá Aarontawan churinkunata ñawpaqnikiman asuykachiy sacerdoteykuna kananpaq chaynapim sacerdoteykuna kanqa Aaronqa churinkunapiwan, paypa churinkunam Nadab, Abiu, Eleazar hinaspa Itamar. ²Wawqeki Aaronpaqmi rurapunki serviwananpaq pachakunata chaynapi ancha reqsisqa suma-sumaqlaña kananpaq. ³Ninkitaqmi yachaywan huntachisqay llapallan maestrokunatapas, paykunataqa ninki Aarompa pachanta ruranankupaqmi chaynapim Aaronqa kanqa sapaqchasqay sacerdote. ⁴Rurananku pachakunaqa kaykunam kanqa: pechera, *efod, sotana, bordasqa camison, uma wankina hinaspa chumpi. Serviwanankupaq pachakunataqa ruranqaku wawqeki Aaronpaqwan churinkunapaqmi chaynapi sacerdoteykuna kanankupaq. ⁵Pacha ruraqkunam huñunqaku qorita, morado qaytuta, grosella qaytuta, guindo qaytuta hinaspa lino kawpusqata.

⁶—Chaynaqa *efodtamá ruranqaku qorimanta, morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta, lino kawpusqamanta suma-sumaq kuruyoqta. ⁷Iskaynin hombronkunapim kanqa tirantekuna efodta huñunaspa hapinanpaq. ⁸Efodpa hawanpi kaq watakupas huk piezallam kanan qorimanta, morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta hinaspa lino kawpusqanmanta.

⁹—Onice sutiyoq iskay alhaja rumikunapa hawanpim Israelpa churinkunapa sutinta qellqachinki. ¹⁰Qatinaslla nacesqankuman hinam soqtankupa sutinta huknin rumipi qellqachinki, wakin soqtankupa sutintañaataqmi qellqachinki huknin rumipi. ¹¹Sellokuna ruraq hinam Israelpa churinkunapa sutinta qellqachinki chay alhaja rumikunapi, hapiqnintañaataqmi qorimanta rurachinki. ¹²Chay iskay alhaja rumikunatam churachinki efodpa hombronpa hawanpi chaynapi Israelpa mirayninkunata ama qonqarunaypaq, chaynaqa iskaynin hombronpimá Aaron apanqa paykunapa sutinkunata hinaptinmi ñawpaqniyman apamuwaptin mana qonqasaqchu. ¹³Chay rumikunapa hapiqninkunatapas rurachinki qorimantamá. ¹⁴Hinaspam qori-puromanta simpasqa iskay cadenakunata rurachinki cordonman rikchakuqta hinaspam chay simpasqa cadenakunata hapichinki alhaja rumipa hapiqninkunaman.

¹⁵—Efod rurasqankuta hinataqmi pecheratapas rurachinki, chayqa kanqa suma-sumaq rurasqam qorimanta, morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta hinaspa lino kawpusqamanta. ¹⁶Chay pecheraqa kanqa cuadrado chawpinmanta doblasqa, tawa waqtankunam kanqa cuarto metrokama. ¹⁷Chay pechera hawanmanmi hapichinki tawa seqe alhaja rumikunata, punta kaq seqepim kanqa sardio, topacio hinaspa carbunclo alhaja rumikuna. ¹⁸Iskay kaq seqepim kanqa esmeralda, zafiro hinaspa diamante alhaja rumikuna. ¹⁹Kimisa kaq seqepim kanqa jacinto, agata hinaspa amatista alhaja rumikuna. ²⁰Tawa kaq seqepiñaataqmi kanqa berilo, onice hinaspa jaspe alhaja rumikuna, tukuy kaykunam sapakama qoriwan hapichisqa kanqa. ²¹Chaynaqa Israelpa chunka iskayniyoq churimpa sutinkunaman hinam alhaja rumikunapas chunka iskayniyoq kanqa, sellopi hinam sapakamapa sutin sapa rumipi qellqasqa kanqa chunka iskayniyoq ayllukunaman hina.

²²—Pecherapipas rurachinkitaqmi qori-puromanta simpasqa cadenakunata, cordon hina rurasqata. ²³Rurachinkitaqmi qorimanta iskay anillokunatapas, chaykunataqa pecherapa iskaynin puntankunamanmi churachinki. ²⁴Hinaspam pecherapa puntankunapi kaq iskaynin anillokunapi churachinki qorimanta iskay cordonkunata. ²⁵Iskaynin qori cordonkunapa puntankunatañaataqmi churachinki onice alhaja rumipa iskaynin hapichiqninkunaman otaq efodpa tirantenkunapa ñawpaqnin lawman. ²⁶Iskay anillokunatawanmi qorimanta rurachinki, chaykunatam pecherapa iskaynin puntankunaman churachinki otaq efodwan tupanakuq ukun law patanpi. ²⁷Rurachiytaqyá qorimanta iskay anillokunatapas, chaykunatam churachinki efodpa iskaynin tirantenkunapa ñawpaqninpi otaq uran kaq costurapa hichpan efodpa watakunpa tumpa hanaychanpi. ²⁸Hinaspam morado qaytumanta cordonwan pecherapa anillonkunamanta hapichinki efodpa anillonkunaman chaynapim pecheraqa efodpa watakunpa hawanpi kanqa, chaynapim pecherapas efodmantaqa mana kacharikunqachu. ²⁹Aaronmi sapa kuti “Chuya” sutiyoq lugarman yaykuspan qasqonpa hawanpi apanqa Israelpa churinkunapa chunka iskayniyoq sutinkunata, juzgana pecherapi chay sutikunata ñawpaqniyman apamuwaptinmi mana qonqasaqchu. ³⁰Chay juzgana pecherapim churanki “Urim” sutiyoq rumitawan “Tumim” sutiyoq rumita, chaykunatam Aaron qasqonpi apamunqa ñawpaqniyman. Chaynatam Aaronqa siemprepuni qasqonpi apaykachanqa. Chay rumikunawanmi Israelpa mirayninkunapaq ñoqa Tayta Dios arreglota rurasqa.

³¹—Efodpa ukunpi kaq sotanatapas rurachikimá, chayqa kanqa enteronmi morado qaytumanta. ³²Sotanapa chawpinpim kanqa uma ustuchinapaq huk uchku, chaypa muyuriqnin mana llikikunapqmi ponchopa uchkun hina ribetesqa kanqa. ³³Chay sotanapa uray muyuriq patanpim granadapa rurunta hina adornokunata rurachinki, chaykunam

kanqa morado qaytumanta, grosella qaytumanta hinaspa guindo qaytumanta, chay adornokunapa chawpinpiñataqmi qorimanta campanillakuna kanqa. ³⁴Puntatam churanqa qorimanta huk campanillata, chaypa qepanmanñataqmi churanqa huk granadata, chaypa qepanmanñataqmi churanqa qorimanta huk campanillata, chaypa qepanmanñataq huk granadata, chayna pawa-pawam kanqa sotanapa muyuriqnin patanpi. ³⁵Chay sotanawan pachakuspam Aaron yaykunqa ñoqapa ñawpaqniyman servicio ruraq, chay campanillakunam uyarikunqa yaykuspampanpas-lloqsimuspampanpas mana wañurunanpaq.

³⁶—Qori-puromanta huk letrerotapas rurachispaykim chaypi qellqanki sellopi hina “TAYTA DIOSPAQ SAPAQCHASQA” niqta. ³⁷Chay letreroqaq morado cordonwanmi uma wankinaman watanki, watankiqa uma wankinapa urku lawnin kaqpim. ³⁸Chay letreroqa siemprem Aaronpa urkunpa hawanpi kanqa chaynapim Aaron cuentallikunqa Israelpa mirayninkunapa huchanmanta ñoqapaq sapaqchasqa ofrenda qosqankupi pantaruptinkupas. Chay letrerom kanqa Aaronpa urkunpi tukuy tiempo chaymi ofrendankuta chaskisaq.

³⁹—Awachiytaqyá huk camisonawan huk uma wankinatapas. Huk chumpitapas rurachinkim kuruyoqta. ⁴⁰Aaronpa churinkunapaqpas rurachinkimá camisonkunata, chumpikunata, uma watakunata chaynapi ancha reqsisqa suma-sumaqlaña kanankupaq.

⁴¹—Chay pachakunawanmi wawqeki Aaronta hinaspa churinkunata pachachinki hinaspam paykunata aceitewan tallispa nombranki, ñoqapaq sapaqchaptikim sacerdoteykuna kanqaku. ⁴²Paykunapaqmi rurachinkitaq linomanta calzoncillokunata chaynapi weqawninmanta moqonkama tapakunankupaq. ⁴³Chaywan hinakuspam Aaronpa churinkunapiwan yaykunqaku ñoqaman asuykuna karpaman, hina chayna pachasqallam kanqaku “Chuya” lugarpí kaq altarman serviwanankupaq asuykuspamkupapas chaynapim paykunataqa huchankurayku mana wañurachisaqchu. Kayqa wiñaypaq decretom kanqa Aaronpaq chaynataq mirayninkunapaqpas.

Sacerdotekuna Diospaq sapaqchasqa kasqankumanta

(Lv 8:1-36)

29 ¹—Sacerdotekunata ñoqallapaqña sapaqchanaykipaqqa kaynatam ruranki: Alistayá huk malta torotawan iskay sano carnerokunata. ²Hinaspayá ruraytaq trigo harinamanta tantatapas hinaspa tortillakunatapas, chaykunataqa ruranki mana qonchuyoq hinaspa aceiteyoq masa rurasqamantam, ruraytaqyá aceitewan untasqa mana qonchuyoq galletakunatapas. ³Chaykunata canastaman hinaykuspam apanki hinaspam malta torotawan, iskaynin carnerokunatawan kuskata presentawanki. ⁴Aarontawan churinkunatañataqmi ñoqaman asuykuna karpapa punkunman asuykachimunki hinaspam bañachinki. ⁵Chay sumaq pachakunawan Aaronta pachachispayá hinachiy camisonwan, efodpa sotanawan, efodwan hinaspa pecherawan. Watankitaqmi efodpa watanwanpas. ⁶Hinaspam paypa umanta wankinki wankinawan, chay wankinapa hawanmanñataqmi watanki “TAYTA DIOSPAQ SAPAQCHASQA” niq letrero. ⁷Untana aceiteta hapiykuspam Aaronpa umanman hichaykunki, chaynatam sacerdoteña kananpaq sapaqchanki. ⁸Paypa churinkunatapas asuykachimuspam pachaykachinkitaq camisonkunawan. ⁹Aarontawan churinkunatam chumpinkuwan churachinki, churachinkitaqmi uma watakunkuwanpas chaymi decretoman hina paykuna kanqa wiñaypaq sacerdotekuna. Kaynatam Aarontawan churinkunata sacerdoteykunapaq nombranki.

¹⁰—Chaymantam pusachinki malta torota ñoqaman asuykuna karpapa ñawpaqniyman hinaptinmi Aaronwan churinkuna malta toropa umanman makinkuta churaykunqaku. ¹¹Hinaspam chay karpapa punkunpi otaq ñoqapa ñawpaqniypi malta

torota wañuchinki. ¹²Yawarninta chaskispam dedoykiwan untanki altarpa waqra-chankunaman, puchuq yawartañataqmi altarpa sikinman hichanki. ¹³Hapinkitaqmi toropa ukunninkunapa lliw wiranta, kichpanninpí kaq wirata, iskaynin rurunninta chaynataq hawanpi kaq wirantapas hinaspam altarpa hawanpi kañanki. ¹⁴Chay toropa aychantaqa qarantawan akantawan kuskatam campamentomanta horqospa hawapi kañanki, chay animalqa hucha pampachanapaq wañuchisqa kasqanrayku.

¹⁵—Huknin carnerota hapiykuptikim Aaronwan churinkuna makinkuta carneropa umanman churaykunqaku. ¹⁶Carnerota wañuchispaykim yawarnintapas chaskispa challanki altarpa muyuriqninman. ¹⁷Carnerota partiparuspaykim ukunninkunatapaspas mayllanki chakinkunatawan hinaspam lliw partispata montorunki umantawan. ¹⁸Carnerotaqa lliwchatam kañanki altarpa hawanpi, chaytaqa kañanki ñoqa Tayta Diospaq miski asnaq ofrenda kasqanraykum.

¹⁹—Huknin carnerotapas hapiykuptikim Aaronwan churinkuna carneropa umanman makinkuta churaykunqaku. ²⁰Carnerota wañuchispam yawarninta chaskinki hinaspam Aaronpa *alleq rinrinpa ura patachanman llusinki, llusinkitaqmi paypa churinkunamanpas, llusinkitaqmi alleq makinkupa maman dedonmanpas chaynataq alleq chakinkupa maman dedonpa hawanmanpas, yawar puchuqtañataqmi challanki altarpa hawanman hinaspa muyuriqninman. ²¹Altarpa hawanpi kaq yawarta hoqarispañataqmi untana aceitewawan challaykunki Aaronman, pachankunapa hawanman chaynataq churinkunapa hawanmanpas hinaspa churinkunapa pachanpa hawanmanpas chaynapim Aaronpas hinaspa churinkunapas ñoqata serviwananpaqña sapaqchasqa kanqaku, pachankunapas ñoqallapaqña sapaqchasqataqmi kanqa.

²²—Hinaspayá hoqariytaq carneropa wiranta, 'chupanpa wiranta, ukunninkuna tapaq wiranta, kichpanpa wiranta, iskaynin rurunninkunata, rurunkunapa hawanpi kaq wirakunata hinaspa *alleq piernantapas, chay carneroqa sacerdoteykuna nombranapaq ofrendam. ²³Ñoqaman ofrecena canastapi mana qonchuyoq tantakunamantapas hoqarinkitaqmi huknin ruyru tantata, aceitewan masarasqa huk tortillata hinaspa huk galletata. ²⁴Lliw kaykunatam churanki Aaronpa makinmanwan churinkunapa makinman hinaspam kuyuchispa ñoqa Tayta Diosman chay ofrendata presentachiwanki. ²⁵Chaykunata makinmanta chaskiykuspam lliw kañana aychatawan kuskata altarpa hawanpi kañanki, chaykunaqa ñoqa Tayta Diospaq miski asnaq kasqanrayku. Chayqariki ñoqapaq kañasqa ofrendam.

²⁶—Aaron sacerdote nombrasqa kananpaq kaq carneropa pechonta hoqarispam kuyuchinki ñoqapa qayllaypi. Chay carneropa pechonqa qampaqmi kanqa. ²⁷Sacerdoteykuna nombrasqa kanankupaq ofrecesqa carneromantam ñoqapaq sapaqchanki kuyuchispa presentawasqanku carneropa pechonta, sapaqchankitaqmi ofrecewasqanku carneropa piernantapas. Chaykunam kanqa Aaronpaqwan churinkunapaq. ²⁸Chaynaqa chaykunamá kanqa Aaronpaqwan churinkunapaq. Kay kamachikuyuniyqa wiñaypaqmi kanqa Israelpa mirayninkunapaq. Ñoqa Tayta Dioswan allinlla kasqankumanta Israelpa mirayninkunamanta ofreceqmi qonqa sacerdotekunaman chay partisqa carneropa pechontawan piernanta.

²⁹—Ñoqata serviwananpaq sapaqchasqa Aaronpa pachanqa kanqa qepan hamuq churinkunapaqmi. Chaykunawan pachakuspam aceitewan tallisqa kanqaku, chay

¹29:22 Israel nacionpim karqa carnerokuna wirallaña chupayoqkuna.

pachakunawan pachakuspam sacerdoteykuna kananpaq nombrasqa kanqaku.

³⁰Asuykuna karpapi kaq “chuya” lugarman serviwananpaq Aaronpa rantinpi yaykuq miraynin sacerdoteqa qanchis punchawpunim pachasqa kanqa Aaronpa pachanwan.

³¹—Sacerdotekuna nombrasqa kananpaqmi kay carneropa aychanta hapispayki chaypaq sapaqchasqa lugarpi yanunki. ³²Chaymi Aaron churinkunapiwan ñoqaman asuykuna karpapa punkunpi carneropa aychanta mikunqaku canastapi kaq tantatawan. ³³Chaykunataqa mikunqaku huchanku pampachanapaq ofrenda kasqanraykum, chay ofrendakunataqa mikunqaku sacerdote kanankupaq aceitewan tallisqa kaspankum chaynataq sacerdote kanankupaq nombrasqa kaspankum. Mana sacerdote kaqkunam ichaqa chaykunataqa ama mikunqachu ñoqapaq sapaqchasqa kasqanrayku. ³⁴Chay aychapas otaq tantapas paqarinninpaq puchuruptinqa kañarunkim, ñoqapaq sapaqchasqa kasqanraykum chaykunataqa ama pipas mikunqachu.

³⁵—Imam kamachisqayta hinamá ruranki Aaronwanpas chaynataq churinkunawanpas, qanchis punchawnintin kaykunata ruraspamá sacerdoteypaq nombranki. ³⁶Sapa punchawmi hucharayku huk malta torota wañuchispa kañanki. Altartam limpianki huchakuna pampachasqa kanapaq, chay altarmanqa hichankitaqmi aceiteta ñoqapaq sapaqchanaykipaq. ³⁷Qanchis punchawpunim altarpi ofrecenki hucharayku ofrendata chaynapim altarqa kanqa ñoqallapaqña sapaqchasqa, imapas altarman tupaqqa ñoqallapaqña sapaqchasqataqmi kanqa.

Sapa punchaw ofrendakuna qonankumanta

(Nm 28:1-8)

³⁸—Sapa punchawmi huk watayoq iskay carnerokunata ofrecekunanki. Kaynatam ruranki mana tipiyta altarpa hawanpi. ³⁹Huknin carnerotam ofrecenki tempranon, huknin carnerotañataqmi ofrecenki tardeykuqta. ⁴⁰Chay punta kaq carnerotawan kuskatam ofrecenki iskay kilo harinata, chay harinataqa chapunki chamchasqa aceitunasanta horqosqa aceitewanmi hinaspam huk litro vinotawan hichanki chaypa hawanman. ⁴¹Chaynallatam ofrecenki tardeykuqta huknin carnerotapas chaynataq harinamanta rurasqa ofrendatapas hinaspa hichanapaq vinotapas, chaykunaqa ñoqapaq miski asnaq kañasqa ofrendam. ⁴²Chay kañapuwanykichik ofrendatam tukuy miraynikichik ruranqaku mana tipiyta, ñoqapa qayllaypim chaytaqa ruranqaku asuykuwananku karpapa punkunpi, chaypi tupaptinchikmi rimapayasqayki. ⁴³Chaypi Israelpa mirayninkunawan tupaptiyamá kanchariyniyrayku chay sitioqa ñoqallapaqña sapaqchasqa kanqa. ⁴⁴Ñoqapaqmi sapaqchasaq karpatawan altartapas, sapaqchasaqtaqmi sacerdoteykuna kanankupaq Aarontawan churinkunatapas. ⁴⁵Hinaspam Israelpa mirayninkunapa chawpinpi *yachaspa Diosninku kasaq. ⁴⁶Chaynapim yachanqaku ñoqapaq yupaychasaqanku Tayta Dios kasqayta. Chawpinkupi yachanaypaqmi Egipto nacionmanta paykunataqa horqomurqani. Ñoqapaq kani yupaychasaqykichik Tayta Diosmi.

Incienso kañananku altarmanta

(Ex 37:25-28)

30 ¹—Rurachinkitaqmi incienso kañana altartapas, chayqa kanqa acacia sutiyoq tablamantam. ²Chay altarqa cuadradom kanqa, tawan lawninpa medidanmi kanqa yaqa parte metrokama, sayayninñataqmi kanqa yaqa huk metro, huk piezallamantam kanqa altarwan tawan esquinanpi waqrachankunapas. ³Qori-puowanmi qarachanki

hawanta, muyuriqnin waqtankunata hinaspa waqrachankunatapas, alton muyuriqninpi-ñataqmi rurachinki qorimanta moldurata. ⁴Qorimanta tawa anillokunata rurachispam chay moldurapa urayninpi churachinki kaylawninpi iskayta, waklawninpiñataq iskay-tataq chaynapi varillakunata anillokunaman ustuchispa chaywan altarta hombronapaq. ⁵Acacia sutiyoq kaspimanta chay varillakunata rurachispam qarachanki qoriwan. ⁶Chay altartaqa churachinki Chunkantin Kamachikuyniy waqaychana baulpa ñawpaqninpi kaq cuarto rakinasqa telapa hawa lawninpim, chay telaqa kanqa Chunkantin Kamachikuyniy waqaychana baulpa hawanpi kaq tapapa ñawpaqninpim. Chay tapapa hawanpim huchakunata pampachasaq, hina chaypitaqmi qanwan tupasunchik. ⁷Chay altarpa hawanpim Aaron sapa temprano miski asnaq inciensota kañapuwanqa. Mecherokuna alistana horam chaytaqa kañapuwanqa. ⁸Tardeyquqtam Aaron mecherokunata ratachispan kañapuwanqa inciensota ñoqa Tayta Diospa ñawpaqniypi. Wiñaypaqmá mana tipiyya kañapuwan- chik qamkunapas chaynataq miraynikichikkunapas. ⁹Chay altarpa hawanpiqa amam kañankichu huk rikchaq inciensotaqa nitaq lliw kañana animaltapas nitaq kawsaymanta ofrendatapas. Amataqmi hichankichu vino ofrendatapas. ¹⁰Aaronmi watapi huk kutita y- warwan untanqa altarpa tawan esquinanpi waqrachankunata. Chaynataqa ruranga hucha pampachanapaq wañuchisqanku animalpa yawarninwanmi watapi huk kutita kunanman- ta ñawpaqman, chay altarmi kanqa ñoqa Tayta Diosllapaqña sapaqchasqa.

Vidankupa rantinpi ofrenda qonankumanta

¹¹Tayta Diosmi Moisesa nirqa:

¹²—Censospa yupasqaykiman hinam Israelpa mirayninkuna sapakama vidankupa rantinpi pagawanqaku ñoqa Tayta Diosman chaynapim yupachikusqankumantaqa ima onqoytapas mana kachaykusaqchu. ¹³Censopi pipas yupachikuqqa ñoqa Tayta Diosmanmi qowanqa pichqa gramo qollqeta. Chayqa santuariopi kaq peso qollqepa huknin partenmi. Pichqa gramo qollqem ñoqapaq ofrenda kanqa. ¹⁴Pipas iskay chunka watayoqmanta hanayman yupasqa kaqmi ñoqa Tayta Diosman chay ofrendata qowan- qa. ¹⁵Vidaykichikpa rantinpi ofrendata qowaspaykichikqa apupas-wakchapas pichqa gramo qollqellatam qowankichik mana masyachispa nitaq menosyachispa. ¹⁶Chayna- qa vidankupa rantinpi Israelpa mirayninkuna qollqe qosqankuta chaskispamá qonki ñoqaman asuykuna karpapi imakunapas rurachinapaq. Chaynapim Israelpa miraynin- kunata yuyaspay manataq qonqasaqchu kikinkupa rantinpi ofrenda qowaspankutapas.

Santuariopa ñawpaqninpi mayllakunapaq lavatoriomanta

(Ex 38:8)

¹⁷Chaymantam Moisesa Tayta Dios nirqa:

¹⁸—Rurachinkim broncemanta mayllakunapaq huk lavatoriota, chay lavatorioqa kanqa broncemanta tiyanayoqmi, chaytaqa churanki karpamanta altarman rinapim, chay lavatoripimá yakuta churanki. ¹⁹Chay yakuwanmi Aaronpas hinaspa churin- kunapas makinkutawan chakinkuta mayllakunqaku. ²⁰Mana wañurunankupaqmi chaynataqa mayllakunqaku ñoqaman asuykuna karpaman yaykuspanku, mayllakunqa- kutaqmi ñoqapaq ofrendata kañapuwanankupaq altarman serviwaq asuykuspankupas. ²¹Mana wañunankupaqmá mayllakunqaku makinkutawan chakinkuta. Kay decretom kanqa wiñaypaq decreto Aaronpaq chaynataq mirayninkunapaqpas —nispas.

Diosman sapaqchana miski asnaq aceitemanta

²²Yapatawanmi Moiesta Tayta Dios nirqa:

²³—Huñunkim kay allin especerikunata: mirra sachapa weqenmanta yaqa soqta kilota, canelamanta yaqa kimsa kilota, calamo sutiyoq plantamantañataq yaqa kimsa kilota, ²⁴casia especeriamanta yaqa soqta kilota, huñunkitaqmi aceitunasmanta kimsa litro parten acetetapas, chaykunaqa kanqa santuariopi pesoman hinam. ²⁵Chay especerikunamantam ruranki ñoqaman sapaqchana aceiteta, chaytaqa ruranki perfumekuna ruraqpa rurasqanta hinam. Chayqa kanqa ñoqapaq sapaqchasqa untana aceitem. ²⁶Chay acetetam tallinki asuykuwananku karpamanwan Chunkantin Kamachikuy waqaychana baulman. ²⁷Tallinkitaqmi mesamanpas tukuy servicionkunamanwan chaynataq candeleromanpas lliw servicionkunamanwan chaynataq kañapuwananku altarmantas. ²⁸Tallinkitaqmi lliw kañana altarmantas llapallan servicionkunamanwan hinaspa lavatoriomantas tiyananmanwan. ²⁹Tukuy chaykunata sapaqchaptikimá ñoqallapaqña sapaqchasqa kanqa. Chaykunaman imapas tupaykuqqa ñoqapaq sapaqchasqataqmi kanqa. ³⁰—Chay acetetaqa tallinkitaqmi Aaronmanpas hinaspa churinkunamanpas, chaynataq paykunata sapaqchanki sacerdoteykuna kanankupaq. ³¹Ñoqa Tayta Diospa nisqaytayá Israelpa mirayninkunaman niy kaynata: “Kaymi kanqa ñoqata serviwanaykikichipaq untana aceite lliw miraynikichikpi. ³²Huk rikchaq runakunamanqa amam tallinkichikchu, amataqmi chayman rikchakuq huk acetetaqa rurankichikchu. Ñoqapaq sapaqchasqa acetetaq serviwanallaykikichipaqmi kanqa. ³³Pipas chayman rikchakuq aceteta ruraqqa otaq mana sacerdote kaqman talliqqa ayllumanta chinkachisqam kanqa” nispa.

Imaynam inciensota preparanankumanta

³⁴Tayta Diosmi Moiesta nirqa:

—Huñuy igualtakama kay especerikunata: estacte plantapa weqenta, uña olorosa sutiyoq plantapa weqenta, incienso sachapa chuya weqenta hinaspa galbano plantapa weqenta. ³⁵Tukuy chaykunawanmi perfumekuna ruraqpa rurasqanta huk inciensota ruranki, chayqa kanqa limpio hinaspa kachiyoy ñoqapaq sapaqchasqam. ³⁶Wakintam ñutuy-~nutuyta kutaruspa Chunkantin Kamachikuy niyppa ñawpaqinman churanki, chayqa kanqa ñoqaman asuykuna karpapim, chaypitaqmi qanwan tupasunchik, chay inciensoqa kanqa ñoqallapaqña sapaqchasqam. ³⁷Kayna ruranayki inciensotaqa amamá pipas rurakunqachu chay inciensoqa ñoqa Tayta Diosllapaqña sapaqchasqa kasqanrayku. ³⁸Pipas chaynata muskikunapaq ruraqqa ayllumanta chinkachisqam kanqa —nispa.

Santuariopaq servicionkuna ruraqkunamanta

(Ex 35:30. 36:1)

31 ¹Moiestam Tayta Dios nirqa:

²—Juda ayllumantam akllaykuni Bezaleelta, payqa Hurpa willkanmi otaq Uripa churinmi. ³Bezaleeltam huntaykuni espirituywan chaynapi curiosidadwan, entendidimantowan hinaspa yachaywan tukuy imata rurananpaq, ⁴dibujokunata umanmanta horqospa qoripipas, qollqepipas hinaspa broncepipas llamkananpaq. ⁵Paytamá churini alhaja rumikunata labraspa hapiqninpi hapichinanpaq, tablatapas tallananpaq hinaspa tukuy rikchaq fino trabajotapas rurananpaq. ⁶Bezaleelta yanapananpaqmi qochkani Dan ayllumanta Ahisamacpa churin Aholiab sutiyoq runata, llapallan maestrokunamanmi qoykuni yachayta chaynapi qanman tukuy kamachisqayta ruranankupaq. ⁷Paykuna-

má ruranqaku ñoqaman asuykuna karpata, Chunkantin Kamachikuyuni waqaychana baulta, chaypa hawanpi kaq tapantapas hinaspa karpapa llapallan servicionkunatapas. ⁸Ruranqakutaqmi mesatapas servicionkunatawan, qori-puromanta candelrotapas llapallan servicionkunatawan hinaspa incienso altartapas. ⁹Ruranqakutaqmi lliw kañana altartapas llapallan servicionkunatawan chaynataq lavatoriotapas tiyanantawan. ¹⁰Ruranqakutaqmi awasqa pachakunatapas otaq sacerdote Aaronpa churakunan ñoqapaq sapaqchasqa pachatapas hinaspa sacerdoteykuna kanankupaq churinkunapa pachakunatapas. ¹¹Ruranqakumá untana aceitetas, “Chuya” lugarpaq especeriamanta inciensoapas, chaykunataqa ruranqaku qanman kamachisqayta hinam —nispa.

Semanapi samana punchawmanta

(Ex 35:1-3)

¹²Moisestam Tayta Dios nirqa:

¹³—Israelpa mirayninkunatayá kaynata niy: “Samana punchawniykunapiqa samankichikpunim, chay punchawpiqa samankichik qamkunawan hinaspa miraynikichikkunawan señal kananpaq rurasqayraykum chaynapim mana qonqankichichu ñoqa Tayta Diospaq sapaqchasqa kasqaykichikta. ¹⁴Samana punchawpiqa samankichikpunim, chay punchawqariki kanqa ñoqallapaña sapaqchanaykichik punchawmi, pipas chay punchawpi mana samaqqa wañunqapunim. Pipas chay punchawpi imapas ruraqqa ayllunmanta chinkachisqam kanqa. ¹⁵Soqta punchaw llamkaspaykichikmi qanchis kaq punchawñataq samankichik, chay punchawqa ñoqapaq sapaqchasqa kasqanraykum pipas samana punchawpi llamkaqqa wañunqapuni. ¹⁶Samana punchawpiqa Israelpa mirayninkunam samanqaku, chayqa kanqa wiñaypaq contratom miraynikichikkunapaqpas. ¹⁷Chayqa kanqa ñoqawan hinaspa Israelpa mirayninkunawan wiñaypaq kaq señalmi, ñoqa Tayta Diosmi soqta punchawpi cielokunatawan kay pachata ruraraqani hinaspa qanchis kaq punchawpi ruranayta tukuspay samarqani.”

Qorimanta torota adorasqankumanta

(Dt 9:6-29)

¹⁸Sinai Orqopi Tayta Dios rimayta tukuruspanmi Moisesman qoykurqa iskay tabla rumikunapi Chunkantin Kamachikuyta, chaykunaqa karqa Diospa dedonwan tabla rumikunapi qellqasqam.

32 ¹Orqomanta Moises manaña kutimuptinmi Aaronpa kasqanman runakuna huñunakuruspanku nirqaku:

—Rurapwayku taytachakunata pusawananchikpaq, Egipto nacionmanta horqomuwaqninchik chay Moiestaqa imachá pasarun, manam yachanchikchu —nispa.

²Chaymi Aaron nirqa paykunata:

—Horqospa apamuychik warmikichikpa, qari churikichikpa hinaspa warmi churikichikpa qorimanta aretenkunata —nispa.

³Chaymi llapallan runakuna rinrinpi qorimanta aretenkuta horqorqaku hinaspa Aaronman aparqaku. ⁴Payñataqmi chaskiykuspan fundisqataña herramientawan tallarqa malta toropa imagninta hinaptinmi llapa runakuna ninakurqaku:

—iYaw Israel runakuna, kaymi Egipto nacionmanta horqomuwaqninchik dioskuna! —nispa.

⁵Kayta uyariruspanmi Aaron malta toropa ñawpaqninpi huk altarta rurarurqa hinaspa qayakurqa:

—iPaqarinmi Tayta Diospaq fiesta kanqa! —nispa.

⁶Chaymi paqarininni tutapayta hatarispanku ofrecerqaku lliw kañana ofrendakunata, apamurqakutaqmi Dioswan allinlla kasqankumanta ofrendakunatapas, chaymantam runakuna tiyaykuspanku mikurqaku, tomarqaku. Hinaspam hatarispanku aychankuta kusichirqaku. ⁷Chaymi Moiesta Tayta Dios nirqa:

—Kutiy, Egipto nacionmanta horqomusqayki runaykikunaqa huchallikurun-kum. ⁸Chayllam kamachikuyniykunamanta rakikuruspanku fundisqa malta toro taytachata rurakurunku, adoraspankum chaypaq animalkunatapas wañuchichkanku hinaspam chayta nichkanku: “iYaw Israel runakuna, kaymi Egipto nacionmanta horqomuwaqinichik dioskuna!” nispa.

⁹Moisestam Tayta Dios nirqa:

—Kay runakunata qawaspaymi yacharuni cheqaptapuni rumi sonqo kasqanku-ta. ¹⁰Dejaykuway piñakuyniywan kunan paykunata castigarunaypaq, paykunata tukuruspaymi qampa miraynikimantaña hatun nacionta rurasaq —nispa.

¹¹Chaymi Moises yupaychasqan Tayta Diosta ruegoqspan nirqa:

—Dios Taytalláy, amayá piñakuychu Egipto nacionmanta horqomusqayki runaykiku-napa contranpiqa, paykunataqariki horqomurqanki hatu-hatun atiynikiwanmi. ¹²Egipto runakunachá ninmanku: “Orqokunapi wañurachinanpaqmi hinaspa kay pachamanta chin-karachinanpaqmi mana allinllata piensaspan horqorurqa” nispa. Taytáy, piñakuynikitayá taniykachiy, runaykikunataqa amayá castigaychu. ¹³Taytáy, amayá qonqaychu serviqniki Abrahamman, Isaacman hinaspa Israelman jurasqaykitaqa, paykunatam nirqanki: “Ñoqam cielopi lucerokunata hina miraynikichikta mirachisqaq hinaspam prometisqay lliw allpata miraynikichikkunaman qosaq chaynapi wiñaypaq herenciaykichik kananpaq” nispa.

¹⁴Chaymi Tayta Diosqa mana allin rurananpaq piensasqanta manaña rurar-qachu. ¹⁵Chaymi Moises orqomanta kutimurqa Chunkantin Kamachikuyta iskay tabla rumikunapi aparikuspan, chaykunaqa karqa iskay lawninpi qellqasqam.

¹⁶Chay tabla rumikunaqa karqa Diospa rurasqanmi, hina kikin Diostaqmi qellqar-qa tablakunapa hawanpi qellqasqa kaqtapas.

¹⁷Josueymi runakunapa qapariyninta uyariruspan Moiesta nirqa:

—Guerrapi hinam campamentopi runakunaqa qaparichkanku —nispa.

¹⁸Chaymi Moisesñataq nirqa:

Chay uyarisqayqa manam venceqpa qaparisqanchu
nitaqmi vencechikuqpa qaparisqanchu,
ñoqaga takiqkunapa econtam uyarichkani.

¹⁹Moisesmi campamentoman asuykuspa rikururqa malta toro taytachatawan ru-nakunapa tususqanta chaymi piñakuywan hapisqan tabla rumikunata chamqarurqa hinaptinmi pakipakururqa orqopa sikiñpi. ²⁰Chay rurasqanku malta toro taytachata hapiykuspan kañarurqa ninapi, ñutuy-~nutuyta kutaruspanmi yakuman maqchiy-kuspan Israelpa mirayninkunaman tomachirqa. ²¹Aarontañataqmi Moises nirqa:

—¿Imanasurqankitaq kay runakunaqa hatun huchaman urmaykachinaykipaq? —nispa.

²²Chaymi Aaronñataq nirqa:

—Ama piñakuychu taytáy, qamqariki yachankim kay runakunaqa mana allin-man qokusqa kasqankuta. ²³Paykunam niwarqaku: “Rurapawayku taytachakunata pusawananchikpaq. Egipto nacionmanta horqomuqinichik chay Moiestaqa imachá pasarun, manam yachanchikchu” nispa. ²⁴Ñoqañataqmi nirqani: “Pipa-

pas qorin kaptinqa apamuwaychik” nispa. Hinaptinmi paykuna qowarqaku qorita, chayta ninaman wischuykuptiyñataqmi lloqsiramurqa kay toro taytacha —nispa.

²⁵ Moisesmi qawaykurqa Aaron permissiqanrayku runakuna munasqanku rurasqankuta chaynataq enemigonkupa burlakunanpaq hina kasqankuta. ²⁶ Chaymi Moisesqa campamentopa punkunpi sayaykuspan nirqa:

—Tayta Diospa kaqkunayá ñoqaman huñunakamuychik —nispa.

Chaymi paywan huñunakururqaku Leviypa llapallan mirayninkuna. ²⁷ Chaymi paykunata Moises nirqa:

—Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi kaynata nin: “Sapakama espadaykichikta alistaspayá karpan-karpan yaykuspa wañuchiychik wawqekichikta, amistadnikichikta hinaspa aylluykichikta.”

²⁸ Leviypa mirayninkunamá Moisespa nisqanta hina ruraraqaku chaymi yaqa kimsa waranqa runakuna chay punchaw wañururqa. ²⁹ Hinaptinmi Moises nirqa:

—Kunanmi Tayta Diospa serviqnin kanaykichikpaq churasqa kankichik, churikichiktapas hinaspa aylluykichiktapas wañuchisqaykichikraykum qamkunataqa bendecisunkichik —nispa.

³⁰ Paqarinnin punchawmi runakunata Moises nirqa:

—Qamkunam hatunta huchallikurunkichik, kunanmi ñoqa kutisaq Tayta Diospa kasqanman, icharaqpas mañakuptiy qamkunata pampachaykusunkichikman —nispa.

³¹ Tayta Diospa kasqanman Moises kutispanmi nirqa:

—Taytalláy, kay runakunamá hatu-hatunta huchallikurunku qorimanta taytachata rurakuruspanku. ³² Aswanqa huchankutayá pampachaykuy, mana pampachaspaykiqa sutiypapas chinkarachiyá libropi qellqasqaykimanta —nispa.

³³ Chaymi Tayta Dios nirqa:

—Pipas contraypi huchallikuqllatam chinkachisaq libroymantaqa. ³⁴ Chaynaqa kunan kutispayá pusay chay runakunata maymi nisqayman. Angelnymi pusasunki, castiganay punchaw chayaramuptinñam paykunataqa castigasay huchankumanta —nispa.

³⁵ Chaymi runakunata Tayta Dios castigarqa malta toro taytachata Aaronwan rurarachispa adorasqankumanta.

Ñawpaqman rinankupaq Diospa kamachisqanmanta

33 ¹ Tayta Diosmi nirqa Moiesta:

—Egipto nacionmanta horqomusqayki runakunawanyá kaymanta riychik prometesqay allpaman, chay allpataqa juramentowanmi prometerqani Abrahamman, Isaacman hinaspa Jacobman, prometerqaniqa mirayninkunaman qonaypaqmi. ² Ñawpaqnika angelniyta kachaspaymi wischusaq Canaan casta runakunata, Amor casta runakunata, Het casta runakunata, Ferez casta runakunata, Hiv casta runakunata hinaspa Jebus casta runakunata. ³ Riychikyá tukuy imakunapapas kasqan allpaman, qamkunapa chawpikichiktaqa manam ñoqaqa riymanchu, yanqam risqaykichikpi wañurachikichikman rumi sonqo kasqaykichikrayku.

⁴ Kay mana allin noticiata runakuna uyariruspanku adornonkutapas horqokuruspan llakisqallaña karqaku. ⁵ Tayta Diosmi Moiesta nirqaña Israelpa mirayninkunata kaynata ninanpaq:

—Qamkunaqa kankichik rumi sonqo runakunam, chawpikichikman qonqayta chayaramuspayqa wañurachikichikmanmi. Kunanyá horqokuy adornoykikunata hinaptinchá yachasqayta rurasay —nispa.

⁶Chayraykum Israelpa mirayninkunaqa adornonkuta horqokurqaku Horeb Orqomantapuni.

Diosman asuykunanku karpamanta

⁷Moisesmi karpata sayachirqa campamentopa karuneq hawa lawninpi hinaspam suticharqa “Diosman Asuykuna Karpa” nispa. Chaymi pipas Tayta Diosta masakay munaq runaqa lloqsirqa campamentopa hawa lawninpi Diosman Asuykuna Karpaman. ⁸Diosman Asuykuna Karpaman Moises riptinmi lliw runakunañataq karpankupa punkunpi sayarqaku. Moises tam qawarqaku karpaman yaykunankama. ⁹Moises karpaman yaykuptinmi sayanpa puyu uraykamuspan karpapa punkunpi sayaykuq chaynapim Tayta Dios rimaq Moiseswan. ¹⁰Llapallan runakunam karpapa punkunpi sayaq puyuta qawaspa hatariqku hinaspam sapakama karpankupa punkunpi qonqorakuykuspa adoraqku. ¹¹Tayta Diosmi Moiseswan rimaq pipas amis-tadninwan rimachkaq hina. Chaymantam Moises kutiq campamentoman. Nunpa churin yanapaqnin joven Josueymi ichaqa mana haykapipas asuriqchu karpamanta.

Diospa uyanta Moises rikuykuy munasqanmanta

¹²Moisesmi Tayta Diosta nirqa:

—Qanmi niwarqanki: “Pusay kay runakunata” nispa, aswanqa manam reqsichiwaraqankichu pim ñoqawan rinantaqa, qanmi niwarqanki ñoqapiqa confiakusqaykita hinaspa favorecewasqaykita. ¹³Favorniki ñoqawan kaptinqa ruegakuykim qampa munasqaykita yachachiwanaykipaq chaynapi qamta reqsinaypaq hinaspa qampa favorniki tarinaypaq, amayá qonqaychu kay runakunaqa qampa runaykikuna kasqanta —nispa.

¹⁴Chaymi Dios nirqa:

—Ñoqam qanwan risaq hinaspam samachisqayki —nispa.

¹⁵Ichaqa Moisesmi nirqa:

—Qampuni ñoqaykuwan mana rispaykiqa amayá kaymanta horqowaykuchu. ¹⁶Ñoqapaq hinaspa runaykikunapaq favorniki kasqantaqa pipas yachanqa ñoqaykuwan riptikim, chaymi ñoqapas hinaspa runaykikunapas kay pachapi runakunamanta rakisqa kasaqku —nispa.

¹⁷Chaymi Tayta Dios nirqa:

—Kay nisqaykitapas rurasaqmi, favorniy qanwan kasqanraykum ñoqaqa sumaqta reqsiki —nispa.

¹⁸Chaymi Moises nirqa:

—Kanchaynikita qawaykachiway —nispa.

¹⁹Chaymi Tayta Diosñataq nirqa:

—Qawachisqaykim tukuy allin kayniyta, willasqaykitaqmi sutiyya Tayta Dios kasqanta. Kuyapayasaqmi kuyapayay munasqayta hinaspam llakipayasaq llakipayay munasqayta. ²⁰Ichaqa uyaytaqa manam rikuwaqchu, rikuwaqniy runaqa manam kawsanmanchu. ²¹Qaway kay ladoypi lugarta, kay hatun rumipa hawanpi sayaptikim ²²kanchayniy pasaptin hatun rumipa raqranman churasqayki hinaspam makiywan pakasqayki pasarunaykama. ²³Hinaptinmi makiyta suchuriykachiptiy wasayta qawanki, uyaytam ichaqa mana rikuwaqchu —nispa.

Mosoq tabla rumikunamanta*(Dt 10:1-5)*

34 ¹Tayta Diosmi Moiesta nirqa:
—Iskay tabla rumikunata labray punta kaqkunata hina hinapinmi chay pakirusqayki tablakunapi hina huktawan qellqasaq hina chay palabrakunallata. ²Paqarinpaq alistakuy, tempranonmi huktawan asuykamuwanki ñoqapa kasqay Sinai Orqopa puntanman. ³Amataqmi pipas seqamunqachu qanwanqa, amataqmi pipas rikurinqachu tukuy chay orqopiqa. Amam chay orqopa chimpanpiqa mikunqachu ovejapas nitaq vacapas —nispa.

⁴Moisesmä labrarqa iskay tabla rumikunata punta kaqta hina hinaspa tempranon hatarispa seqarqa Tayta Diospa kamachisqanman hina Sinai Orqoman. Aparqataqmi iskaynin tabla rumikunatapas. ⁵Tayta Diosñataqmi puyupi uraykamuspan Moiseswan chaypi sayarqa hinaspa kikinpa sutintapas willarqa.

⁶Moisespa ñawpaqninta pasastinmi Tayta Dios nirqa:

ĩñoqqa Tayta Diosmi kani,
ñoqqa llakipayakuq Tayta Diosmi kani,
ñoqqa sumaq sonqo Diosmi kani,
ñoqqa anaq piñakuq
sinchi cheqap kuyapayakuq Diosmi kani!

⁷Ñoqqa waranqantin miraykunapa
mirayninkama kuyapayakuqmi kani,
mana allin ruraqtapas
mana kasukuqtapas
hinaspa huchallikuqtapas
pampachaykuqmi kani.
Culpayoc runatam ichaqa castigasaq.
Tayta-mamakunamanta qallaykuspam
castigasaq churinkunata, willkankunata
hinaspa willkanpa willkankunata.

⁸Moisesmi chaylla pampaman kumuykuspa adorarqa ⁹hinaspa nirqa:
—Señorlláy, ñoqata favorecewaspaykiqa riyá ñoqaykuwan. Señorlláy, kay runakunaqa rumi sonqo runakunam kanku ichaqa mana allin rurasqaykutawan huchaykutayá pampachaykuwayku, runaykikunapaqyá chaskiykullawayku.

Mosoqmanta contrato rurasqankumanta*(Dt 7:1-5)*

¹⁰Tayta Diosmi nirqa:

—Ñoqam llapallan runaykikunapa ñawpaqninpi contratota rurasaq, kay pachapi nitaq maylaw nacionpipas mana pipapas rurasqantam admirakuypaq milagrokunata rurasaq, chawpikichikpim maymi qampa kasqaykipi llapallan Israel runakuna ñoqapa rurasqayta rikunqaku, mancharikuypaqmi kanqa qanwan rurasqaykunaqa.

¹¹—Kasukuychikyá kunan kamachisqayta, ñoqam ñawpaqnikichikmanta wischusaq Amor casta runakunata, Canaan casta runakuna, Het casta runakunata, Ferez casta runakunata, Hiv casta runakunata hinaspa Jebus casta runakunatapas.

¹²—Cuidakuychik, yaykunaykichik allpapi *yachaqkunawanqa amam contratota rurankichikchu, yanqañataqmi qamkunawan kaspá urmachi qumi hina kasunkichikman.

¹³Aswanqa tuñichinkichikmi altarninkunata, pakipankichiktaqmi adorasqanku suytu rumikunatapas, Asera sutiyoq kullukunamanta mamachankutañataqmi qorupankichik.

¹⁴—Amam taytacha-mamachakunataqa adorankichikchu, ñoqaqa manam munanichu huk dioskuna adoranaykichiktaqa, ñoqa Tayta Diosqa kani sientekuq celoso Diosmi.

¹⁵—Amam ima contratotapas rurankichikchu chay nacionpi runakunawanqa, paykunaqa pierdekuq casada warmi hinam taytacha-mamachankuman animalkunata wañuchipunmanku hinaspa chaykunapaq wañuchisqanku animalpa aychantapas mikuchisunkichikman. ¹⁶Yanqañataqmi casarachiwaqchik churikichikkunatapas chaypi kaq warmikunawan chaynapim paykunaqa pierdekuq casada warmi hina churikichikkunatapas taytacha-mamachankuman pusanman hinaspa chaykunataña adorachinman.

¹⁷—Amamá fundisqa taytacha-mamachakunataqa rurakunkichikchu.

Watapi fiestakuna ruranankumanta

(Ex 23:14-19. Dt 16:1-17)

¹⁸—Kamachisqayman hinam rurankichik Mana Qonchuyoq Tanta Fiestata, qanchis punchawmi mikunkichik mana qonchuyoq tantata Abib sutiyoq killapi, chaynataqa rurankichik chay killapi Egipto nacionmanta lloqsimusqaykichikraykum.

¹⁹—Lliw piwi churikichikmi ñoqapaq kanqa, ñoqapaqtaqmi sapaqchanki vacaykikunamanta, ovejaykikunamanta hinaspa cabraykikunamanta punta naceq orqo animalkunatapas. ²⁰Cambiankichiktaqmi punta naceq asnotapas huk carnerowan, mana cambiaspaykiqa asnochapa kunkantam qewirunki. Cambiankichikmá lliw piwi churikichiktapas, amamá mana ofrendayoqqa pipas rikurimuwanchu.

²¹—Soqta punchawmi llamkanchik, qanchis kaq punchawpim ichaqa saman-kichik tarpuy kaptin otaq cosecha kaptinpas.

²²—Pascua Fiestamanta qanchis semananmanmi Trigo Cosecha Qallariy Fiestata rurankichik, rurankichiktaqmi Cosecha Tukuy Fiestatapas. Chay fiestatam rurankichik sapa wata cosecha tukuyta.

²³—Watapim kimsa kutita qamkunamanta llapallan qarikuna hamuwanqa asuykamuwanaykichik karpaman, ñoqam kani Israel casta runakunapa yupaychasqan Señor Dios. ²⁴Nacionkunapi runakunataqa ñoqam wischusaq ñawpaqnikichikmanta hinaspa allpaykichiktapas mirachisqa. Ñoqam kani yupaychasqaykichik Tayta Dios, qayllayman watapi kimsa kutita hamuptikichikmi mana pipas munapayanqachu allpaykichiktaqa.

²⁵—Wañuchisqaykichik animalpa yawarnintaqa amam qonchuyoq tantatawan kuskataqa ofrecekichikchu, amataqmi paqarinnin punchawkamaqa Pascua Fiestapi wañuchisqaykichik aychatapas puchuchinkichikchu.

²⁶—Allpaykichikpi wiñaqmanqa punta cosechasqaykichiktaqa allin kaqnintam apamuwanchik adorawanaykichik ñoqa Tayta Diospa wasiyman.

—Amam uña cabrachataqa mamanpa lechenpiqa yanunkichu.

Diospa contratonta Moises qellqasqanmanta

²⁷Tayta Diosmi nirqa Moisesata:

—Qellqay kay nisqaykunata, kay nisqayman hinam qanwan hinaspa Israelpa castankunawan kay contratoyta rurani —nispa.

²⁸Tayta Dioswanmi Moises karqa tawa chunka punchaw tawa chunka tutan chay orqopi, manam mikurqachu nitaqmi tomarqachu yakutapas. Chaypim Tayta Dios qellqarqa tabla rumikunapi contratota otaq Chunkantin Kamachikuykunata. ²⁹Chaymantam Moises Sinai Orqomanta uraykamurqa Chunkantin Kamachikuy isqay tabla rumikunata marqarikuspan ichaqa manam musyakurqachu Tayta Dioswan rimasqanrayku uyan kancharisqanta. ³⁰Moisespa uyan llipipipichkaqta Aaronwan Israelpa castankuna qawaykuspankum manchakurqaku payman asuykuyta. ³¹Chaymi Moises qayaptin Aaronpiwan chay huñunakuypi kaq kamachikuqkuna payman kutirqaku, hinaptinmi Moises paykunawan rimarqa. ³²Israelpa llapallan mirayninkuna asuykaramuptinmi paykunata kamachirqa Sinai Orqopi Tayta Diospa tukuy nisqanta hina. ³³Paykunawan rimayta tukuruspanmi Moisesqa huk telawan uyanta tapakuykurqa.

³⁴Moisesmi Tayta Dioswan rimaq yaykuspanqa lloqsinankama horqokuq uyan tapakusqanta, lloqsimuspanñataqmi Israelpa mirayninkunaman willaq Tayta Diospa kamachimusqanta. ³⁵Israelpa mirayninkuna Moisespa llipipipichkaq uyanta qawapinkum payqa kasqallan uyanta tapakuq Tayta Dioswan rimaq yaykunankama.

Samana punchawpi imakunam ruranankumanta

(Ex 31:12-17)

35 ¹Moisesmi Israelpa llapallan mirayninkunata huñuruspan nirqa: —Qamkuna ruranaykichikpaqmi Tayta Dios kamachirwarqa kay palabrakunata. ²“Soqta punchawmi tukuy rurayta rurankichik, qanchis kaq punchawñataqmi ñoqapaq sapaqchaspa samankichik, pipas chay punchawpi llamkaqqa wañunqapunim. ³Maypiña *yachaspapas samana punchawpiqa, ninallatapas amam ratachinkichikchu” nispa.

Santuariopaq ofrendakuna qosqankumanta

(Ex 25:1-9)

⁴Moisesmi Israelpa llapallan mirayninkunata huñuykuspa Tayta Diospa kama-chisqanta kaynata nirqa:

⁵—Kapusuqnikichikmanta ñoqapaq hoqariychik ofrendata, sonqonkumanta vountadniyoq kaqmi apamunqa ñoqapaq qorita, qollqeta, bronceta, ⁶morado qaytuta, grosella qaytuta, guinda qaytuta, linomanta llañu qaytuta, cabrakunapa pelonta, ⁷carnerokunapa pukaman teñisqa qalasninta, fino qalaskunata, acacia sutiyoq qerukunata. ⁸Achkikunapaq aceiteta, untana aceitepaq especeriakunata, kañanapaq especeriakunata, ⁹onice alhaja rumikunata hinaspa efodpiwan pecherapi hapichina alhaja rumikunata.

Santuariopi serviciokunamanta

(Ex 39:32-43)

¹⁰—Qamkunamantam yachayniyoq maestrokuna hamunqa hinaspa ñoqa Tayta Diospa tukuy kaykuna kamachisqayta ruranqa. ¹¹Ruranqakumá *yachanay karpapa qatanta, corchetenkunata, tablankunata, qerunkunata, pilarninkunata, toqosqa tiyanankunata, ¹²baultawan varillankunata chaynataq tapantapas hinaspa cuartota iskayman rakinaraq telatapas. ¹³Ruranqakumá mesatapas varillankunatawan hinaspa llapallan serviciokunatapas chaynataq Diospa tantantapas. ¹⁴Ruranqakumá achkipaq candeleroa serviciointinta, mecherontinta hinaspa achkipaq aceitetapas. ¹⁵Ruranqakumá incienso kañana altartapas

varillankunatawan. Ruranqakumá untana aceiteta, especeriamanta inciensota chaynataq *yachanay karpapa punkunpaq telatapas. ¹⁶Ruranqakumá lliw kañana altarta bronce-manta rejillasnintinta, varillankunatapas llapallan servicionkunatawan. Ruranqakumá lavatoriotapas tiyanantinta. ¹⁷Ruranqakumá patiopa cortinankunatapas, pilarninkunatawan hinaspa toqosqa tiyanankunatawan chaynataq patiopa punkunpa cortinankunatapas. ¹⁸Ruranqakumá yachanay karpapa estacankunatapas hinaspa patiopa muyuriqninpi estacankunatapas, waskankunatapas. ¹⁹Ruranqakumá “Chuya” lugarpi servikunanpaq awasqa pachankunatapas otaq sacerdote Aaronpa Diosta servinan pachankunatapas hinaspa sacerdote kananpaq churinkunapa pachankunatapas —nispá.

Israelpa mirayninkuna ofrendakuna qosqankumanta

²⁰Israelpa huñunasqa mirayninkunaqa Moisespa ñawpaqninmantam lloqsirqaku. ²¹Sapakamam sonqonmanta voluntadnियोqkuna hamurqaku Tayta Diosman ofrendanku qoq, hamurqakutaqmi maestrokunapas Diosman asuykuna karpata, tukuy servicionkunata hinaspa Dios servina pachakunata ruranankupa. ²²Hamurqakum sonqonkupi voluntadnियोq warmikunapas-qarikunapas, llapallankum apamurqaku tipakunata, areteknata, sortijakunata, brazaleteknata chaynataq qorimanta tukuy rikchaq alhajakunatapas. Sapakamamá apamurqaku Tayta Diosman ofrecekusqanku qori ofrendankuta. ²³Kapuqnियोqkunam apamurqaku morado qaytukunata, grosella qaytukunata, guindo qaytukunata, llañu lino qaytukunata, cabrakunapa pelonkunata, carneropa qaran pukaman teñisqa qalasninkunata, fino qalaskunata. ²⁴Pipas qollqemanta otaq bronce-manta ofrendayoqqa Tayta Diosmanmi apamurqa, acacia sutiyoq qeruyoqkunapas apamurqakum imapipas servikunanpaq. ²⁵Curiosa warmikunapas puchkasqankutam apamurqaku morado qaytuta, grosella qaytuta, guindo qaytuta chaynataq llañu lino qaytutapas. ²⁶Voluntadnियोq warmikunapas puchkarqakum cabrakunapa pelonta. ²⁷Ancha reqsisqa kamachikuqkunañaataqmi apamurqaku onice alhaja rumikunata, apamurqakutaqmi efodpi hinaspa pecherapi hapichina alhaja rumikunatapas, ²⁸especeriakunatapas, achkipaq acetetapas, untanapaq acetetapas chaynataq inciensopaq especeriakunatapas.

²⁹Israelpa mirayninkunam, qaripas-warmipas sonqonkupi voluntadnियोqkuna, tukuy imakunata apamurqaku Moiesta Tayta Dios kamachisqanman hina ruranankupa, Tayta Diosmanmá ofrendankuta apamurqaku voluntadninkuman hina.

Santuariopi serviciokunata pikunam ruranankumanta

(Ex 31:1-11)

³⁰Moisesmi nirqa Israelpa mirayninkunata:

—Juda ayllumantam Tayta Dios akllaykun Hurpa willkan Bezaleelta, payqa Uripa churinmi. ³¹Bezaleeltam Dios huntaykun espiritunwan chaynapi curiosidadwan, entendidimientowan hinaspa yachaywan tukuy ima rurananpaq, ³²dibujokunata umanmanta horqospa qoripi, qollqepi hinaspa broncepi llamkananpaq. ³³Paytamá churarqa alhaja rumikunata labraspa hapiqninpi hapichinanpaq, tablatapas tallananpaq hinaspa tukuy rikchaq fino trabajotapas rurananpaq. ³⁴Diosmá Bezaleelman qorqa yachayta chaynapi yachachikuq kananpaq, qorqataqamá Aholiab sutiyoq runamanpas, payqa Dan ayllumanta Ahisamacpa churinmi. ³⁵Paykunamanmá qorqa curiosidadta tukuy rikchaq trabajokunata ruranankupa hinaspa dibujokunata umankumanta horqonankupa hinaspa morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta, llañu lino qaytumanta bordanankupaq chaynataq tukuy rikchaq fino trabajokunatapas ruranankupaq.

36 ¹Chaynatamá ruranqa Bazaleelpas, Aholiabpas chaynataq lliw maestrokunapas imaynam Tayta Diospa curiosidad, entendimiento hinaspa yachay qosqanman hina chaynapi Tayta Diospa kamachisqanman hina “Chuya” lugarpí tukuy ima serviciokunata allinllataña ruranankupaq.

Achkallaña ofrendakuna apamusqankumanta

²Moisesmá qayarqa Bezaleelta hinaspa Aholiabta, qayarqataqmi Tayta Diospa curiosidad qosqan llapallan yachayniyoq runakunatapas, chay runakunaqa kikillanmantam ofrecerqaku chay imapas ruraypi yanapakunankupaq. ³Paykunam Moisesmanta chaskirqaku Israelpa mirayninkunapa lliw ofrenda apamusqankuta chaywan chuya lugarpí serviciokuna ruranankupaq. Israelpa mirayninkunañataqmi sapa temprano apamučku voluntad ofrendankuta. ⁴Chayraykum chuya lugarpí tukuy fino trabajo ruraq maestrokuna hamurqaku sapakama llamkayninkuta saqeykuspa. ⁵Paykunam Moiesta nirqaku:

—Tayta Diospa kamachikusqan serviciokunata ruranapaqmi runakuna apamuchkanku necesitasaqykumantapas mas-mastaraq —nispa.

⁶Chaymi campamentopi Moises willachirqa:

—Qaripas-warmipas amaña masta ruraychikchu “Chuya” lugar ruranapaq ofrenda qonaykichikpaqqa —nispa.

Chaynata nispanmi harkakurqa manaña mas ofrendata apamunankupaq. ⁷Materialkunaga karqa lliw obrapaq kamaqñam chaynataq puchu-puchuñam.

Santuario rurasqankumanta

(Ex 26:1-37)

⁸Fino obra ruraq llapallan maestrokunam ruraraqaku Diospa *yachanan karpata. Chaytaqa ruraraqaku lino kawpusqa chunka cortinakunamantam. Chay cortinakunapim suma-sumaqa bordarqaku querubin sutiyoq angelkunata. Chaytam ruraraqaku morado qaytuwan, grosella qaytuwan hinaspa guindo qaytuwan. ⁹Sapa cortinapa largonmi karqa chunka iskayniyoq metro parten, anchonñataqmi karqa iskay metro, llapan cortinakunam karqa chay sayayniyoqlla. ¹⁰Pichqa cortinakunatam tinkinachispa siraraqaku, chaynallatam ruraraqaku wakin pichqan cortinakunatapas. ¹¹Pichqantin cortinapa patanpim churarqaku cordonmanta ojalkunata, chayqa karqa morado qaytumantam. Chaynallatam ruraraqaku huknin pichqantin cortinapipas. ¹²Rurarqakum cordonmanta pichqa chunka ojalkunata punta kaq pichqantin sirasqa cortinapa patanpi, chaynallatam ruraraqaku huknin pichqantin sirasqa cortinapa patanpipas, ruraraqakuqa cordonmanta pichqa chunka ojalkunatam tinkina law patanpi, chay ojalkunaqa karqa chimpa-chimpapuram. ¹³Rurarqakutaqmi qorimanta pichqa chunka corchetekunatapas, chaykunawanmi tinkirqaku punta kaq pichqantin sirasqa cortinata, tinkirqakuqa chay huknin pichqantin cortinawanmi, chaynamá karqa hukllaman huñusqa Diospa *yachanan karpapa.

¹⁴Rurarqakutaqmi cabrakunapa pelonmanta chunka hukniyoq cortinakunatapas, chaytaqa ruraraqaku Diospa yachanan karpapa hawanpi kananpaqmi. ¹⁵Llapallan chunka hukniyoq cortinakunapa medidanqa kaynam karqa: largonmi karqa chunka kimsayoq metro parten, anchonñataqmi karqa iskay metro. ¹⁶Pichqa cortinatam sapakamata tinkinachispa siraraqaku, soqtantin cortinakunatapas hina chaynallatam siraraqaku. ¹⁷Chay pichqantin sirasqa cortinapa patanpim ruraraqaku cordonmanta pichqa chunka ojalkunataqa, ruraraqakutaqmi cordonmanta pichqa chunka ojalkunata chay soqtantin sirasqa cortinakunapa patanpipas. ¹⁸Rurarqakutaqmi

broncemanta pichqa chunka corchetekunatapas, chaykunawanmi hapichirqaku cordonmanta ojalkunata chaymi karpapa karqa chullallaman tinkisqa.

¹⁹Karpapaqmi ruraraqutaq carneropa qalasnin pukaman teñisqa qatatapas, chaypa hawanpaqpas ruraraqumá fino qalasmanta huk qatatapas. ²⁰Diospa *yachanan karpapaqpas acacia sutiyoq tablakunamantam ruraraqaku sayaq marconkunata. ²¹Sapa marcopa largonmi karqa tawa metro parten, anchonñataqmi karqa parte metro masnin. ²²Marcopura tupanachisqa kananpaqmi sapa marcopi karqa iskay espigakuna. Chaynatamá ruraraqaku Diospa *yachanan karpapa llapallan marconkunapi. ²³Iskay chunka marcokunatam ruraraqaku Diospa yachanan karpapa *alleq lawninpaq. ²⁴Ruraraqutaqmi qollqemanta tawa chunka toqosqa tiyanakunatapas, iskay toqom karqa sapa marcopi, chaymanmi yaykurqa marcopa iskay espigankuna. ²⁵Diospa yachanan karpapa *ichoq lawninpaqpas ruraraqutaqmi iskay chunka marcokunata. ²⁶Qollqemantam tawa chunka toqosqa tiyanakunata ruraraqaku, iskay toqoyoq tiyanakunam karqa sapa marcopa tiyananpaq. ²⁷Diospa yachanan karpapa qepa lawninpaqñataqmi otayq intipa seqaykunan lawpaqñataqmi ruraraqaku soqta marcokunata. ²⁸Ruraraqutaqmi iskay marcokunatapas qepan law esquinankunapaq. ²⁹Chay iskay marcokunam tupanachisqa karqa pampanmanta altonkama huklla kananpaq punta kaq anillokama, chaynatam iskaynin esquinankunapaq ruraraqaku iskaynin marcokunawan. ³⁰Marcokunaqariki karqa pusaqmi, chay pusaq marcokuna tiyananpaqñataqmi karqa chunka soqtayoyq qollqemanta tiyanakuna, iskay toqom karqa sapa marcopa tiyananpaq.

³¹Ruraraqutaqmi pichqa qerukunatapas Diospa *yachanan karpapa huklawnin marcokunapaq, chay qerukunaqa karqa acacia sachamantam. ³²Pichqa qerukunam karqa Diospa yachanan karpapa huklawnin marcokunapaq, pichqa qerukunataqmi karqa Diospa yachanan karpapa qepan lawnin marcokunapaqpas. ³³Chawpipi kaq qerutam pasachirqaku marcokunapa chawpinta kaylaw cantonmanta waklaw cantonkama. ³⁴Hinaspam marcokunata qaracharqaku qoriwan. Qorimanta anillokunatapas ruraraqakum qerukuna chayninta pasanapaq, qerukunatapas qoriwanmá qaracharqaku.

³⁵Ruraraqutaqmi morado qaytumanta, grosella qaytumanta, puka qaytumanta, lino kawpusqamanta karpapa cuarton rakinaq telatapas, chay telapa hawanpim sumaqllataña bordarqaku iskay querubin sutiyoq angelkunata. ³⁶Qoriwan qarachasqa acacia kullumantam tawa pilarkunata ruraraqaku chay telata warkunankupaq, chay pilarkunapaqmi fundirqaku qorimanta ganchokunata chaynataq qollqemanta toqosqa tawa tiyanakunatapas.

³⁷Ruraraqutaqmi karpapa punkunpaq suma-sumaq bordasqa huk telatapas, chay telaqa karqa morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta hinaspa lino kawpusqamantam. ³⁸Chay telapaqmi ruraraqaku acacia kullumanta pichqa pilarkunata, chay pilarkunataqa ruraraqaku ganchoyoqtakamam. Chay pilarkunapa puntanmi anillonkunapiwan qorimanta qarachasqa karqa. Chaykunapa pichqa toqosqa tiyanankunañataqmi karqa broncemanta.

Tayta Diospa baulnin rurasqankumanta

(Ex 25:10-22)

37 ¹Bezaleelmi ruraraq acacia sutiyoq tablamanta huk baulta, largonmi karqa huk metro tumpa maschan. Anchonñataqmi karqa parte metro masnin, sayayninpas karqa parte metro masninmi. ²Hawantawan ukuntam qaracharqa qori-purowan hinaspam muyuriqninpipas qorimanta moldurata ruraraq.

³Fundispam rurarqa qorimanta tawa anillokunata, chaykunatam churarqa tawantin esquinapa waqtanman, iskaynin anillotam churarqa huklawninman, chayna iskaytataqmi churarqa huklawninmanpas. ⁴Rurarqataqmi acacia kaspimanta varillakunatapas, chaykunatam qaracharqa qoriwan. ⁵Hinaspam chay varillakunata baulpa waqtanpi anillokunaman hinarqa chaykunawan baulta hombronankupaq.

⁶Chay baulpaqmi rurarqataq qori-puromanta huk tapatapas chaypa hawanpi huchakuna pampachasqa kananpaq. Chay tapapa largonmi karqa huk metro tumpa maschan, anchonñataqmi karqa parte metro masnin. ⁷Hinaspam chay tapapa iskay lawnin cantonpi rurarqa qorimanta martillasqa querubin sutiyoq iskay angelkunata. ⁸Chay tapawan iskay angelqa huk piezallamanta rurasqam karqa, huknin angelmi karqa kaylaw cantonpi hukninñataq waklaw cantonpi. ⁹Angelkunapa raprankunam kicharisqa karqa llantuchkaq hina tapapa hawanman, uyankunañataqmi qawanakurqa, kumuykanakuykuq hinam tapata qawarqaku.

Diospa tantanpaq mesamanta

(Ex 25:23-30)

¹⁰Bezaleelqa rurarqataqmi acacia sutiyoq tablamanta huk mesatapas, largonmi karqa huk metro, anchonñataqmi karqa yaqa parte metron, sayayninñataqmi karqa parte metro masnin. ¹¹Chay mesatam qori-purowan qaracharqa, muyuriqninpiñataqmi rurarqataq qorimanta huk moldurata. ¹²Rurarqataqmi mesapa muyuriqninpi media cuarta maschan huk adornotapas, chay adornopa muyuriqninpiñataqmi qorimanta moldurata rurarqa. ¹³Rurarqataqmi qorimanta tawa anillokunatapas, chaykunatam churarqa mesapa chakinpa waqtankunapi. ¹⁴Anillokunaqa karqa adornopa uraychanpim varillakunata ustuchispa mesata apanankupaq.

¹⁵Acacia sutiyoq kaspimanta varillakunata rurasqam qoriwan qaracharqa, chaywanmi mesata aparqaku. ¹⁶Mesapa hawanpi kananpaqpas rurarqataqmi servicionkunata, platonkunata, wisllankunata, aysakunkunata hinaspam vino ofrenda tallinapaq tazonninkunatapas. Lliw chaykunam karqa qori-puromanta

Qori candelero rurasqanmanta

(Ex 25:31-40)

¹⁷Bezaleelqa rurarqataqmi qori-puromanta martillasqa huk candelerotapas, huk piezallamanta rurasqam karqa tiyananpas, sayaq tronconpas, copankunapas hinaspam umpawan waytankunapas. ¹⁸Chay candelero waqtankunamantam soqta kallmakuna lloqsirqa, kimsa kallmam lloqsirqa huknin waqtanmanta, chayna kimsataqmi lloqsirqa huknin waqtanmantapas. ¹⁹Chay candelero waqtankunamantam lloqsirqa soqta sapa kallmakunapim karqa kimsa copakuna, chay copakunapa formanñataqmi karqa almendras wayta hina, sapakamam karqa umpayoq hinaspam waytayoq. ²⁰Candelero waqtankunamantam lloqsirqa soqta sapa kallmakunapim karqa kimsa pares kallmakuna. Chay kallmakunapa qallariyninpi karqa sapakamapaq huk umpa, chay umpakunam hapirqa chay soqtantin kallmakunata. ²²Umpakunawan kallmakunapas hina chay piezallamantam karqa qori-puromanta martillasqa. ²³Rurarqataqmi qanchis mecherokunatapas, mecha limpianakunatapas chaynataq mecha limpianapaq platochankunatapas, chaykunam karqa qori-puromanta. ²⁴Candelerotawan servicionkunatam rurarqa kimsa chunka kimsayoq kilo qori-puromanta.

Incienso kañanapaq altarmanta*(Ex 30:1-5)*

²⁵Bezaleelqa ruraraqataqmi incienso kañanapaq altartapas, chayqa karqa acacia sutiyoq tablamantam. Chay altarqa cuadrado karqa, tawan lawninpa medidanmi karqa yaqa parte metrokama, sayayninñataqmi karqa yaqa huk metro. Huk piezallamantam karqa altarwan tawan esquinanpi waqrachankunapas. ²⁶Qori-puowanmi qaracharqa hawantapas, muyuriqnin waqtankunatapas hinaspa waqrachankunatapas, alton muyuriqninpiñataqmi rurarqa qorimanta moldurata. ²⁷Qorimanta tawa anillokunata ruraspanmi, chay moldurapa urayninpi churarqa kaylawninpi ishayta, waklawninpiñataq ishaytataq chaynapi varillakunata anillokunaman ustuchispa altarta hombronapaq. ²⁸Acacia sutiyoq kaspimanta chay varillakunata ruraspanmi qaracharqa qoriwan.

Untana aceitewawan incienso preparasqankumanta*(Ex 30:22-38)*

²⁹Bezaleelqa ruraraqataqmi Diospaq sapaqchasqa untana aceitewawan chaynataq especeria puromanta inciensotapas, chaykunataqa rurarqa perfumekuna ruraqpa rurasqanta hinam.

Bronce altar rurasqankumanta*(Ex 27:1-8)*

38 ¹Bezaleelqa ruraraqataqmi acacia sutiyoq tablamanta liw ofrenda kañana cuadrado altartapas, tawan lawpa medidanmi karqa iskay metro cuartokama, sayayninñataqmi karqa huk metro cuarton. ²Rurarqataqmi altarpa tawan esquinanpi waqrachakunatapas. Chaykunaqa karqa altarpa piezallamantam. Chay altartam qaracharqa broncewan. ³Rurarqataqmi uchpa hoqarina mankakunatapas, palankunatapas, tazonninkunatapas, trinchenkunatapas chaynataq ninapaq kallanankunatapas. Chay serwiciokunaqa liwmi broncewanta karqa. ⁴Mallankunatapas broncewanta rurarqa altarpa patanpa chawpi ukunpi churasqa ka-nanapaq. ⁵Rejillaspa puntankunapi varillakunata ustuchinanpaqmi broncewanta fundirqa tawa anillokunata. ⁶Altarpapas acacia kaspimantam rurarqa raku varillakunata, chaykunatam qaracharqa broncewan. ⁷Chay varillakunatam pasachirqa altarpa waqtanpi kaq anillokunapa ukunta chaykunawan altarta hombronapaq, altarpa ukunqa karqa vaciom, waqtankunañataqmi karqa tablamanta.

Bronce lavatorio rurasqanmanta*(Ex 30:18)*

⁸Diosman asuykuna karpapa punkunpi huñunakuq warmikunapa ^mbronce espejonkunamantam Bezaleel rurarqa broncewanta lavatoriota, hina chay broncewanta karqa tiyananpas.

Santuariopa muyuriqnin patiomanta*(Ex 27:9-19)*

⁹Bezaleelqa ruraraqataqmi karpapa patiomanta, ^{*}alleq lawnin patiomanta cortinankunaqa karqa lino kawpusqamantam, medidanñataqmi karqa tawa chunka pichqayoq metron.

^m 38:8 Chay tiempopi espejokunaqa karqa lluchkayachisqa broncewanta.

¹⁰Iskay chunka pilarkunapiwan iskay chunka toqosqa tiyanankunaqa bronce mantam karqa, pilarkunapa ganchonkunawan varillakunañataqmi karqa qollqemanta. ¹¹*Ichoq lawnin patiopa cortinankunapa largonñataqmi karqa tawa chunka pichqayoq metron. Iskay chunka pilarninkunapiwan iskay chunka toqosqa tiyanankunapas karqa bronce mantam. Pilarkunapa ganchonkunawan varillakunañataqmi karqa qollqemanta. ¹²Karpapa qepan law otaq intipa seqaykunan law pationñataqmi karqa iskay chunka iskayniyoq metro parten anchoyoq. Chay medidallam karqa cortinankunapas. Pilarninkunañataqmi karqa chunka, toqosqa tiyanankunapas karqa chunkataqmi, qollqemantataqmi karqa pilarkunapa ganchonkunawan varillankunapas. ¹³Punku law otaq intipa qespimunan law patiopa cortinanñataqmi karqa iskay chunka iskayniyoq metro parten. ¹⁴Punkupa huknin waqtanpi kaq cortinakunaqa karqa yaqa qanchis metrom, kimsam karqa pilarninkuna, hina kimsataq toqosqa tiyanankunapas. ¹⁵Punkupa huklawnin cortinankunapas karqa qanchis metrom, kimsam karqa pilarninkuna, hina kimsataq toqosqa tiyanankunapas. ¹⁶Patiopa muyuriqninpi llapallan cortinakunam karqa lino kawpusqamanta. ¹⁷Pilarkunapa toqosqa tiyanankunapas karqa bronce mantam, pilarkunapa ganchonkunawan varillakunañataqmi karqa qollqemanta, chay pilarkunapa puntanpas karqa qollqewan qarachasqam, qollqemantataqmi karqa patiopa llapallan pilarninkunapas hinaspa varillakunapas.

¹⁸Patiopa punkunpi cortinam karqa morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta hinaspa lino kawpusqamanta suma-sumaq bordasqa, chay cortinapas karqa isqon metro largoyoqmi, sayayninñataqmi karqa iskay metro parten, chay sayayninqa karqa patiopa cortinankunapa medidan hinam. ¹⁹Chay cortinapa tawa pilarninkunawan tawa toqosqa tiyanankunam karqa bronce mantam, ganchonkunawan varillakunañataqmi karqa qollqemanta, qollqewan qarachasqataqmi karqa pilarkunapa puntanpas. ²⁰Diospa *yachanan karpapa lliw estacankunapas hinaspa patiopa muyuriqninpi estacankunapas karqa bronce mantam.

Santuario ruranankupaq metalkunamanta

²¹Moises kamachikuptinmi sacerdote Aaronpa churin Itamar dirigrqa Leviypa mirayninkunata. Payqa dirigrqa Diospa *yachanan karpapa ruraypi otaq Chunkantin Kamachikuypa kasqan karpapa ruraypi imakunam yaykusqan cuenta apanankupaqmi.

²²Moisesman Tayta Diospa lliw kamachisqanman hinam rurarqa Bezaleel, payqa karqa Uripa churinmi otaq Juda ayllumanta Hurpa willkanmi. ²³Bezaleeltataqmi yanaparqa Aholiab, paymi karqa Dan ayllumanta Ahisamacpa churin. Aholiabmi karqa rumikunapi letrakuna ruraq, dibujo ruraq, morado qaytuwan, grosella qaytuwan, guindo qaytuwan hinaspa llañu lino qaytuwan bordadokuna ruraq.

²⁴“Chuya” lugarta rurananpaqmi lliw ofrenda qori karqa isqon pachak soqta chunkan pichqayoq kilo cuarton. Chayqa karqa santuariopi pesoman hinam.

²⁵Chay huñunasqa runakunata yupaspa qollqe huñusqankum karqa kimsa waranqa kimsa pachaknin chunka isqonniyoq kilo parten maschan. Chayqa karqa santuariopi pesoman hinam. ²⁶Iskay chunka watayoqmanta hanaymanmi runakuna yupasqa qarqaku soqta pachak kimsa waranqa pichqa pachak pichqa chunkan. Paykunam sapakama qorqaku pichqa gramo parten qollqeta. Chayqa karqa santuariopi pesoman hinam. ²⁷Karqataqmi kimsa waranqa kimsa pachaknin kilo qollqepas. Chay qollqemantam fundirqaku santuariopaq toqosqa tiyanakunata, fundirqakutaqmi cuarto rakinaq tela warkuna pilarkunapaq toqosqa tiyanakunatapas. Chay qollqemantam ruraraqaku pachak toqosqa tiyanakunata. Sapa toqo tiyanapa llasayninmi karqa kimsa chunka kimsayoq kilo qollqe. ²⁸Wakin chunka

isqonniyoq kilo parten maschan qollqewanñataqmi Bezaleel rurarqa pilarkunapa ganchonkunatawan varillankunata, chaywantaqmi qaracharqa pilarkunapa puntankunatapas.

²⁹Bronce ofrendañataqmi qarqa iskay waranqa kimsa pachaknin kimsa chunkan soqtayoq kilo tumpa maschan. ³⁰Chay bronce mantam rurarqa Diosman asuykuna karpapa punkunpa toqosqa tiyanankunatapas, altartapas, rejillastapas hinaspa altarpa llapallan servicionkunatapas. ³¹Hina chay bronce mantamá rurarqa patiopa muyuriqninpi toqosqa tiyanakunatapas, Diospa *yachanan karpapi llapallan estacakunatapas hinaspa patiopa muyuriqninpi llapallan estacakunatapas.

Sacerdotekunapaq pachakuna rurasqankumanta

(Ex 28:1-43)

39 ¹“Chuya” lugarpi servikunanpaqmi bordasqa pachakunata ruraraqaku morado qaytumanta, grosella qaytumanta hinaspa guindo qaytumanta. Aaronpaqmi ruraraqakutaq sapaqchasqa pachakunatapas, ruraraqakuqa Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam.

²Efodtapas ruraraqakumá qorimanta, morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta hinaspa lino kawpusqamanta. ³Qorita llaspayachispam kuchurqaku qaytu formaman, chaytam morado qaytuwan, grosella qaytuwan, guindo qaytuwan hinaspa llañu lino qaytuwan kuruyoqta awaraqaku. ⁴Iskaynin hombronkunapim karqa tirantenkuna efodta huñunaspá hapinanpaq. ⁵Efodpa hawanpi kaq watakupas huk piezallam karqa qorimanta, morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta hinaspa lino kawpusqamanta, chayqa karqa Moisesman Tayta Diospa kamachisqanman hinam.

⁶Onice alhaja rumikunapim qellqarqa Israelpa churinkunapa sutinkunata imaynam sellopi churachkaq hina, chaymantam chay alhaja rumikunata churarqa qorimanta hapichinaman. ⁷Chay iskay alhaja rumikunatam churarqaku efodpa hombronpa hawanpi, chaytaqa churarqaku Israelpa mirayninkunata Tayta Dios mana qonqarunanpaqmi, Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinamá ruraraqaku.

⁸Efod rurasqankuta hinataqmi pecheratapas ruraraqaku. Chayqa karqa qorimanta, morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta hinaspa lino kawpusqamantam. ⁹Chay pecheraqa karqa cuadradam chawpinmanta doblasqa, tawa waqtankunam karqa cuarto metrokama. ¹⁰Chay pecherapa hawanmanmi churarqaku tawa seqe alhaja rumikunata. Huknin seqepim karqa sardio, topacio hinaspa carbunclo alhaja rumikuna. ¹¹Iskay kaq seqepiñataqmi karqa esmeralda, zafiro hinaspa diamante alhaja rumikuna. ¹²Kimsa kaq seqepiñataqmi karqa jacinto, agata hinaspa amatista alhaja rumikuna, ¹³Tawa kaq seqepiñataqmi karqa berilo, onice hinaspa jaspe alhaja rumikuna. Tukuy chay alhaja rumikunam sapakama qoriwan hapichisqa karqa. ¹⁴Chaynaqa Israelpa chunka iskayniyoq churinkunapa sutinman hinam alhaja rumikunapas karqa chunka iskayniyoqtaq. Sellopi hinam sapakamapa sutin huk rumipi qellqasqa karqa chunka iskayniyoq ayllukunaman hina.

¹⁵Rurarqakutaqmi pecherapi qori puromanta simpasqa cadenakunatapas cordon hina rurasqata. ¹⁶Rurarqakutaqmi qorimanta iskay anillokunatapas, chay anillokunatam churarqaku pecherapa iskaynin patankunaman. ¹⁷Hinaspam pecherapa puntankunapi kaq iskay anillokunapi churarqaku qorimanta iskay cordonkunata. ¹⁸Iskaynin qori cordonkunapa puntankunatañataqmi churarqaku onice alhaja rumipa iskaynin hapichiqninkunaman otaq efodpa tirantenkunapa ñawpaqnin lawman. ¹⁹Qorimanta iskay anillokunatawanmi ruraraqaku, chaykunatam pecherapa iskaynin puntankunaman churarqaku otaq efodwan

tupanakuq ukun law patanpi. ²⁰Rurarqakutaqmá qorimanta anillokunatapas, chaykunatam churarqaku efodpa iskaynin tirantekunapa ñawpaqinpi otaq uran kaq costurapa hichpan efodpa watakunpa tumpa hawachanpi ²¹hinaspam morado qaytumanta cordonwan pechera anillonkunamanta hapichirqaku efodpa anillonkunaman chaynapi pecheraqa efodpa watakunpa hawanpi kananpaq hinaspa efodmanta mana rakikunanpaq, chaynataqa rurargaku Moisesman Tayta Dios kamachisqanpi hinam.

²²Efodpa ukunpi kaq sotanatapas rurargakumá, chayqa karqa enteronmi morado qaytumanta. ²³Sotanapa chawpinpim karqa uma ustchikunanpaq huk uchku, chaypa muyuriqninmi mana llikikunanpaq ribetesqa karqa ponchopa uchkun hina. ²⁴Hinaspam chay sotanapa uraylaw muyuriq patanpi kananpaq granadapa rurunta hina adornokunata rurargaku. Chaykunam karqa morado qaytumanta, grosella qaytumanta, guindo qaytumanta hinaspa lino kawpusqamanta. ²⁵Rurarqataqmi qori-puromanta campanillachakunatapas, chay campanillachakunatam sotanapa patanpa muyuriqninpi churarqaku granada paychawan chawpichasqata. ²⁶Servicio ruranaq sotanapa patan muyuriqninpi churarqaku huk campanillachata, chaypa waqtanmanñataqmi churarqaku granadaman rikchakuq paychata, chayna pawa-pawam karqa lliw muyuriqninpi imaynam Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hina.

²⁷Aaronpaqwan churinkunapaqmi awarqaku llañu lino qaytumanta camisonkunata. ²⁸Lino kawpusqamantam rurargaku uma wankinata, uma watakunata hinaspa calzoncillokunata. ²⁹Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam sumaq kuruyoq chumpitapas rurargaku lino kawpusqamanta, morado qaytumanta, grosella qaytumanta hinaspa guindo qaytumanta.

³⁰Rurarqataqmi sacerdoteta sapaqchananpaq qori puromanta huk letrerotapas. Chay letreropim sellopi hina qellqarqa “Tayta Diospaq Sapaqchasqa” niqta. ³¹Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam, uman wankinapa hawanpi morado qaytumanta huk cordonta churarqaku chaywan letreroata watanankupaq.

Karpa ruray tukusqankumanta

(Ex 35:10-19)

³²Chaynamá Diosman asuykuna karpa ruray tukusqa karqa. Moisesman Tayta Diospa tukuy kamachisqanpi hinam Israelpa mirayninkuna lliwta rurargaku. ³³Moisesman apamuspankum entregarqaku Diospa *yachanan otaq Diosman asuykuna karpata, entregarqakutaqmi kay llapallan servicionkunatapas: corchetenkunata, marconkunata, qerunkunata, pilarninkunata hinaspa toqosqa tiyanankunata. ³⁴Apamurqakutaqmi karpata qatanapaq carneropa pukaman teñisqa qalasnintapas, fino qalaskunatapas hinaspa cuarto rakinaq telatapas, ³⁵Chunkantin Kamachikuy waqaychana baultapas, varillankunatapas, huchakuna pampachana baulpa tapantapas, ³⁶mesatawan llapallan servicionkunatapas, Diospa tantantapas, ³⁷qori-puromanta candelerotapas, mecheronkunatapas otaq seqella kananpaq mecherokunatapas chaynataq llapallan servicionkunatawan achkipaq aceitetapas. ³⁸Apamurqakutaqmi qorimanta altartapas, untanapaq aceitetapas, especeriamanta inciensotapas, karpapa punkunpaq telatapas, ³⁹broncemanta altartapas, broncemanta rejillasnintapas, qerunkunatapas, llapallan servicionkunatapas, lavatoriotapas chaynataq chaypa tiyanantapas. ⁴⁰Apamurqakutaqmi patiopaq cortinakunatapas, pilarkunatapas, toqosqa tiyanakunatapas, patiopa punkunpaq cortinatapas, waskakunatapas, estacakunatapas, apamurqakumá Diosman asuykuna karpapi servichikunapaq llapallan serviciokunatapas. ⁴¹Apamurqakutaqmi

“Chuya” sutiyoq lugarpi servichikuna bordasqa pachakunatapas. Chaykunaqa karqa Dios servinanpaq sacerdote Aaronpa pachankunawan churinkunapa pachankunam.

⁴²Moisesman Tayta Diospa tukuy kamachisqanpi hinamá Israelpa mirayninkunapa llapallanta ruraraqaku. ⁴³Tayta Diospa kamachisqanman hina tukuy rurasqankuta Moises qawaykuspanmi paykunapaq mañakurqa Tayta Diospa bendicionninta.

Diospa karpan hatarichisqankumanta

40 ¹Tayta Diosmi Moiesta nirqa:

²—Punta killapa punta kaq punchawninpi sayachinki ñoqaman asuykuna karpata. ³Hinaspam chayman churanki Chunkantin Kamachikuy waqaychana baulta, chay baulpa kanan cuartoqa rakinaq telawan rakinasqam. ⁴Chay karpamantaqmi apaykunki mesatapas hinaspam chaypa hawanpi churanki churana kaqkunatapas. Candelerotapas apaykuspaykim mecheronkunatapas sumaqta arreglanki. ⁵Incienso kañana qorimanta altartapas baulpa ñawpaqinpi churanki, churankitaqmi *yachanay karpapa punkunpi kananpaq telatapas. ⁶Yachanay karpapa otaq ñoqaman asuykuna karpapa punkunpa ñawpaqinpi qaqmi lliw kañana altartapas churanki. ⁷Churankitaqmi lavatoriotapas karpamanta altarman rinapi, chay lavatoriopim yakutapas churanki. ⁸Rurankitaqmi karpapa muyuriqninpi patiotapas, churankitaqmi patiopa punkunpi cortinatapas.

⁹—Untana aceitewanmi ñoqapa *yachanay karpaman tallinki, tallinkitaqmi chaypi tukuy ima kaqkunamanpas chaynataq ñoqapaq sapaqchasqa lliw serviciokunamanpas. Chaynapimá ñoqapaq sapaqchasqa kanqa. ¹⁰Tallinkitaqmi lliw kañana altarmanpas, lliw servicionkunamanpas, chaypimá ñoqapaq sapaqchanki altarta hinaptinmi altarqa kanqa ñoqallapaqña. ¹¹Aceitetaqa tallinkitaqmi lavatorio manpas hinaspa tiyananmanpas. Chaynapim ñoqapaq sapaqchanki.

¹²—Aarontawan churinkunatam ñoqaman asuykuna karpapa punkunman asuykachinki hinaspam chaypi bañachinki. ¹³Serviwananpaq pachakunawan Aaronta pachachispaykim paymanpas aceiteta tallinki, chaynapim sapaqchapuwanki sacerdotey kananpaq. ¹⁴Churinkunatapas asuykachispa camisonkunawan pachachinki. ¹⁵Paykunatapas taytanta hinam sacerdoteykuna kananpaq aceitewan tallinki. Aceitewan tallisqaykiraykum wiñaypaq sacerdoteykuna kanqaku lliw mirayninkupipas —nispa.

¹⁶Moisesqa Tayta Diospa tukuy kamachisqanta hinamá rurarqa. ¹⁷Chaynapim iskay kaq watapa punta kaq killanpi hinaspa chay killapa punta kaq punchawninpi Diospa *yachanan karpapa sayachisqa hinaspa armasqa karqa. ¹⁸Moisesmi sayachirqa Diospa yachanan karpata, churarqam toqosqa tiyanakunatapas. Sayachirqam marcokunatapas hinaspam ustuchirqataq qeronkunatapas. Sayachirqataqmi pilarninkunatapas. ¹⁹Diospa yachanan karpapa hawanmanpas taparqam cortinakunawan hinaspam chaypa hawanman qatanta churarqa, chaynataqa rurarqa Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam.

²⁰Churarqataqmi Chunkantin Kamachikuytapas baulpa ukunman, ustuchirqataqmi varillankunatapas chaywan apanankupaq, chaypa hawanmanñataqmi huchakuna pampachana tapata churarqa. ²¹Chaymantam baulta apaykurqa Diospa *yachanan karpaman hinaspam cuarto rakinaq telata churarqa Chunkantin Kamachikuy waqaychana baul harkanapaq, chaynataqa rurarqa Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam.

²²Diosman asuykuna karpamanmi mesata apaykurqa karpapa *ichoq lawninpi churananpaq, chay mesaqa karqa cuarto rakinaq telapa hawa lawninpi. ²³Mesapa hawanpi patanarqa Diospa tantankunatapas, chaynataqa rurarqa Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hinam.

²⁴Chay karpamanmi candelerotapas churarqa Diospa yachananpa *alleq lawninpi otaq mesapa chimpanpi. ²⁵Tayta Diospa ñawpaqninpi mecherokunatapas Moises ratachirqa Tayta Diospa kamachisqanpi hina.

²⁶Chay karpamantaqmi churarqa qorimanta altartapas, chayqa karqa cuarto rakinaq telapa ñawpaqninpi. ²⁷Chaypa hawanpi kañarqa especeriamanta inciensota imaynam Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hina.

²⁸Churarqataqmi Diospa *yachanan karpapa punkunpi telatapas. ²⁹Lliw kañana altartapas Diospa yachanan karpapa punkunman churaspanmi chaypa hawanpi animalta kañarqa lliwta, kañarqataqmi kawsaykunamanta ofrendatapas, imaynam Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hina.

³⁰Churarqataqmi lavatoriotapas karpamanta altarman rinapi, chay lavatoriopim churarqa yakuta mayllakunankupaq. ³¹Chay lavatoriomantam yakuta horqorqaku Moisespas, Aaronpas hinaspa churinkunapas chaynapi makinkutawan chakinkuta mayllakunankupaq. ³²Chaynatamá mayllakuqku Diosman asuykuna karpaman yaykuspanku, mayllakuqkutaqmi altarman asuykuspankupus imaynam Moisesman Tayta Diospa kamachisqanpi hina.

³³Moisesqa ruraraqataqmi Diospa *yachanan karpapa hinaspa altarninpa muyuriqninpi patiotapas hinaspa churarqa cortinatapas patiopa punkunpi. Chaynatam Moises tukurqa chaykuna rurayta.

Diosman asuykuna karpapa hawanpi puyu rikurisqanmanta

(Nm 9:15-23)

³⁴Karpata puyu tapaykuptinmi Tayta Diospa kanchaynin huntaykurqa chay *yachananman. ³⁵Chaymi Moises karpaman mana yaykuyta atirqachu chaypa hawanpi puyu kasqanrayku. Tayta Diospa kanchayninmi huntarurqa yachanan karpaman.

³⁶Diospa yachananmanta puyu hoqarikuruptinñataqmi samasqankumanta Israelpa mirayninkuna pasaqku maymi rinankuta. ³⁷Puyu mana hoqarikuptinqa manam riqkuchu hoqarikunan punchawkama. ³⁸Ichaqa Tayta Diospa puyunmi punchawqa kaq yachanan karpapa hawanpi, tutañataqmi hina chaypa hawanpitaq kaq kancha-richkaq nina chaynapi Israelpa castankunata riptinku kanchananpaq.